

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIX — Wydana i rozesłana dnia 2 lipca 1882.

84.

Traktat handlowy z dnia 6 maja 1881,

pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Serbią.

(Zawarty w Wiedniu dnia 6 maja 1881; ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 27 maja 1882; ratyfikacyjne wzajemne wymieniono w Wiedniu dnia 16 czerwca 1882.)

**Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae,
Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae;
Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae,
Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae;
Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes
Habsburgi et Tirolis etc. etc.**

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a plenipotentiario Nostro atque illis Majestatis Suae Serbiae Regis ad promovendas et dilatandas commercii relationes tractatus die sexta mensis Maji
die vigesima quarta mensis Aprilis anni elapsi Viennae initus et signatus fuit, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie et

Son Altesse le Prince de Serbie, également animés du désir d'étendre et de développer les relations commerciales entre Leurs Etats respectifs, ont résolu de conclure à cet effet un Traité et ont nommé Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Henri Baron de Haymerle, Son Conseiller intime, Ministre de la Maison Impériale et des affaires étrangères, Grand-Croix de l'Ordre de Saint-Etienne, Grand-Croix de l'Ordre de Takovo etc. etc.;

Son Altesse le Prince de Serbie:

le Sieur Costa Yovanovich, Sous-Secrétaire d'Etat au Ministère de l'Intérieur, Commandeur de l'Ordre de Takovo;

Le Sieur Svetozar M. Stefanovich, Directeur du Crédit foncier à Belgrade;

le Sieur Georges S. Néšić, Président de la Chambre de Commerce à Belgrade;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivant:

Article I.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce et de navigation entre les pays des Parties contractantes.

Les sujets de chacune des Parties contractantes jouiront dans les territoires de l'autre des mêmes droits, faveurs et exemptions dont jouissent actuellement ou jouiront à l'avenir, en matière de commerce et de navigation, dans ces territoires, les propres nationaux et les sujets de la nation la plus favorisée.

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. itd. i Król apostolski węgierski, tudzież

Jego Wysokość Książę serbski, przejęci zarówno życzeniem rozszerzenia i rozkrzewienia stosunków handlowych pomiędzy Swojemi państwami, postanowili zawrzeć w tym celu traktat i mianowali do tego Swymi Pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. itd. i Król apostolski węgierski:

JMPana Barona Henryka Haymerlego, Swego rzeczywistego radcę tajnego, Ministra cesarskiego domu i spraw zewnętrznych, kawalera wielkiego krzyża orderu św. Szczepana i wielkiego krzyża orderu Takowy itd. itd.;

Jego Wysokość Książę serbski:

JMPana Kostę Jovanovića, podsekretarza stanu w ministerstwie spraw zewnętrznych, komandora orderu Takowy;

JMPana Swetozara M. Stefanowica, dyrektora zakładu kredytowego ziemskego w Belgradzie;

JMPana Jerzego Nesića, prezesa Izby handlowej w Belgradzie;

którzy okazane sobie nawzajem pełnomocnictwa swoje znalazły w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

Handel i żegluga pomiędzy krajami rokującymi będą całkiem wolne.

Poddani każdej ze Stron rokujących używać mają w krajach drugiej Strony tych samych praw, przywilejów i uwolnień pod względem handlu i żeglugi, których używają lub w przyszłości używać będą pod tym względem obywatele krajowi i poddani narodu, któremu się najbardziej sprzyja.

Article II.

Les sujets de chacune des Parties contractantes auront réciprocurement, dans les territoires de l'autre, la même faculté que les nationaux et les sujets de la nation la plus favorisée de voyager sur les chemins de fer, rivières et routes, de s'établir dans des lieux quelconques ou d'y séjournier temporairement, d'acquérir des terres de toutes sortes et des maisons ou de les louer et de les posséder en tout ou en partie; en général, d'acquérir des biens meubles et immeubles, d'en disposer par des actes quelconques et surtout par la vente et par testament ou succession *ab intestato*; le tout sans autorisation ou approbation des autorités du pays; ils pourront y exercer leur commerce ou métier, régler leur affaires de toute sorte, soit directement, soit par l'entremise d'un intermédiaire qu'ils choisiront eux-mêmes, soit personnellement soit en compagnie, transporter des marchandises et des personnes, établir des dépôts, fixer les prix, gages et paiements de leurs marchandises et prestations, vaquer à leurs affaires, présenter leurs déclarations aux douanes, faire valoir leurs droits et requêtes devant les autorités et tribunaux du pays; le tout sans payer des droits, contributions, impôts et taxes autres ni plus éléves ou onéreux que ceux auxquels sont soumis les nationaux ou les sujets de la nation la plus favorisée et sans distinction de la nationalité ou confession.

Il est bien entendu qu'ils auront à se conformer à cet égard aux lois et règlements du pays, en vigueur par rapport au commerce, aux métiers et à la sûreté publique et applicables aux nationaux et aux sujets de la nation la plus favorisée.

Les fondations, corporations, associations et en général toutes les personnes morales qui existent dans le territoire d'une des Parties contractantes sont,

Artykuł II.

Poddani każdej ze Stron rokujących będą mieli nawzajem w krajach drugiej Strony takie samo prawo jak krajowcy i poddani narodu, któremu się najbardziej sprzyja, podróżować kolejami żelaznemi, rzekami i gościnnymi, osiądać w jakichkolwiek miejscowościach lub przebywać tamże czasowo, nabywać grunta wszelkiego rodzaju i domy, albo najmować je całe lub ich części i posiadać, w ogóle nabywać ruchomości i nieruchomości, rozporządać niemi mocą jakichkolwiek aktów, mianowicie drogą sprzedaży, testamentem lub beztestamentowo i do tego wszystkiego nie będą potrzebowali osobnego upoważnienia lub pozwolenia od Władz krajowych; będą mogli trudnić się handlem lub rzemiosłem, zajmować się interesami swemi czy to bezpośrednio czy przez pośrednika dowolnie obranego, oddziennie lub w spółce, wysyłać towary i osoby, urządać składy, ustanawiać ceny, zapłaty i wynagrodzenia za swoje towary i czynności, jakoteż załatwiać swoje sprawy, składać na komorach deklaracje, dochodzić swoich praw i udawać się ze swemi zażaleniami do Władz i Sądów krajowych, wszystko to nie płacąc ani innych ani wyższych lub uciążliwszych podatków, opłat, taks i należytości jak krajowcy lub poddani narodu, któremu się najbardziej sprzyja i bez różnicy narodowości lub wyznania.

Rozumie się samo przez siebie, że przy tem zachowywać winni ustawy i rozporządzenia krajowe, tyczące się handlu, rzemiosła i bezpieczeństwa publicznego a które stosowane są do krajowców, jakoteż do obywateli narodu, któremu się najbardziej sprzyja.

Fundacje, korporacje, stowarzyszenia i w ogóle wszystkie osoby prawnicze, istniejące w krajach jednej ze Stron rokujących, z wyjątkiem spółek handlo-

à l'exception des sociétés commerciales et d'assurance, exclues de la faculté d'acquérir, ni à titre gratuit ni par achat, des biens immeubles sur le territoire de l'autre Partie.

Les sujets d'une des Parties contractantes ne pourront acquérir, sur le territoire de l'autre, la qualité de citoyens tant qu'ils n'auront pas été autorisés à quitter la nationalité de leur propre pays.

Article III.

Les sujets de chacune des Parties contractantes seront exempts, sur le territoire de l'autre, de tout service militaire tant dans la troupe régulière que dans la milice et la garde nationale. Ils seront dispensés également de toute fonction officielle obligatoire, judiciaire, administrative ou municipale, du logement militaire, de toute contribution de guerre, de toute réquisition ou prestation militaire de quelque sorte que ce soit, hormis cependant les charges attachées à la possession ou à la location de biens immeubles ainsi que les prestations ou réquisitions militaires auxquelles sont soumis tous les nationaux en leur qualité de propriétaires ou de locataires d'immeubles.

Ils ne pourront être assujettis, ni personnellement, ni par rapport à leurs meubles ou immeubles, à d'autres devoirs, restrictions, taxes ou impôts qu'à ceux auxquels seront soumis les nationaux.

Article IV.

Les fabricants ou négociants d'une des Parties contractantes qui voyagent ou qui font voyager leurs commis, agents, voyageurs ou représentants quelconques sur le territoire de l'autre pour y faire des achats ou recueillir des commissions, soit avec soit sans échantillons, ainsi qu'en général dans l'intérêt de leurs affaires de commerce ou d'industrie, ne pourront à ce titre être soumis à aucun droit ou impôt ultérieur, en tant qu'ils

wych i zakładów ubezpieczeń nie mogą nabywać w krajach drugiej Strony nieruchomości ani przez darowiznę ani przez kupno.

Poddani jednej ze Stron rokujących nie mogą w krajach drugiej Strony nabywać prawa obywatelstwa, dopóki nie będą uwolnieni od przynależności do swego kraju rodzinnego.

Artykuł III.

Poddani każdej z dwóch Stron rokujących uwolnieni będą w krajach drugiej Strony od wszelkiej służby wojskowej, czy to w armii regularnej, czyli też w milicji lub gwardyi narodowej. Również wolni będą od wszelkiej służby urzędowej obowiązkowej, sądowej administracyjnej lub municipalnej, od kwaterunku wojskowego, od wszelkiej kontrybucyi wojennej, od wszelkiej rekwiizycyi lub prestacyi wojskowej jakiegokolwiek rodzaju, z wyjątkiem atoli ciężarów przywiązań do posiadania lub dzierżawy nieruchomości, jakież z wyjątkiem prestacyj lub rekwiizycyj wojskowych, którym podlegają wszyscy krajowcy jako posiadacze lub dzierżawcy nieruchomości.

Nie mogą być zniewalani ani osobicie, ani ze względu na ich ruchomości, do innych obowiązków, opłat lub podatków prócz do tych, którym podlegać będą krajowcy.

Artykuł IV.

Fabrykanci i przemysłowcy jednej ze Stron rokuujących, podróżujący w krajach drugiej Strony, lub wysyłający tam swoich komisantów, agentów i jakichkolwiek reprezentantów, w celu zakupowania towarów lub zbierania zamówień, czy to z próbami czy bez próbek i w ogóle w sprawach swojego handlu i przemysłu, nie będą podlegali z tego tytułu, równie jak wzmiankowani ich przedstawiciele, żadnym innym podat-

prouveront par une carte de légitimation délivrée d'après le formulaire joint au présent Traité que la raison sociale pour le compte de laquelle ils voyagent a acquitté dans son pays les droits et impôts prescrits pour l'exercice de leur commerce et de leur industrie.

Les sujets des Parties contractantes seront réciprocurement traités comme les nationaux, lorsqu'ils se rendront d'un pays à l'autre pour visiter les foires et marchés, dans le but d'y exercer leur commerce et d'y débiter leurs produits.

Les sujets d'une de Parties contractantes qui exercent le métier d'expéditeur ou de charretier entre les divers points des deux territoires ou qui se livrent à la navigation ne seront soumis, par rapport à l'exercice de ces métiers, à aucune taxe industrielle ou spéciale sur le territoire de l'autre.

Article V.

Les Parties contractantes s'engagent à ne pas entraver le commerce réciproque par des prohibitions quelconques d'importation, d'exportation ou de transit.

Elles ne pourront faire d'exceptions à cette règle que:

- a) pour les monopoles d'Etat, déjà établis ou réservés à l'avenir, sur le tabac, le sel et la poudre à tirer;
- b) par égard à la police sanitaire et vétérinaire conformément aux principes internationaux adoptés à ce sujet;
- c) dans des circonstances exceptionnelles par rapport aux provisions de guerre.

La réserve exprimée sous b) s'étend également aux mesures prohibitives prises dans le but d'empêcher, dans l'intérêt de l'agriculture, la propagation d'insectes ou autres organismes nuisibles (p. e. la *phylloxera vastatrix* et la *doryphora decemlineata*).

kom lub opłatom, jeżeli kartą legitymacijną, podług dołączonego wzoru wygotowaną, udowodnią, że dom handlowy, na którego rachunek podróżują, opłacił w swoim kraju podatki i należytosci przypadające od niego za wykonywanie handlu i przemysłu.

Z poddanymi Stron rokującymi, udającymi się z jednego kraju do długiego na targi i jarmarki dla wykonywania tam swego handlu i zbywania swoich produktów, postępować się będzie nawzajem tak samo, jak z krajowcami.

Poddani jednej ze Stron rokujących, trudniący się przedsiębiorstwem przesyłkowem lub rozwoźnictwem pomiędzy rozmaitymi miejscowościami obu Państw, albo żeglugą, nie będą pociągani w krajach drugiej Strony z tytułu wykonywania tego przemysłu, do opłaty podatku przemysłowego lub innego osobnego.

Artykuł V.

Strony rokujące zobowiązują się nie tamować handlu żadnymi zakazami co do przywozu, przewozu i wywozu.

Wyjątki w tej mierze dozwolone są tylko:

- a) co do monopoliiów już istniejących lub na przyszłość zastrzeżonych, mianowicie co do tytoniu, soli, prochu ruszniczego;
- b) ze względu na policyą zdrowia i weterynarską, stósownie do zasad międzynarodowych w tej mierze przyjętych;
- c) co do potrzeb wojennych w nadzwyczajnych okolicznościach.

Zastrzeżenie pod b) wzmiankowane rozciąga się na te środki ostrożności, które będą użyte dla zabezpieczenia rolnictwa od przenoszenia i roznoszenia szkodliwych owadów, tudzież innych organizmów szkodliwych, (jak np. *phylloxera vastatrix* i *doryphora decemlineata*).

Pour ce qui a trait aux mesures de précaution à prendre contre l'importation et la propagation d'épizooties, les Parties contractantes ont arrêté, en même temps, une Convention spéciale.

Article VI.

Les marchandises de toute nature venant de l'un des deux territoires ou y allant seront réciprocurement affranchies, dans l'autre, de tout droit de transit, soit qu'elles transittent directement, soit que pendant le transit elles doivent être déchargées, déposées ou rechargées.

Dans chacune des Parties contractantes les restitutions, accordées à la sortie de certains produits, ne formeront que l'équivalent des droits de douane et impôts qui ont été prélevés sur ces produits ou sur les matières premières dont ils ont été fabriqués. Ces restitutions ne pourront comprendre une prime d'exportation.

Une restitution de droits de douane à la sortie ne pourra avoir lieu pour les marchandises qui ont passé en libre trafic.

Article VII.

A. Les marchandises de provenance autrichienne ou hongroise acquitteront, lorsqu'elles seront importées en Serbie, les droits fixés à l'annexe A ci-joint et jouiront des exemptions y contenues.

Si, par suite de lois ou de conventions conclues avec de tiers Etats, il sera appliqué en Serbie pour l'importation de marchandises un traitement douanier autre, ou des droits autres que ceux concertés en vertu de l'annexe A, l'importateur de marchandises de provenance autrichienne ou hongroise a le choix libre entre ce dernier traitement et ces droits, et ceux concertés à l'annexe A.

Dans tous les cas l'importateur sera libre de choisir, d'après sa propre convenance, entre ces différents traitements

We względzie roznoszenia i rozpo-wszechnienia chorób bydlęcych zaraźli-wych zawarta została jednocześnie oso-bna umowa.

Artykuł VI.

Towary wszelkiego rodzaju z krajów jednej ze Stron rokujących przywożone lub tamże wysypane, będą nawzajem wolne w krajach drugiej Strony od wszelkiego cła przewozowego, czy to przewożone są wprost, czy też będą podczas przewozu wyładowane, złożone na skład i znowu naładowane.

W krajach każdej ze Stron rokuujących, premie płacone w razie wywozu pewnych wyrobów, mają być tylko zwrotem cała i podatków wewnętrznych, pobieranych od rzeczywistych wyrobów albo od istot, z których są zrobione. Wynagrodzenia za wywóz nie powinny w sobie zawierać.

Od towarów, które przeszły w wolny obrót, cło zwracane być nie może, gdy mają być wywiezione.

Artykuł VII.

Towary pochodzenia austriackiego lub węgierskiego, gdy będą przywiezione do Serbii, podlegać mają całość i uwolnieniom wyszczególnionym w przy danej tu załączce A.

A.

Gdyby w Serbii na mocy ustaw lub traktatów z innymi państwami zapro-wadzone zostały inne sposoby oclenia lub inne cła od towarów wwozowych, różniące się od tych, które w załączce A są umówione, przywożącemu towary austriackie lub węgierskie wolno będzie poddać je ocleniu według tych ostatnich sposobów oclenia i pozycji cła albo po-dług całego umówionych w załączce A.

W każdym przypadku wprowadzają-cy może wybierać pomiędzy rozmaitemi sposobami oclenia i cła według wła-

et droits et n'y pourra être empêché ni directement ni indirectement.

Toutes les marchandises de provenance serbe seront, à leur entrée dans la Monarchie austro-hongroise, traitées sur le pied de la nation la plus favorisée.

Dans le but de faciliter le trafic réciproque par la frontière commune des marchandises et objets qui passent du libre trafic du territoire d'une des Parties contractantes dans celui de l'autre, il a été arrêté les dispositions spéciales qui B. se trouvent fixées à l'annexe B joint au présent Traité.

C. L'annexe C contient les dispositions détaillées sur le procédé quant au traitement douanier des marchandises à soumettre à un droit *ad valorem*.

Article VIII.

Chacune des Parties contractantes s'engage non seulement quant au montant des droits et accessoires à percevoir à l'entrée et à la sortie, mais aussi quant à la perception et à la garantie de ces droits et accessoires, comme en général quant au traitement douanier à l'importation, au transit et à l'exportation, à faire profiter les provenances de l'autre de toute faveur, immunité ou facilité qui serait déjà ou à l'avenir accordée à une tierce Puissance, de manière que toute faveur pareille sera étendue immédiatement, sans compensation et par ce fait même, aux provenances de l'autre Partie contractante.

Article IX.

Seront admis des deux côtés en franchise temporaire de droit d'importation ou d'exportation les objets suivants avec l'obligation de les faire retourner dans un terme établi à l'avance et à la condition que l'identité des objets exportés et réimportés soit constatée d'une manière absolue:

snego uznania i w tej mierze nie będzie doznała przeszkody ani bezpośredniej ani pośredniej.

Wszelkie towary serbskie, do monarchii austriacko-węgierskiej przywożone, będą doznały tych samych względów, co towary narodu, któremu okazuje się największa przychylność.

Celem ułatwienia na pograniczu wspólnem obrotu towarów i przedmiotów, które z wolnego obrotu w krajach jednej ze Stron rokujących dostają się do takiego obrotu w krajach drugiej Strony, umówione zostały postanowienia osobne, zamieszczone w załączce B, do B. Traktatu niniejszego przydanej.

Załączka C zawiera przepisy szczegółowe, dotyczące się pobierania cła podług wartości towarów. C.

Artykuł VIII.

Strony rokujące przyjmują zobowiązanie, że nie tylko we względzie wymiaru celł i należyszcii pobocznych od towarów przywożonych i wywożonych, lecz także we względzie poboru i zabezpieczania tychże jak i w ogóle we względzie postępowania z towarami przywożonymi, wywożonymi i przewożonymi, przypuszczać będą towary drugiej Strony do korzystania z wszelkich ulg, ułatwień lub uwolnień, które jedna z nich trzeciemu mocarstwu zapewniła lub w przyszłości zapewni, tak, że wszelka taka ulga rozciągnięta będzie od razu i bez żądania wzajemności na towary drugiej Strony.

Artykuł IX.

Uwalnia się czasowo przedmioty powinie wymienione, z obu Stron przywożone i wywożone, od celł wwozowych i wywozowych, pod warunkiem wyprawienia ich napowrót w czasie z góry oznaczonym i zabezpieczenia ich tożsamości:

1° toutes les marchandises (à l'exception des articles de consommation) qui, en sortant du libre trafic du territoire d'une des Parties contractantes, seront expédiées aux foires et marchés de l'autre ou qui seront importées pour être vendues dans l'autre pays en dehors des foires ou marchés, ainsi que les échantillons importées par les commis voyageurs;

2° le bétail conduit d'un territoire aux marchés de l'autre, et qui sera reconduit sans avoir été vendu;

3° les objets destinés à être réparés sans que leur nature et leur dénomination commerciale subisse un changement essentiel;

4° les sacs marqués et ayant déjà servi, ainsi que les futailles qui sont importés dans le territoire d'une des Parties pour y être remplis ou vidés et qui rentrent remplis ou vidés;

le tout conformément aux dispositions applicables à la nation la plus favorisée.

Article X.

S'il est prélevé dans le territoire de l'une des Parties contractantes, dans le pays entier ou dans une circonscription restreinte un droit interne, soit pour le compte de l'Etat, soit pour celui d'une commune ou d'une corporation, de la production, de la fabrication ou de la consommation d'un article, le même article qui serait introduit du territoire de l'autre Partie contractante ne pourra, dans ce pays ou dans cette circonscription, être grevé que du droit égal, et non d'un droit plus élevé, ni plus onéreux.

Il ne pourra être prélevé d'autres droits ou suppléments de droits ni des taxes quelconques dans le cas que les articles de même nature ne sont pas pro-

1. Wszelkie takie towary (z wyjątkiem żywoności), które pochodząc z wolnego obrotu w kraju jednej ze Stron rokujących, wysłane będą do kraju drugiej Strony na targ lub jarmark lub na niepewną sprzedaż w obrocie nie targowym i nie jarmarcznym, lub jako próbki przez komisantów rozwożone;

2. bydło przyprowadzane z krajów jednej Strony na targi odbywające się w krajach drugiej Strony, lecz niesprzedane i napowrót wyprowadzane;

3. przedmioty przeznaczone do naprawy, która nie ma zinień ich istoty i nazwy handlowej;

4. worki użyywane i znaczone, jakież beczki wysypane do krajów jednej Strony, gdzie mają być napełnione lub wypróżnione i wracające po napełnieniu lub wypróżnieniu;

wszystko to pod warunkami ustalonionymi dla narodu, któremu okazuje się największą przychylność.

Artykuł X.

Jeżeli w obszarze jednej ze Stron rokujących lub w szczuplejszym okręgu tegoż pobierane będą podatki wewnętrzne na rachunek państwa, gminy lub korporacji od produkowania, przerządzania lub konsumpcji jakiegoś towaru, towar ten, gdy będzie przywożony z obszaru drugiej Strony do owego obszaru lub okręgu, obciążony być może tylko takimże samym podatkiem a nie wyższym i nie uciążliwszym.

Nie można pobierać innych celł ani dodatków do celł i żadnych opłat, jeżeli takież same towary nie są wyrabiane lub nie są obciążone takiemiż samemi

duits ou ne sont pas frappés des mêmes taxes dans ce pays ou dans cette circonscription.

Cependant il pourra, par exception, être prélevé, dans certaines villes ou circonscriptions plus restreintes, des droits d'accise sur la consommation des boissons et comestibles, des fourrages, des combustibles et des matières d'éclairage, ainsi que des matériaux à construction, quant même ces articles ne seraient pas produits dans le rayon où le droit d'accise est perçu.

Article XI.

Les provenances serbes étant traitées dans la Monarchie austro-hongroise, quant à l'acquittement des droits et taxes accessoires, d'après les dispositions en vigueur à l'égard de la nation la plus favorisée, les marchandises de provenance autrichienne ou hongroise ne seront également soumises en Serbie à aucune taxe additionnelle de douane, locale ou de tout autre genre, à des taxes accessoires nouvelles ou supérieures à celles qui existent actuellement à l'égard de la nation la plus favorisée, savoir:

1° pour le port: 20 paras de dinar par 100 kilogrammes et seulement là où ce service est fait par les employés de la douane;

2° pour le pesage: 8 paras de dinar par 100 kilogrammes;

3° pour le pavé: 10 paras de dinar par 100 kilogrammes;

4° pour le magasinage: 5 paras de dinar par 100 kilogrammes et par jour; cette taxe est augmentée de 10 paras par 100 kilogrammes et par jour pour les marchandises qui peuvent facilement s'enflammer et faire explosion.

Il s'entend que les taxes accessoires ne peuvent être perçues qu'en tant que les services auxquels ces taxes sont affectées ont été rendus effectivement et conformément aux prescriptions et lois douanières.

opłatami w tymże kraju lub w tymże szczuplejszym okręgu.

Wyjątkowo jednak będzie można pobierać w pewnych miastach lub szczuplejszych okręgach akcyzę od konsumcyi napojów i żywności, od paszy, paliwa i materiałów do oświetlania jakież od budulec, nawet wtedy, gdy przedmioty tu wymienione nie są wyrobione w owymże okręgu, w którym akcyza jest pobierana.

Artykuł XI.

Jako w monarchii austriacko-węgierskiej pobierane będą od towarów serbskich dla i należytości poboczne według tych samych przepisów, które stosowane są do narodu największej przychylności doznającego, tak też towary austriackie lub węgierskie nie będą obciążane w Serbii żadną opłatą dodatkową, miejscową lub jakakolwiek inną, żadnymi taksami nowemi lub wyższemi od tych, które zaprowadzone są dla narodu największej przychylności doznającego, a mianowicie:

1. za odniesienie: 20 para od 100 kilogramów i tylko tam, gdzie służba komory cłowej dopełnia tego obowiązku;

2. wagowe: 8 para od 100 kilogramów;

3. brukowe: 10 para od 100 kilogramów;

4. składowe: 5 para od 100 kilogramów za dzień.

Od towarów zapalnych i wybuchających tę ostatnią opłatę podwyższa się o 10 para od 100 kilogramów za dzień.

Rozumie się samo przez sieć, że powyższe opłaty dodatkowe pobierane być mogą tylko wtedy i o tyle, o ile czynność, za którą mają być zapłacone, rzeczywiście była uskuteczniona a to na podstawie przepisów cłowych lub ustaw.

Il demeure en outre convenu que toute diminution de ces taxes additionnelles qui serait accordée aux marchandises d'un tiers Etat sera également appliquée sans délai aux articles de même nature de provenance autrichienne ou hongroise.

Article XII.

Sans préjudice des dispositions particulières sur le traitement douanier du trafic sur les chemins de fer, il est convenu que les marchandises qui sont soumises, sur le territoire d'une des Parties contractantes, au traitement de l'acquit à caution et qui, pour cette même raison ou pour une autre, ont déjà été mises sous scellés dans l'autre territoire, ne seront point déballées et les scellés et plombs trouvés intacts ne seront remplacés, pourvu que l'on ait satisfait aux exigences du contrôle.

En général les formalités du service douanier seront réglées d'après des principes identiques et seront simplifiées autant que possible; il sera pourvu à une expédition régulière et prompte dans les heures de service qui seront fixées en nombre suffisant.

Autant que les circonstances le permettront, les bureaux douaniers des deux Etats seront réunis ou du moins ils procéderont à leurs opérations par un service combiné et simultanément, sans entraver inutilement le trafic.

Article XIII.

Les Parties contractantes s'engagent à coopérer, par des moyens convenables, pour empêcher et punir la contrebande dirigée contre leurs territoires, à accorder à cet effet toute assistance légale aux employés de l'autre Etat chargés de la surveillance, à les aider et à leur faire parvenir, par les employés de finance et de police, ainsi que par les autorités locales en général, toutes les informa-

Zgodzono się zresztą, że jeżeli jedna z powyższych kwot dodatkowych zniżona została na rzecz trzeciego Państwa, zniżenie to rozciągnięte ma być niezwłocznie na towary austriackie lub węgierskie tegoż samego rodzaju.

Artykuł XII.

Niezależnie od osobnych umów, tyczących się postępowania człowiego w obrocie kolejowym, stanowi się, że towary, które w obszarze jedynej ze Stron rokujących poddawane są postępowaniu, mającemu na celu zabezpieczenie cła i z tej lub innej przyczyny już w drugim obszarze zostały opiekętowane i opłombowane, nie będą rozpakowywane, pieczęcie zaś i plomby nienaruszone, nie będą zastępowane innymi, byle się stało zadosyć innym wymaganiem kontroli.

W ogóle formalności postępowania człowiego będą uregulowane według tych samych zasad i o ile można upraszczanie i wyznaczona będzie dostateczna ilość godzin urzędowych, aby ekspedycyja odbywać się mogła regularnie i szybko.

O ile okoliczności pozwolą, komory obu Państw będą z sobą łączone, albo przynajmniej będą wykonywały czynności swoje łącznie i jednocześnie, aby obrotu nie utrudniać bez potrzeby.

Artykuł XIII.

Strony rokujące zobowiązują się do pomagać sobie skutecznymi środkami do zapobiegania przemytnictwu na ich obszarach i do karania za ten występek, dowania w tym celu wszelkiej pomocy prawnej urzędnikom drugiej Strony, którym dozór jest poruczony, do wsparcia ich i przesyłania im przez urzędników skarbowych i policyjnych, jakież przez Władze miejscowe w ogólnie-

tions dont ils auront besoin pour l'exercice de leurs fonctions.

Les Parties contractantes se sont réservées de convenir de règlements spéciaux à cet égard.

Article XIV.

Les sujets de l'une des Parties contractantes jouiront, sur le territoire de l'autre, du même traitement que les nationaux pour tout ce qui concerne la protection des marques de fabrique et de commerce ou d'autres étiquettes des marchandises ou de leur enveloppe et emballage, ainsi que la protection des dessins et modèles.

Le Gouvernement serbe présentera à la Chambre serbe et tâchera à faire sanctionner, dans le délai de deux ans, une loi sur la protection des marques et modèles en question, conforme aux principes internationaux adoptés à cet égard.

Pour jouir des dispositions de la loi sur la protection des marques et modèles, on aura à se conformer aux conditions et formalité prescrites par les lois du pays respectif et on devra, en particulier, faire déposer les modèles, marques, étiquettes et emballages, dans la Monarchie austro-hongroise, aux Chambres de Commerce à Vienne et à Budapest, et, en Serbie, au bureau qui sera spécialement désigné à Belgrade.

Cependant la protection dont il est question dans cet article ne sera accordée aux sujets de l'autre Partie qu'en tant et pour aussi longtemps qu'ils jouiront de cette protection dans leur propre pays.

Article XV.

Les dispositions du règlement concernant la vérification des poids et mesures du système métrique seront établies dans le pays des Parties contractantes sur la base des principes conformes et autant que possible d'une manière identique.

ści, wszelkich wiadomości, których mogliby potrzebować do sprawowania swoich czynności.

W tym względzie wydane będą za wspólnem porozumieniem się osobne przepisy.

Artykuł XIV.

Poddani jednej ze Stron rokujących doznawać będą w krajach drugiej Strony tej samej opieki co krajowcy, we wszystkiem, co się tyczy znaków fabrycznych i handlowych lub innych oznaczeń na towarach, ich etykiety i opakowania, jakież deseni i wzorów.

Rząd serbski przedstawi Izbie serbskiej prawo o opiece nad znakami i wzorami ułożone podług zasad przyjętych w obrocie międzynarodowym i postara się, aby w przeciagu dwóch lat było sankcyjowane.

Skuteczność prawa ku obronie znaków i wzorów zależy będzie od dopełnienia warunków i formalności ustawami krajowemi przepisanych, mianowicie zaś od tego, czy owe wzory, znaki, oznaczenia i etykiety złożone zostały w monarchii austriacko-węgierskiej w Izbach handlowych wiedeńskiej i budapeszteńskiej, w Serbii zaś w biurze, które w Belgradzie będzie do tego przeznaczone.

Obronę, w artykule niniejszym wzmiarkowanej, używać będą obywatele drugiej Strony tylko o tyle i dopóty, o ile i dopóki prawo ich doznawać będzie takież obrony w własnym kraju.

Artykuł XV.

W obu dwóch Państwach Traktat zawierający wydane będą przepisy co do sprawdzania miar i wag systemu metrycznego według tych samych zasad ułożone i o ile to być może zgodne.

Article XVI.

Le présent Traité s'étend à tous les pays qui appartiennent à présent ou appartiendront à l'avenir à l'union douanière de la Monarchie austro-hongroise.

Article XVII.

Le présent Traité sera exécutoire trois mois après l'échange des ratifications et restera en vigueur dix ans à dater du même jour.

Dans le cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de la dite période, son intention d'en faire cesser les effets, il demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année, à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncé.

Article XVIII.

Le présent Traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Vienne aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signé et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Vienne en double expédition le 6 mai
24 avril 1881.

(L. S.) Baron de Haymerle m. p.

(L. S.) Kosta Jovanovich m. p.

(L. S.) Svetozar M. Stefanovich m. p.

(L. S.) Georges S. Néšić m. p.

Artykuł XVI.

Traktat niniejszy rozciagać sie będzie na wszystkie kraje, które należą lub w przyszłości należeć będą do Związku ówego monarchii austriacko-węgierskiej.

Artykuł XVII.

Traktat niniejszy nabędzie mocy obowiązującej w trzy miesiące po wymianie ratyfikacji i obowiązywać będzie przez dziesięć lat następnych.

Gdyby żadna ze Stron rokujących nie oświadczyła na dwanaście miesięcy przed upływem rzeczonego okresu, że ma zamiar zawiesić skuteczność Traktatu, tenże zatrzyma moc obowiązującą aż dopóki nie upłynie rok od dnia, w którym jedna lub druga ze Stron rokujących go wypowie.

Artykuł XVIII.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany a ratyfikacye wymienione zostaną w Wiedniu, jak można najrychlej.

W dowód czego pełnomocnicy obu Stron podpisują się i wyciskają swoje pieczęci.

Spisano w Wiedniu w dwóch egzemplarzach dnia 6 maja
24 kwietnia 1881.

(L. S.) Baron Haymerle r. w.

(L. S.) Kosta Jovanović r. w.

(L. S.) Svetozar M. Stefanović r. w.

(L. S.) Jerzy S. Néšić r. w.

Formulaire. (Art. IV.)**Carte de Légitimation industrielle**

pour Commis voyageurs.

Valable pour l'année 18 . .

Il est certifié par la présente que le sieur N. . . . . fait le commerce (possède une fabrique) de . . . . . à . . . . . sous la raison sociale . . . . .

est au service de la maison de commerce . . . . . en qualité de commis voyageur et que cette maison fait le commerce (possède une fabrique) de . . . . . à . . . . .

Le Sieur N. . . . . désirant recueillir des commandes et faire des achats de marchandises pour le compte de la susdite raison sociale ainsi que pour celui des raisons sociales suivantes: . . . . .

dans { la Monarchie austro-hongroise
          { la Principauté de Serbie

il est certifié en outre que l. . . dite . . . raison . . . sociale . . . acquitte . . . dans son (leur) pays les droits réglementaires pour l'exercice de son (leur) commerce.

Le porteur de la présente Carte de Légitimation est autorisé à recueillir des commandes et faire des achats de marchandises, mais exclusivement en voyageant et seulement pour le compte de . . dite . . raison . . sociale . . Il pourra porter avec lui des échantillons, mais non des marchandises. En recueillant des commandes et en faisant des achats il aura à se conformer aux règlements en vigueur dans chaque Etat.

(Endroit, date, signature et sceau de l'autorité qui délivre la carte.)

(Signalement, domicile et signature du commis voyageur.)

Wzór (do Artykułu IV.)**Karta przemysłowo-legitymacyjna**

dla kupców podróżujących

w a ż n a n a r o k 1 8 . .

Poświadczam się niniejszym, że pan N. . . . .
 posiada handel towarów (fabrykę) . . . . .
 w . . . . . pod firmą . . . . .

jest agentem podróżującym firmy . . . . .
 która posiada handel towarów (fabrykę) . . . . .
 w . . . . .

Nadto, ponieważ pan . . . . . zamierza na rachunek rzeczonej
 firmy, jakież następujących firm . . . . . starać się o zamówienia
 towarów i zakupywać towary:

w { monarchia austriacko-węgierskiej
     { księstwie serbskim

poświadczam się niniejszym, że za wykonywanie przemysłu rzeczon . . . . .
 firm . . . . . w kraju tutejszym podatki prawnie istniejące mają być
 opłacone.

Właściciel tej karty ma prawo starać się o zamówienia towarów i zakupy-
 wać towary wyłącznie na objazdach i wyłącznie na rachunek przerzeczon . . .
 firm . . . Wolno mu wozić z sobą tylko próbki towarów, ale nie towary. Stara-
 jąc się o zamówienia i zakupyając towary, zachowywać ma przepisy w każdym
 Państwie obowiązujące.

(Miejsce, data, podpis, stempel władzy wydawczej.)

(Opis osoby, miejsce mieszkania, podpis podróżującego.)

Annexe A.**Droits à l'entrée en Serbie.****I. Droits spécifiques. *)**

Tare
en pCt. du poids brut.

1. Papier:

- a) Papier d'emballage (y compris le papier gris, buvard et de paille, ainsi que les sacs et cornets fabriqués de ces sortes de papier) et carton de toute sorte, même imprégné ou recouvert d'une substance quelconque . . . . . 100 kilogrammes 4 dinars.
- b) Papier à imprimer et à écrire, les deux même à pâte de couleur . . . . . 100 kilogrammes 7 dinars.
- c) Papier à lettres de toute espèce et enveloppes (même en cartons); papier imprimé, rayé ou réglé, aussi relié ou broché en papier ou en carton; papier dit de soie et papier à cigarettes en feuilles . . . . . 100 kilogrammes 10 dinars.
- d) Papier à cigarettes, découpé et en livrets 100 kilogrammes 15 dinars.
- e) Registres et carnets, reliés en calicot ou en cuir avec coins et fermoirs en métaux ordinaires . . . . . 100 kilogrammes 20 dinars.
- f) Cartes à jouer . . . . . 100 kilogrammes 35 dinars.

2. Farines et produits de meunerie (grains perlés, égrugés et mondés, semoules et gruaux) . . . . . 100 kilogrammes 1 dinar.

3. Tissus de laine:

- a) 1. Couvertures grossières (pour chevaux et pour lits), tapis ordinaires de poils de chèvre et d'autres animaux, feutres ordinaires de poils d'animaux et de laine grossière (même découpés en semelles etc. ainsi que goudronnés et vernis), lisières de drap . . . . . 100 kilogrammes 16 dinars,
- 2. Draps grossiers, comme drap dit de halina, drap brut (Loden), Alba, Chařák, Azur . 100 kilogrammes 20 dinars.
- b) Tissus, même mélangés avec une petite quantité de soie, ou avec des fils métalliques, savoir:
  - 1. Draps et tissus analogues aux draps pour habillements d'hommes ou autres vêtements forts, flanelles, wattmols, étoffes à longs poils, emplaignées, pour doublures, feutres fins et articles fins en feutre . 100 kilogrammes 58 dinars.

Remarque. — Sont compris sous „tissus analogues aux draps“ aussi toutes les étoffes de mode pour habillements d'hommes telles qu'elles sont fabriquées à Brünn et Reichenberg (Herrenrock- und Hosenstoffe, Modestoffe „nouveautés“).

2. Etoffes minces et légères, servant ordinairement pour vêtements de femmes (orléans, thibet, cachemir, mohair et semblables), étoffes pour meubles, couvertures de table, fichus, écharpes, châles et tissus analogues avec ou sans franges ou glands, peluche et velours de laine 100 kilogrammes 90 dinars.

Remarque. — Rentrent dans cette position les étoffes nommées: alpacca, mohair, orléans, thibet, lustre, cachemir,

* 1 dinar (100 paras) = 1 franc (100 centimes).

Załączka A.

Cła wwozowe serbskie.

I. Cła podług wagi. *)

Tara
w odsetkach wagi surowej.

1. Papier:

a) Papier pakowy (także bibuła pospolita i siwa, papier słomiany, także trąbki i torebki z niego) i tektura wszelkiego rodzaju, także cześ nasycona lub powleczona 100 kilogramów 4 dinary.

b) Papier drukowy i do pisania, oba rodzaje także w miazdze barwione . . . . . 100 kilogramów 7 dinarów.

c) Papier listowy jakiegokolwiek rodzaju i koperty (także w kartonach); papier liniowany, rygowany, także oprawiony w papier lub tekturę albo zeszyty; bibulka, papier na cygarety w arkuszach . . . . . 100 kilogramów 10 dinarów.

d) Papier na cygarety pocięty, także w książeczkach 100 kilogramów 15 dinarów.

e) Książki na notatki i kupieckie oprawne w kalikot lub skórę, także z narożnikami i okuciami z metali nieszlachetnych 100 kilogramów 20 dinarów.

f) Karty do grania . . . . . 100 kilogramów 35 dinarów.

2. Mąka, mlewo (ziarna perłowe, śrutowane i wyłuszczone, krupy, kasa, grysik) . . . . . 100 kilogramów 1 dinar.

3. Towary wełniane:

a) 1. koce (dery na konie i koldry grube), grube kobierce z sierci koziej i z innych zwierząt, grube piśnie z sierci zwierzęcej lub grubej wełny (także pocięte na podeszwy itp. także namazane i lakierowane), krajki 100 kilogramów 16 dinarów.

2. grube sukna, jak sukno samodziałowe, sukno niewysolowane, aba, chajak, azor . 100 kilogramów 20 dinarów.

b) Tkaniny także z małą przymieszką jedwabiu lub w połączeniu z nitkami metalowemi a mianowicie:

1. sukna i materye tego rodzaju na ubiory męskie i wszelkie inne ubiory grubsze, flanele, wattmole, materye na podszwękę długowłose, kutnerowane; przednie piśnie i towary pilśniowe . . . . . 100 kilogramów 58 dinarów.

Uwaga. Do materyj sukiennych należą także wszelkie materye modne na suknie męskie, jakie wyrabiane są w Bernie i Liberecu. (Materye na surduty i spodnie męskie, materye modne „Nouveautés”).

2. Materye lekkie, cienkie, używane zwykle na suknie damskie (orlean, tybet, kaszmir, mohair itp.), materye na meble, serwety, chustki na szyję i do okrycia, szale, tkaniny w rodzaju szali, także z frandzlami lub kutasami, plusz wełniany, aksamit wełniany 100 kilogramów 90 dinarów.

Uwaga. Tutaj należą: alpaka, mohair, orlean, tybet, lustryna, kaszmir, serge, lama, poil de chèvres,

^{*)} 1 dinar (100 para) = 1 frank (100 centymów).

Tare
en pCt. du poids brut.

serge, lama, poil de chèvre, satin, Italia cloth, mérino, damas, reps et autres étoffes pour meubles et étoffes de mode pour dames. Les fichus, châles et écharpes pourront porter des broderies simples.

4. Ouvrages en bois:

a) Ordinaires, c'est-à-dire ouvrages de charron, de tonnelier, de tourneur et de menuisier; tous ces ouvrages bruts, ni peints, ni coloriés, ni vernis, ni polis, ni combinés avec d'autres matières excepté le fer . . . . . 100 kilogrammes 2 dinars.

Remarque. — Sont compris dans cette position: futailles, cuves, cuviers, auges, baquets, hottes, seaux, roues et autres pièces de chars (excepté les chars confectionnés), brouettes, charrettes et traîneaux à bras, parquets et leurs parties, rames, bancs, tables, chaises, lits, armoires, jougs, arçons, calandres, bancs de tourneur, rouets, moulins, échelles, embauchoirs, sabots, cages à poules, enillers, assiettes, bimbeloterie ordinaire, boîtes, râteaux, fourches, pelles, chevilles pour chaussures, cure-dents, fil de bois pour allumettes et tout autre article similaire en bois, brut, ni peint, ni verni, ni poli. Sont également compris dans cette catégorie les bouchons et les semelles en liège.

b) Meubles (et baluts) en bois tendre, simplement peints (ou avec fleurs ou autres ornements en peinture ordinaire) et combinés seulement avec des tresses de paille ordinaires et des ferrures . . . . . 100 kilogrammes 3 dinars.

c) Ouvrages de menuisier, de tourneur et autres articles de bois peints (à l'exception de ceux cités sous b), vernis, polis, même en combinaison avec d'autres matériaux ordinaires . . . . . 100 kilogrammes 8 dinars.

18 en caisses ou en barils,
12 en paniers,
4 en ballots ou en demi-caisses.

Remarque. — Sont compris dans cette position: la bimbeloterie en bois seul; tuyaux de pipes, pipes et porte-cigares en bois seul, cannes non combinées avec d'autres matériaux, carcasses de parapluies et parasols combinées avec de la baleine, de l'acier et autres matières similaires, mais sans étoffe; bandes de bois, bronzées et dorées, ainsi que les cadres fabriqués de ces bandes.

5. Moyens de transport pour chemins de fer . . . . . exempts.

6. Boissons et liquides:

a) Vins en fûts:

1. du crû des environs de Versecz, Fehér-Templom (Weiss-kirchen) et Panesova . . . 100 kilogrammes 2·50 dinars. } 11 en doubles fûts.

2. autres . . . . . 100 kilogrammes 6 dinars. }

b) Spiritueux distillés (alcool, esprit de vin, eau-de-vie, rhum, liqueurs):

1. en fûts . . . . . 100 kilogrammes 6 dinars.

2. en bouteilles . . . . . 100 kilogrammes 20 dinars.

11 en caisses ou ne doubles fûts,
5 en paniers et 24 pour les bouteilles.

c) Bière en fûts et en bouteilles . . . 100 kilogrammes 3 dinars.

Remarque. — Si à l'entrée de la bière importée en bouteilles, l'importateur déclare qu'il exportera les bouteilles dans le terme de 3 mois, la tare de 35 pour 100 du poids de ces bouteilles ne sera pas déduite, par contre, le bureau de douane par lequel la bière est entrée prendra note du nombre des bouteilles importées et restituera, lors de l'exportation d'un nombre égal ou inférieur de bouteilles à bière dans le terme susindiqué, les droits de douane et ceux de trošarina qui correspondent à leur poids effectif sans prélever de droit d'exportation.

25 en doubles fûts,
20 en caisses,
15 en fûts simples,
5 en paniers et 35 pour les bouteilles.

Tara
w odsetkach wagi surowej.

satin, Italia cloth, merynos, adamaszki, ryps i inne materiały do obijania sprzętów, chustki modne kobiece. Chustki na szyję i do okrycia, tudzież szaliki mogą być także haftowane po prostu.

4. Towary drewniane:

a) pospolite, to jest wyroby kolodziejskie, bednarskie, tokarskie i stolarskie, surowe, ani nie pokostowane, ani nie malowane, nie lakierowane i nie politurowane i tylko w połączeniu z żelazem . . . . . 100 kilogramów 2 dinary.

Uwaga. Tu należą: beczki, kadzie, stągwie, kufy, koryta, putnie, wiadra, koła i inne części składowe wozów (wyjawyszy wozy gotowe), taczki, wózki ręczne, sanki ręczne, posadzki i części składowe posadzek, wiosła, ławki, stoły, stoliki, łóżka, szafy, jarzma, terlice, magle, tokarnie, kołowrotki, młynki, drabiny, prawidła do butów, trzewiki drewniane, kojce, warzechy, talerze, zabawki grube, pułalki, grabie, widły, łożaty, gwoździe do obuwia, wykluwacze do zębów, patyczki na zapałki itp. surowe, nie pokostowane, nie lakierowane lub politurowane towary drewniane. Tu należą także korki do flaszek i podeszwy korbowe.

b) Sprzęty (także skrzynie) z miękkiego drzewa, ordynarnie pokostowane (także ordynarnie malowane w kwiaty, floresy itp.) i tylko w połączeniu z ordynarną plecionką słomianą i okuciem z żelaza . . . . . 100 kilogramów 3 dinary.

c) Towary stolarskie, tokarskie i inne towary drewniane pokostowane (z wyjątkiem wzmiarkowanych pod b)) lakierowane, politurowane, także w połączeniu z innymi pospolitymi materiałami . . . . . 100 kilogramów 8 dinarów.

$\left. \begin{array}{l} 18 \text{ w pakach lub beczkach}, \\ 12 \text{ w koszach}, \\ 4 \text{ w belach lub ramach}. \end{array} \right\}$

Uwaga. Tutaj należą także: zabawki z samego drzewa zrobione; cybuchy, fajki i eygarniczki z samego drzewa; laski bez żadnego dodatku; wiązania do parasoli złożone tylko z fiszbinu, stali itp. nie pokryte; listwy brązowane i złoczone, tudzież ramy z tychże.

5. Wozy dla kolej żelaznych . . . . . bez opłaty.

6. Napoje i płyny:

a) Wino w beczkach:

1. z okolicy Werszecu, Bialego Kostela i Panczowy 100 kilogramów 2·50 dinarów. } 11 w beczkach podwójnych.

2. inne . . . . . 100 kilogramów 6 dinarów. }

b) Płyny wyskokowe podzione (spirytus, wyskok, gorzałka, rum, likiery):

1. w beczkach . . . . . 100 kilogramów 6 dinarów. } 11 w pakach lub beczkach podwójnych,

2. we flaszkach . . . . . 100 kilogramów 20 dinarów. } 5 w koszach,

Nadto za flaszki 24 od sta.

c) Piwo w beczkach i flaszkach . . . 100 kilogramów 3 dinary.

Uwaga. Jeżeli wprowadzający piwo we flaszkach, przywożąc je, deklaruje, że flaszki w przeciagu trzech miesięcy napowrót wywiezie, nie będzie się mu potrażeć 35 od sta wagi flaszek, natomiast komora, przez którą piwo przywiózł, zanotuje ilość flaszek owej posyłki i gdyby wywoził napowrót takąż samą lub mniejszą ilość flaszek z piwa w rzecznym przeciagu czasu, zwrócone będzie cło i trošarina w kwocie odpowiedniej wadze flaszek i cło wywozowe nie będzie pobierane.

$\left. \begin{array}{l} 25 \text{ w beczkach podwójnych}, \\ 20 \text{ w pakach}, \\ 15 \text{ w pojedynczych beczkach}, \\ 5 \text{ w koszach}, \\ 35 \text{ nadto za flaszki}. \end{array} \right\}$

Tare
en pCt. du poids brut.

d)	Vinaigre	100 kilogrammes 2 dinars.	
7.	Eaux minerales, y compris les bouteilles et cruches,	100 kilogrammes 0·50 dinar.	
8.	Houille et lignite	exempts.	
9.	Gros ouvrages de pierre et de cément, comme: pierres tumulaires, monuments, colonnes (même avec inscriptions); pieds droits et châssis, gouttières, conduits, auges, marches d'escalier etc. et autres travaux (même en plâtre), pesant au moins 5 kilogrammes et combinés seulement avec du bois ou des métaux communs:		
a)	non polis; pierres à aiguiser, coups et pierres à lithographier	100 kilogrammes 1·50 dinar.	
b)	polis; dalles en pierres polies	100 kilogrammes 2 dinars.	
10.	Poterie:		
a)	Poteries communes avec ou sans vernis ou engobe, poterie en grès; tuyaux, carreaux pour poêles et pour plancher; ces articles même en combinaison avec du bois ou du fer non poli et non vernis	100 kilogrammes 2 dinars.	
b)	Faïence fine et porcelaine unicolore ou blanche; même blanche décorée de bordures ou ornements en couleurs; pipes en terre; les articles susmentionnés, même à couvercles et à garnitures en métaux communs; rentrent également dans cette position les articles contenus dans la rubrique a), s'ils portent des couvercles ou garnitures semblables	100 kilogrammes 6 dinars.	25 en caisses ou en barils, 20 en paniers ou en demi-caisses.
c)	Faïence et porcelaine fine, colorée, peinte, dorée et argentée; poterie combinée avec d'autres matériaux communs en tant qu'elle ne rentre pas dans les catégories a) et b)	100 kilogrammes 14 dinars	
11.	Verreries:		
a)	Verre commun, c'est-à-dire non dépoli, ni moulé, ni poli, ni gravé, ni peint, ni combiné avec d'autres matériaux:		
1.	Verre à vitres et en feuilles; verre creux dans sa couleur naturelle, verre et émail en masse brute, plaques de verre coulées pour toitures ou dallages, cannelées ou non cannelées	100 kilogrammes 3 dinars.	
2.	Verre creux, blanc	100 kilogrammes 5 dinars.	
b)	Verre creux (indiqué sous a) avec bouchons, fonds ou bords polis ou dépolis	100 kilogrammes 5 dinars.	
c)	Verre poli, gravé à l'eau forte ou autrement gravé, moulé, dessiné, colorié, doré, argenté, étamé; pendeloques de lustres, boutons, perles, coraux, émail et pâtes de verre	100 kilogrammes 12 dinars.	30 en caisses ou en barils, 20 en paniers ou en demi-caisses.
	Remarques. — Les queues et calottes servant à rattacher les boutons ainsi que les fils sur lesquels les perles, coraux et l'émail de verre sont enfilés, rien que pour faciliter l'emballage et le transport, n'auront aucune influence sur la tarification de ces objets.		
	Si les objets en verre enfilés sur des fils ou des cordons peuvent servir sans autre préparation comme bijoux (p. e. comme bracelets, colliers etc.), ils ne rentreront pas dans la position numéro 11 c).		
d)	Verreries combinées avec d'autres matériaux communs	100 kilogrammes 20 dinars.	
	Remarque. — Les objets en verre creux couverts d'un entrelacement ordinaire d'osier, de jone, de paille ou de canne, seront traités selon la qualité du verre d'après les positions 11 a), b) ou c).		

Tara
w odsetkach wagi surowej.

- d) Ocet . . . . . 100 kilogramów 2 dinary.
- 7. Wody mineralne razem z flaszkami i kamionkami 100 kilogramów 0·50 dinarów.
- 8. Węgiel kamienny i brunatny . . . . . bez opłaty.
- 9. Wyroby kamieniarskie i z cementu, jakoto nagrobki, pomniki, słupy (także z napisami); ramy do drzwi i okien, rynny, rury, koryta, stojnie itd., tudzież inne wyroby (także z gipsu) ważace najmniej 5 kilogramów i tylko w połączeniu z drzewem lub metalami nieszlachetnymi:
  - a) nie wygładzone; kamienie szlifierskie i litograficzne 100 kilogramów 1·50 dinara.
  - b) wygładzone; wygładzone płyty na posadzkę 100 kilogramów 2 dinary.

10. Towary gliniane:

- a) towary gliniane pospolite z szkliwem lub bez szkliwa, polewane lub niepolewane, wyroby kamionkowe pospolite; rury gliniane, kafle do pieców, płyty na chodniki; także w połączeniu z drzewem niepolerowanem, nielakierowanem i takiemże żelazem 100 kilogramów 2 dinary.
- b) fajans przedni i porcelana, jednobarwna lub biała; także biała, z brzegami i ozdobami barwistemi; fajki gliniane; wyroby przerzeczone także z pokrywkami i okuciem z metali nieszlachetnych. Tutaj należą także towary pod a) wymienione, gdy są opatrzone takiemż pokrywkami lub okuciem 100 kilogramów 6 dinarów.
- c) fajans przedni i porcelana, różnobarwna, malowana, złocona, posrebrzana; wyroby gliniane w połączeniu z innymi pospolitemi materiałami, o ile nie należą pod a) i b) 100 kilogramów 14 dinarów.

23 w pakach lub beczkach,
20 w koszach lub przegrodach.

11. Szkło:

- a) szkło pospolite, to jest nie ocierane, nie wygusatane, nie szlifowane, nie ryte, nie malowane i bez połączenia z innymi materiałami:
  - 1. szyby i tafle; szkło dęte barwy naturalnej, surowa masa szklana i emaliowa, płyty lane do dachów i podłóg, karbowane lub nie . . . . . 100 kilogramów 3 dinary.

- 2. szkło dęte, białe . . . . . 100 kilogramów 5 dinarów.
- b) szkło dęte pozycji a) z szlifowanymi lub ocieranymi zatyczkami, dnami lub brzegami . . . . . 100 kilogramów 5 dinarów.
- c) szkło rznięte, wygryzane, ryte, wyciskane, z deseniami, zabarwione, złocone, posrebrzane, podłożone; wisiorki szklane do świeczników, guziki szklane, korale szklane, paciorki, stop szklany i krople szklane . . . . . 100 kilogramów 12 dinarów.

30 w pakach lub beczkach,
20 w koszach lub przegrodach.

Uwaga. Uszka lub podkładki u guzików, służące tylko do utwierdzenia tychże, jakotę nawleczenie korali szklanych, paciorek i stopu szklanego na nitki jedynie dla łatwiejszego zapakowania ich i przesłania nie będą brane na uwagę do wymiaru cła.

Jeżeli przedmioty szklane, nawleczone na nitki lub sznurki mogą być od razu użyte do stroju (np. jako naramienniki, naszyjniki itp.), w takim razie nie należą do pozycji 11 c).

- d) Towary szklane w połączeniu z innymi pospolitemi materiałami 100 kilogramów 20 dinarów.

Uwaga. Szkło dęte oplecone po prostu wiciami, sitowiem, słomą lub trzciną, podlega opłacie stósownie do jakości według poz. 11 a), b) lub c).

Tare
en pCt. du poids brut.

12. Fer et acier:

a) Fer brut, c'est-à-dire fonte en barres, en masses, en gueuses etc., ainsi que fer malléable et acier en barres, en prismes, massiaux ou autres pièces brutes; fer en loupes (Luppeneisen, Kohzaggel), milbars (Rohschienen) et ingots; vieille ferraille, débris de fer et d'acier . . . . . 100 kilogrammes 0·80 dinar.

b) Fer et acier demi-ouvré:

1. Fer et acier en verges, carré, en rubans, méplat ou rond, fer et acier d'angle et de cornière de toute espèce; plaques de fer et d'acier . . . . . 100 kilogrammes 2 dinars.

Remarque. — Rentre dans cette position tout fer en barres ou verges étiré, façonné, laminé, l'acier étiré et fondu en barres ou verges de toute sorte, le fer nommé „fer de Bosnie“, fer en rubans, fer à L, V, T et I (fer à poutres), U, + etc., comme en général le fer et l'acier dans toutes les formes en usage dans le commerce.

2. Tôle et fil de fer ou d'acier . 100 kilogrammes 3 dinars.

10 en caisses ou en barils,
6 en paniers,
3 en ballots ou en demi-caisses.

c) Instruments et outils agricoles en fer ou en acier, même avec manches, poignées, anses etc. en bois, p. e. fouines et fourches, crampons, pioches, pelles, haches, râteaux, faux, fauilles, couteaux de hache-paille, herses, charrues, soies de charrues et de herses, forces, croissants etc.

100 kilogrammes 6 dinars.

d) Matériel pour chemins de fer en fer ou en acier (à l'exception de celui qui rentre aux positions des machines ou des moyens de transport), p. e. rails, porte-rails, pièces servant à la construction ou à la réparation du matériel roulant, changements et croisements de voies, aiguilles etc., pièces de constructions en fer pour travaux de chemins de fer . . . . . exempts.

13. Cuir à semelles et autre cuir commun, c'est-à-dire de couleur naturelle, } 14 en caisses ou en barils,
brune ou noire; même noirci (ciré), grainé, tiré, mais non bronzé ni } 10 en paniers,
verni . . . . . 100 kilogrammes 30 dinars. } 6 en ballots ou en sacs.

14.

a) Succédanés de café . . . . . 100 kilogrammes 4 dinars.

b) Sucre:

1. brut . . . . . 100 kilogrammes 5 dinars.

2. raffiné . . . . . 100 kilogrammes 7 dinars.

13 en barils ou en caisses,
9 en paniers,
2 en ballots ou en sacs.

15.

a) Acide sulfurique et nitrique . . 100 kilogrammes 1·50 dinar.

Vitriol vert . . . . . 100 kilogrammes 0·60 dinar.

Litharge (Bleiglätte) . . . . . 100 kilogrammes 3 dinars.

Demi-pâte, masse solide ou liquide pour la fabrication de papier
exempt.

b) Matières servant à allumer, spécialement allumettes de toute sorte (même en boîtes), amidon et colle . . 100 kilogrammes 5 dinars.

12 en caisses ou en barils,
8 en paniers,
4 en sacs ou en ballots.

16.

a) 1. Savon non parfumé . . . . . 100 kilogrammes 6 dinars.
2. " parfumé . . . . . 100 kilogrammes 12 dinars.

15 en caisses ou en barils,

8 en paniers,

3 en ballots ou en sacs.

b) Bougies de cire, de stéarine, de paraffine, de cérésine et de palmitine . . . . . 100 kilogrammes 12 dinars.

Tara
w odsetkach wagî surowej.

12. Żelazo i stal:

a) Żelazo surowe, to jest tak żelazo lane w sztabach, bryłach, bułach itd., jak niemniej kute żelazo i stal w bułach, kłodach, bryłach nieregularnych lub innych kawałach surowych, żelazo wyfryszowane, lecz nie kute ani walcowane, w kawałkach nieregularnych, stal surowa i szyny na wpół wykończone; żelazowo, odpadki żelaza i stali . . . 100 kilogramów 0.80 dinara.

b) Półwyroby:

1. Żelazo i stal w sztabach, żelazo kwadratowe, taśmowe, płaskie, okrągłe, kątowe i stal wszelkiego rodzaju, płyty żelazne i stalowe . . . . . 100 kilogramów 2 dinary.

Uwaga. Tu należy wszelkie żelazo sztabowe, wykute, walcowane, stal sztabowa i lana w sztabach wszelkiego rodzaju, tak zwane żelazo bośniackie, obręczowe, żelazo L, żelazo V, żelazo T i I (legary), żelazo U, — itd., w ogóle żelazo handlowe i stal handlowa wszelkiego rodzaju.

2. Blacha i drut z żelaza i stali . 100 kilogramów 3 dinary.

c) Sprzęty i narzędzia z żelaza lub stali, które mogą być używane w rolnictwie, także z trzonkami, rękojęciami itp. drewnianemi, np. widły do nawozu i siana, klamry, kilofy, łopaty, topory, grabie, kosy, sierpy, rzezaki do ścieczki, brony, plugi, żelazo bronowe i płużne, nożyce do strzyżenia owiec i szpalerów itd.

100 kilogramów 6 dinarów.

10 w pakach lub beczkach,
6 w koszach,
3 w belach lub ramach.

d) Materyał dla kolej żelaznych żelazne lub stalowe (z wyjątkiem zaliczonych do maszyn i wozów), np. szyny żelazne, materyaly do przytwierdzania szyn, części składowe do budowy lub naprawy wozów, zwrotników, zwrotnic, krzyżownic itp. konstrukcje żelazne dla kolej . . . . . bez opłaty.

13. Skóra na podezwy i inna skóra pospolita, to jest barwy naturalnej brunatna lub czarna, także naciągnięta, lecz nie bronzowana i nie lakierowana . . . . . 100 kilogramów 30 dinarów.

14 w pakach lub beczkach,
10 w koszach,
6 w belach lub worach.

14.

a) Surogaty kawy . . . . . 100 kilogramów 4 dinary.

b) Cukier:

1. surowy . . . . . 100 kilogramów 5 dinarów.

2. rafinowany . . . . . 100 kilogramów 7 dinarów.

13 w pakach lub beczkach,
9 w koszach,

2 w belach lub worach.

15.

a) Kwas siarczany i kwas azotowy

100 kilogramów 1.50 dinara.

Witryol żelazny . . . . . 100 kilogramów 0.60 dinara.

Massykot . . . . . 100 kilogramów 3 dinary.

Półmiazga, miazga papierowa stala lub płynna . . bez opłaty.

b) Zapalki, mianowicie patyczki i świeczki wszelkiego rodzaju (także w pudełkach), krochmal i klej 12 w pakach lub beczkach, 8 w koszach, 4 w belach lub worach.

100 kilogramów 5 dinarów.

16.

a) 1. Mydło nie pachnące . . . 100 kilogramów 6 dinarów.

2. Mydło pachnące . . . . 100 kilogramów 12 dinarów.

13 w pakach lub beczkach,

8 w koszach,

3 w belach lub worach.

b) Świece woskowe, stearynowe, parafinowe, cerazynowe, i pal-

mitynowe . . . . . 100 kilogramów 12 dinarów.

Tare
en pCt. du poids brut.

17. Machines et pièces de machines en métaux, bois ou de quelque autre matière ordinaire à l'usage de l'industrie, des métiers, de l'agriculture, des brasseries et distilleries, du transport par eau et par terre, des bains et à d'autres usages analogues . . . . . exemptes.

18. Tissus de coton:

- a) Futaine (molleton) et autres étoffes similaires, écrues; organdine pour doublures . . . . . 100 kilogrammes 20 dinars.
- b) Futaine (molleton) et autres étoffes similaires („Kalmuk“ etc.), coutils, treillis, „Schökl“, c'est-à-dire étoffe pour literie, tissés en couleurs ou en carreaux; couvertures, étoffes pour pantalons et habits; piqués et semblables étoffes matelassées; tous ces articles sans distinction, blanchis, teints ou tissés en couleurs ou imprimés . . . . . 100 kilogrammes 25 dinars.
- c) Linge de table et mouchoirs, tissés en couleurs ou imprimés . . . . . 100 kilogrammes 45 dinars.

19. Chanvre, lin et jute:

- a) 1. Toile grossière pour sacs et emballages, ainsi que les sacs confectionnés, coutil pour sacs. Ces articles peuvent même porter quelques liteaux en couleurs comme marques
100 kilogrammes 6 dinars.
- 2. Toile commune (gemeine Hausleinwand) et autre toile similaire forte de lin ou de chanvre (comme „Flank“, „Numerasch“, „Kalamaika“ etc.); coutil pour vêtements militaires, toile à voiles et autres tissus forts; toutes ces sortes de toile même blanchies mais non teintes
100 kilogrammes 11 dinars.
- 3. Tous les tissus énumérés sous a) 2, teints; ensuite la toile nommée „Gradl“, c'est-à-dire toile croisée pour literie, matelas, paillasses, couvertures de meubles; canevas et „Schökl“, c'est-à-dire toile teinte pour doublures et toile pour literie en carreaux de couleur; treillis pour vêtements, blanchi ou tissé en couleurs; tapis de toutes sortes . . . . . 100 kilogrammes 25 dinars.
- 4. Tous les tissus de lin non compris sous a) 1, 2 et 3, écrus, blanchis, teints, tissés en couleurs ou imprimés, à l'exception de gaze, battiste et linon . . 100 kilogrammes 50 dinars.

18 en caisses ou en barils,
12 en paniers,
5 en ballots ou en sacs.

b) Ouvrages de cordier:

- 1. Cordages, câbles et cordes (aussi licous, traits de harnais etc.) . . . . . 100 kilogrammes 8 dinars.
- 2. Autres ouvrages de cordier (ficelle, outres, sangles, seaux, filets, ustensiles de pompiers et de gymnastique etc.), même combinés avec d'autres matériaux communs
100 kilogrammes 18 dinars.

15 en caisses ou en barils,
10 en paniers,
3 en ballots ou en sacs.

R e m a r q u e. — Sont compris dans le présent tarif sous la désignation de „matériaux ordinaires ou communs“ tous les matériaux autres que l'écailler, l'ivoire, la nacre, le laque de Chine, l'écume de mer, le jais véritable, l'ambre, les métaux précieux (y compris l'argent plaqué [Chinasilber]), les pierres précieuses et fines, les perles et les coraux fines, les étoffes de soie (y compris le velours).

Tara
w odsetkach wagi surowej.

17. Maszyny i części maszyn z metali, drzewa lub jakiegokolwiek innego pospolitego materiału do przemysłu, rzemiosła, rolnictwa, gorzelnii i destylarni, przewozu wodą i lądem, laźni i innych podobnych celów bez opłaty.

18. Towary bawełniane:

a) Barchan (molleton) i inne podobne materye, surowe; organ-dyna na podszewkę . . . . . 100 kilogramów 20 dinarów.
 b) Barchan (molleton) i inne podobne materye (kalmuk itp.), cwe-lich i drylich, „schöckl“, t. j. materye na pościel w barwie tkane lub w kratę; koldry, materye na spodnie, materye na surduty, piki itp. tkaniny podwójne; wszystkie te towary bez różnicy bielone, barwione, różnobarwnie tkane, druzkowane 100 kilogramów 25 dinarów.
 c) Bielizna stołowa i chustki, różnobarwnie tkane lub druzkowane . . . . . 100 kilogramów 45 dinarów.

19. Towary lniane, konopne i z juty:

a) 1. Płótno grube na wory i pakowe, jakież gotowe wory z niego, cwelich na wory; towary należące do tej pozycji mogą także być opatrzone kilku paskami barwistemi, służącymi za znaki . . . . 100 kilogramów 6 dinarów.
 2. Płótno pospolite domowe i inne podobne grube płótno lniane lub konopne (jakoto: „flanki“, „numerasch“, „kalamaika“ itp.), cwelich na ubiory wojskowe, płótno żałobne i inne grube tkaniny; wszystkie także bielone, jednak nie barwione . . . 100 kilogramów 11 dinarów.
 3. Wszystkie tkaniny wymienione pod a) 2 barwione, tudzież „Gradl“, to jest płótno kiprowane na pościel, materace, sienniki, do obicia sprzętów; dyma i schöckl, t. j. płótno barwiste na podszewkę i barwiste w kratę na pościel; dreliche na ubiory, bielone lub w barwie tkane; kobierce wszelkiego rodzaju . . . 100 kilogramów 25 dinarów.
 4. Tkaniny płócienne nie wymienione pod a) 1, 2 i 3 surowe, bielone, barwione, różnobarwnie tkane lub druzkowane, z wyjątkiem gazy, batystów i weby 100 kilogramów 50 dinarów.

18 w pakach lub beczkach,
12 w koszach,
5 w belach lub worach.

b) Towary powróźnicze:

1. Sznury, liny i powrozy (także użdzienice, postronki itp.) 100 kilogramów 8 dinarów.
 2. Inne towary powróźnicze (szpagat, wężownice, pasy, wiadra, sieci, przybory do gaszenia ognia i do gimnastyki itp.) także w połączeniu z innymi pospolitimi materyałami 100 kilogramów 18 dinarów.

15 w pakach lub beczkach,
10 w koszach,
3 w belach lub worach.

Uwaga. Przez materyaly pospolite rozumie się w Taryfie niniejszej wszelkie inne materyaly, jakoto: żółwiny, kość słoniowa, perłową macię, lak chiński, morska pianka, gagat prawdziwy, bursztyn, metale szlachetne (także chińskie srebro), kaunenie szlachetne i półszlachetne, perły prawdziwe i prawdziwe korale, materye jedwabne (licząc tu i aksamit).

II. Droits à la valeur.

Marchandises tarifées à 6 pour 100:

1. (v. I., positions 4, 10 et 11). Bimbeloterie de matériaux combinés; tuyaux de pipes, pipes et porte-cigares de matériaux combinés; cannes combinées avec d'autres matériaux; carcasses de parapluies et parasols combinées avec d'autres matériaux que ceux désignés sous 4 c); ouvrages fins sculptés en bois, qui ne forment pas des accessoires d'objets d'ameublement; échiquiers et échecs; figurines détachées (statuettes etc.) en bois, en porcelaine ou en verre; bijouterie en bois, en porcelaine ou en verre; étuis et boîtes à bijoux, en bois en porcelaine ou en verre; gobelets et éventails en bois, ces derniers mêmes revêtus de papier ou de tissus; et autres menus objets de fantaisie en bois, en porcelaine ou en verre avec ou sans combinaisons quelconques.
2. Tous les objets en fer ou en acier non contenus au tableau I sous la position 12 (exceptés les ouvrages fins de coutellerie et d'éperonnerie, aiguilles, hameçons, plumes d'acier, ainsi que les tuyaux de plume et les porte-plumes, perles en acier, mouvements d'horloges, armes et objets de quincaillerie), même en combinaison avec d'autres matériaux communs.
3. Fils de lin, de chanvre et d'autres textiles végétaux à l'exception du coton.
4. Chaussures en cuir, en caoutchouc ou en tissus.

Marchandises tarifées à 15 pour 100 :

5. Tabac et tabacs fabriqués.
6. Fruits du midi.
7. Epices.
8. Café brut; riz; éponges; fanons de balaine.
9. Encens, gommes et résines, non taxés ailleurs, brutes ou réduites en poudre.
10. Médicaments et parfumerie préparés.
11. Huiles minérales.
12. Graisse de porc, d'oie et autres graisses comestibles d'animaux, beurre salé ou fondu.

Sont tarifées à 8 pour 100:

Toutes les autres marchandises.

Au plus tard dans six mois à compter de la date de l'échange des ratifications du présent Traité on changera d'un commun accord les dits droits *ad valorem* en droits spécifiques. Les articles pour lesquels on ne pourra pas tomber d'accord sur les droits spécifiques resteront soumis aux droits à la valeur ci-dessus indiqués pour toute la durée du présent Traité.

II. Cła od wartości.

Ciąg po 6 od 100 wartości podlegają:

1. (Obacz I, pozycje 4, 10, 11); zabawki z materiałów połączonych; cybuchy, fajki i cygarniczki z materiałów połączonych; laski złożone z rozmaitych materiałów; wiązania do parasoli i parasolek, złożone z innych materiałów niż pod 4 c) są wymienione; przednie rzeźby drewniane, nie będące częściami składowymi sprzętów; szachownice i szachy; figurki oddzielne (statuetki itp.) drewniane, porcelanowe lub szklane; ozdoby z drzewa, porcelany lub szkła, kubki i wachlarze drewniane, te ostatnie także wyklejone papierem lub tkaninami; inne podobne towary galanterystyczne drewniane, porcelanowe lub szklane, złożone lub nie złożone z kilku materiałów.
2. Wszystkie przedmioty żelazne lub stalowe, pod I, 12 nie wymienione (z wyjątkiem przednich wyrobów nożowniczych i ostrogarskich, igiel, wędełek, stalek do pisania, rurek i rączek do nich, paciorek stalowych, werków zegarowych, broni, kramarszczyn), także zestawione z innymi materiałami pospoliteimi.
3. Przedze z lnu, konopi i innych przedziw roślinnych, z wyjątkiem bawełny.
4. Obuwie skórzane, kauczukowe lub z jakiejś tkaniny.

Ciąg po 15 od 100 wartości podlegają:

5. Tytuń i wyroby tytuniowe.
6. Owoce południowe.
7. Korzenie.
8. Kawa surowa; ryż; grzyby; rogówka wielorybia.
9. Kadzidło, tudzież gumy i żywice szczególnie nie wymienione, surowe lub sproszkowane.
10. Lekarstwa i pachnidła, przyrządzone.
11. Oleje kopalinowe.
12. Tłuszcz wieprzowy, gęsi i inne tłuszcze zwierzęce jadalne, masło solone lub przetopione.

Ciąg po 8 od 100 wartości podlegają:

Wszelkie inne towary.

Najpóźniej w przeciągu 6 miesięcy, licząc od dnia wymiany ratyfikacyjnej niniejszego Traktatu, wszystkie te cła od wartości zamienione będą za wspólną zgodą na cła gatunkowe. Towary, co do których nie będzie można oznaczyć za wspólną zgodą cła od wartości, podlegać mają powyższym clom od wartości, dopóki Traktat będzie obowiązywał.

Załączka B.

Faveurs spéciales accordées au trafic-frontière.

I. Afin de donner au trafic des districts-frontière des deux côtés les facilités qu'exigent les besoins du commerce journalier, les Parties contractantes sont convenues de ce qui suit:

1° Resteront libres de tout droit de douane à l'importation et à l'exportation à travers les frontières communes:

- a) toutes les quantités de marchandises dont la somme totale de droits à prélever n'atteint pas le chiffre de 2 kreuzer v. a. ou de 5 dinar-paras (5 centièmes de franc);
- b) herbes, foin, paille, fanes, mousse, fourrages, jones et cannes ordinaires, plantes vivantes (dans la mesure qu'elles sont admises à la libre circulation par les règlements internationaux en vigueur), céréales en gerbes ou en épis, plantes légumineuses, chanvre et lin non battus, pommes de terre;
- c) ruches avec abeilles vivantes;
- d) sang de bestiaux, œufs de toute sorte;
- e) lait doux et lait caillé;
- f) charbons de bois, lignites et charbons de terre, tourbe et charbons de tourbe;
- g) pierre à bâtir et de taille, pierres à pavoir et meules, pierres ordinaires à aiguiser et couss ordinaires pour faux et fauilles, en général toutes les pierres soit taillées soit non taillées — mais ni polies ni taillées en dalles; — scories, cailloux, sable; chaux et plâtre, crus; marne, argile et en général toute sorte de terre ordinaire, servant à fabriquer des briques, pots, pipes et vases;
- h) briques;
- i) son, pain de colza et autres déchets de fruits pressés et cuits et de semences oléagineuses;
- j) cendre végétale ou de houille, engrais, lies, lavures, limon;
- k) pain et farine en quantité de dix kilogrammes ou moins, viande fraîche, en quantité de quatre kilogrammes ou moins, fromage, en quantité de deux kilogrammes ou moins, beurre frais, en quantité de deux kilogrammes ou moins.

2° Les habitants des districts-frontière qui dosséderont ou qui ont affermé des terres au-delà de la frontière seront exempts des droits de douane

Szczególne ułatwienia w obrocie pogranicznym.

I. Dla ułatwienia handlu w okręgach pogranicznych obu Stron, o ile wymaga tego obrót codzienny, Strony rokujące zawarły następującą umowę:

1. Uwalnia się od wszelkiej opłaty cłowej tak w razie przywozu jak i wywozu przez granice obu Stron:

- a) wszelkie takie ilości towarów, od których przypadające cło wynosi ogółem mniej niż dwa centy waluty austriackiej lub 5 para (setnych części franka);
- b) trawę, siano, słomę, liście, mech, rośliny pastewne, sitowie i trzcinę pospolitą, rośliny świeże (o ile według przepisów międzynarodowych obrót ich jest dozwolony), zboże w snopach lub kłosach, jarzyny, len i konopie nie międlone, ziemniaki;
- c) oleje z żywymi pszczołami;
- d) krew bydlęca, jaja wszelkiego rodzaju;
- e) mleko, słodkie, kwaśne, twaróg;
- f) węgiel drzewny, kopalny, brunatny, torf, węgiel torfowy;
- g) kamienie budulcowe i ciosowe, do brukowania i młynskie, brusy pospolite, osełki pospolite do kos i sierpow, w ogóle wszelkie kamienie ociosane lub nieociosane — lecz nie wygładzone i nie rznięte na płyty — zuzle, krzemień, piasek; wapno surowe i gips, margiel, glinę i w ogólności ziemię pospolitą jakiegokolwiek rodzaju, służącą do wyrobu cegieł, garnków, fajek i naczyń;
- h) cegły;
- i) otręby, makuchy i inne odpadki owoców prasowanych i gotowanych, tudzież nasion olejnych;
- j) luźny roślinny lub węglowy, gnój, brahe, pomyje, glinę;
- k) chleb i mąkę, w ilości najwięcej 10 kilogramów, świeże mięso w ilości najwięcej 4 kilogramów, ser w ilości najwięcej 2 kilogramów, masło w ilości najwięcej 2 kilogramów.

2. Mieszkańcy pogranicza, posiadający lub dzierżawiący grunty polożone z tamtej strony granicy, mogą przeprowadzać przez granicę bez opłaty

par rapport aux objets nécessaires à l'exploitation de ces terres, notamment les ustensiles, les instruments agricoles et les bêtes de labour, les grains à ensemencer, puis les produits récoltés dans ces propriétés tels que céréales, foin, bétail, bois etc.

3° L'exemption réciproque de tout droit de douane s'étendra aussi à tous les sacs et vases qui ont servi aux habitants des districts-frontière à transporter dans le pays voisin leurs produits agricoles, par exemple: céréales et autres produits de l'agriculture, plâtre, chaux, boissons ou autres liquides et autres objets quelconques du trafic-frontière, et qui en retournent vides par la même route.

4° Restera également libre, dans les deux pays, de tout droit de douane à l'entrée et à la sortie: le bétail conduit d'un pays à l'autre à l'affouragement ou au pâturage et reconduit après l'affouragement ou le pâturage; de même pourront être reconduits en franchise douanière les produits du bétail conduit au pâturage, tels que: lait, beurre, fromage, laine, les animaux mis bas dans l'intervalle, mais toujours en quantité proportionnée au nombre du bétail et à la durée du pâturage.

5° Seront également traités en franchise douanière: les céréales, les graines oléagineuses, le chanvre, le lin, le bois, le tan et autres objets agricoles similaires que les habitants des districts-frontière des deux pays importent pour leur propre besoin dans les moulins situés dans le district-frontière de l'autre pays, pour y être moulus, pilés, taillés, broyés etc. et qui sont réexportés après avoir subi ces opérations.

Les administrations douanières des deux Parties détermineront d'accord, selon le besoin et dans une juste mesure, les quantités des produits qui pourront être réimportées ou doivent être réexportées en échange des matières premières.

6° Les faveurs désignées sous 1, 3 et 5 ne sont applicables qu'aux habitants d'une zone des districts limitrophes éloignés dix kilomètres ou moins de la frontière commune des territoires des Parties contractantes.

7° Les Parties contractantes et leurs autorités administratives s'entendront sur les points par lesquels, en dehors des routes douanières ordinaires et passages réglementaires de fleuve, le libre trafic des habitants pourra avoir lieu avec les objets précités ainsi qu'avec d'autres articles du commerce journalier, exempts de droits de douane.

II. Sont exempts de droits de douane à l'entrée et à la sortie dans le commerce direct par les frontières communes des deux pays:

1° Les effets des voyageurs, bateliers, charretiers et ouvriers, tels que: linge, vêtements, ustensiles de voyage, outils et instruments, destinés

do przedmioty potrzebne do uprawy tychże gruntów, mianowicie narzędzia rolnicze i gospodarskie, bydło pociągowe, zboże na zasiew, tudzież plody na owych gruntach otrzymane, jakoto zboże, siano, bydło, drzewo itd.

3. Nadto obie Strony uwalniać będą od cła wszelkie worki i naczynia, w których mieszkańcy pogranicza swoje płody rolnicze, jak np. zboże i inne owoce rolne, gips, wapno, napoje lub płyny innego rodzaju i wszelkie inne przedmioty w obrocie pogranicznym do kraju sąsiadniego przeniesły i które wracają stamtąd próżno tą samą drogą.

4. Prócz tego obie Strony uwalniać będą od wszelkiej opłaty cłowej tak w razie wprowadzania jak i wyprowadzania: bydło z jednego obszaru do drugiego pędzone na karm lub na pastwisko i po nakarmieniu lub napasieniu wracające; także płody otrzymane z bydła na pastwisko wypędzonego, jakoto: mleko, masło, ser, wełnę i uzyskany w czasie pobytu tamże przypłodek, w ilości odpowiedniej ilości bydła i czasowi pobytu na pastwisku.

5. Również wolne będą od opłaty cłowej: zboże, nasiona olejne, len, konopie, drzewo, dębianka i inne płody rolnicze, gdy mieszkańcy okręgów pogranicznych obu Stron przenoszą je będą na własną potrzebę do młynów, znajdujących się w okręgu pogranicznym drugiej Strony w celu zmietienia ich, ułuczenia, pociecia, utarcia itp. i po przerobieniu ich w taki sposób, przenoszą na powrót.

Zarządy cłowe obu Stron oznaczają za wspólną zgodą, o ile to będzie potrzebne, odpowiednie ilości, które wolno będzie przenosić napowrót jako otrzymane z rzeczonych płodów surowych.

6. Z uwolnień wzmiarkowanych pod 1, 3 i 5 korzystać mogą mieszkańcy pasów pogranicznych obu Stron rokujących w szerokości 10 kilometrów.

7. Strony rokujące i ich Władze administracyjne porozumieją się z sobą, w których miejscowości z pominięciem zwyczajnych dróg cławowych i przepisanych miejsc przeprawy przez rzeki, wolno będzie mieszkańcom pogranicza przenosić przedmioty powyższe, jakoteż inne przedmioty codziennego obrotu od cła uwolnione.

II. Wolne są od ceł przywozowych i wywozowych w obrocie bezpośrednim przez granice wspólną obu Państw.

1. Rzeczy podróżnych, majtków, woźniców i rzemieślników, jakoto: bielizna, odzież, przybory podróżne, narzędzia na ich własny użytk

l'alcoolomètre centigrade) paiera, à l'entrée par la frontière entre la Bosnie et la Serbie, en dehors de la taxe interne les 100 kilogrammes 3 fl. 20 kr.	skoku (100stopniowego wyskokomiczra), przywożona przez granicę serbsko-bośniacką, prócz podatku konsumcyjnego	3 zł. 20 c.
8. Vin en futailles du crû des environs de Pošarevac, Negotin, Semendria et Niš les 100 kilogrammes 3 fl. 20 kr.	8. Wino w beczkach z okolicy Poszarewacu, Negotina, Semandryi i Niszu	100 kilo 3 „ 20 „
9. Noix de galle, écorees à l'usage de la teinture ou du tannage . . . . . exemptes.	9. Galasówki, kory do garbowania i barwienia	bez opłaty.

Załączka C.**Dispositions spéciales concernant la perception des droits à la valeur des marchandises importées en Serbie.****1.**

Toutes les fois que les marchandises importées sont à traiter à la valeur, l'importateur est tenu de mentionner ce fait par écrit dans sa déclaration et d'y porter la valeur et la dénomination de la marchandise, usitée dans le commerce.

Le prix de vente réel de l'objet importé, au lieu de production ou d'expédition, augmenté des frais de transport et, s'il y a lieu, de ceux d'assurance et de commission, réellement survenus pour l'importation jusqu'au lieu frontière en Serbie, constituera la valeur de la marchandise, qui devra servir de base au traitement douanier.

L'importateur devra joindre à sa déclaration la facture de vente et la lettre de voiture ou le connaissance.

La valeur de la marchandise sera portée sur la déclaration en dinars (francs) et fractions. Si la valeur est indiquée dans la facture en florins v. a., elle sera, pour le traitement douanier, réduite en francs sur la base du cours moyen qu'avait la pièce de 20 francs aux bourses de Vienne ou de Budapest au mois qui précédait le mois dans lequel la déclaration a été faite. Le Ministère Princier des finances publiera ce cours moyen. Les frais de transport, d'assurance et de commission seront réduits sur la même base.

Przepisy szczególne, tyczace się towarów do Serbii wprowadzanych, mianowicie celu od wartości.**§. 1.**

Gdy towary wprowadzane mają być oczcone podług wartości, wprowadzający winien oznajmić o tem pisemnie w deklaracji a zarazem podać wartość i nazwę handlową przedmiotu wprowadzanego.

Wartość towaru, mającą służyć za podstawę do obliczenia cła, stanowi rzeczywista cena handlowa przedmiotu wprowadzającego, która miał tenże w miejscu produkcji lub wysłania z doliczeniem kosztów transportu a według okoliczności także kosztów ubezpieczenia i komisyi, rzeczywiście poniesionych w skutek przywozu aż do miejsca, w którym towar wechodzi do Serbii.

Wprowadzający dołączyć winien do deklaracji fakturę sprzedaży, tudzież list przewozowy lub ładunkowy.

Wartość towaru podać trzeba w deklaracji w dinarach (frankach) i ich ułamkach. Jeżeli wartość podana jest w fakturze w walucie austriackiej, zamienić ją należy celem wymiaru cła, na franki, podług kursu średniego 20 frankówka na giełdzie wiedeńskiej lub peszteńskiej z miesiąca przed owym miesiącem, w którym deklarację wygotowano. Księcę ministerstwo skarbu podawać będzie ten kurs średni do wiadomości powszechnej. W ten sam sposób zredukowane będą także koszta transportu, ubezpieczenia i komisyi.

2.

La visite douanière des marchandises à tarifer à la valeur aura lieu dans les 48 heures qui suivent la déclaration.

Si la douane juge insuffisante la valeur déclarée, elle aura dans les 24 heures, après la visite douanière, le droit de déclarer qu'elle retient la marchandise en payant à l'importateur le prix déclaré par lui, augmenté de 10 pour 100; il est entendu que dans ce cas il ne sera perçu ni le droit de douane ni des taxes additionnelles. Ce paiement devra être effectué dans les quinze jours qui suivront la déclaration de préemption.

Si la douane n'effectue pas dans les 24 heures, depuis la visite douanière, vouloir user du droit de préemption, elle aura, après l'expiration de ce terme, à délivrer sans délai la marchandise, contre acquittement du droit calculé d'après la valeur déclarée par l'importateur.

L'importateur contre lequel la douane serbe voudra exercer le droit de préemption pourra, dans les huit jours après que la décision respective de la douane lui aura été communiquée, s'il le préfère, demander l'estimation de la marchandise par des experts. La même faculté appartient à la douane, lorsqu'elle ne jugera pas convenable de recourir à la préemption; seulement elle devra communiquer à l'importateur sa décision à l'égard de cette expertise dans les 24 heures qui suivent la visite douanière. De quelque côté que l'expertise ait été réclamée, la douane sera tenue à délivrer à l'importateur, s'il le demande, la marchandise, en retenant des échantillons, à condition toutefois que l'importateur fournit caution suffisante à garantir le droit, les taxes additionnelles et les suppléments du droit qui pourraient résulter de l'expertise; après quoi la marchandise pourra librement entrer dans le pays.

3.

Le droit de préemption de la douane se trouve éteint dès que l'expertise est demandée, soit par la douane, soit par l'importateur.

Si l'expertise constate que la valeur de la marchandise ne dépasse pas de plus de 5 pour 100 celle qui a été déclarée par l'importateur, le droit sera perçu sur le montant de la déclaration.

Si la valeur constatée par l'expertise dépasse de plus de 5 pour 100 celle qui est déclarée, la douane percevra le droit sur la valeur déterminée par les experts.

Ce droit sera augmenté de 50 pour 100 à titre d'amende si l'évaluation des experts est de 10 pour 100 supérieure à la valeur déclarée.

§. 2.

Towary, które mają być occone podług wartości, winny być poddane rewizji cłowej w 48 godzinach po złożeniu deklaracji.

Jeżeli komora uzna, że za małą wartość deklarowano, ma prawo oświadczenia w 24 godzin po rewizji, że towar zatrzymuje, płacąc wprowadzającemu cenę deklarowaną z doliczeniem 10 od sta, a rozumie się samo przez sie, że w takim przypadku nie będzie pobierane ani cło, ani opłata dodatkowa. Suma ta wyplacona być ma w dwa tygodnie od dnia zapowiedzenia pierwokupna.

Jeżeli komora, w 24 godzinach po rewizji, nie oznajmi, że chce wykonać prawo pierwokupna, winna będzie po upływie tego czasu wydać towar za opłatą cła, wymierzonego podług tej wartości, którą wprowadzający deklarował.

Wprowadzający, przeciw któremu komora serbska zechce wykonać prawo pierwokupna, będzie mógł w przeciągu tygodnia od dnia, w którym orzeczenie komory będzie mu udzielone, jeżeli to uzna za lepsze, zażądać, aby wezwano biegłych do oszacowania wartości towaru. Toż samo prawo służy komorze, jeżeli nie uzna za rzecz odpowiednią korzystać od razu z prawa pierwokupna; winna jednak w przeciągu 24 godzin po rewizji cłowej, uwiadomić wprowadzającego o postanowieniu zasięgnięcia opinii biegłych. Gdy jedna lub druga strona odwoluje się do opinii biegłych, komora jest obowiązana wydać towar wprowadzającemu, jeżeli tego żąda, zostawiając sobie jego próbki, pod warunkiem, aby wprowadzający złożył dostateczną kaucję na pokrycie cła, należytosci pobocznych i dodatku do cła z powodu wzywania biegłych, poczem towar może być bez przeszkoły wprowadzony.

§. 3.

Prawo komory do pierwokupna ustaje od chwili, gdy komora sama lub strona odniosła się do opinii biegłych.

Gdy biegli orzekną, że wartość towaru, nie przewyższa wartości przez wprowadzającego deklarowanej o więcej niż o 5 od sta, ściagnięty będzie cło na podstawie deklaracji.

Gdy wartość, przez biegłych oznaczona, przewyższa deklarowaną o więcej niż o 5 od sta, komora ściagnie cło na podstawie wartości podanej przez biegłych.

Gdy wartość, przez biegłych oznaczona, przewyższa deklarowaną o 10 od sta, ściagnięty będzie za karę prócz cła, dodatek do niego, wynoszący 50 od sta.

Il pourra même être prélevé 100 pour 100 du droit, à titre d'amende, dans le cas où la douane a déclaré dans le terme prescrit de vouloir préempter, mais où sur la demande de l'importateur la remise de la marchandise et l'expertise ont eu lieu, et la valeur déterminée par les experts dépasse de 15 pour 100 la valeur déclarée.

Les frais d'expertise seront supportés par le déclarant, si la valeur déterminée par l'expertise excède de plus de 5 pour 100 la valeur déclarée; dans le cas contraire ils seront supportés par la douane.

Aussitôt que le droit, les taxes additionnelles et l'amende résultant de l'expertise auront été perçus par la douane, la marchandise sera délivrée à l'importateur, ou le reste du montant du cautionnement lui sera rendu sans délai, si la marchandise avait déjà été retirée.

4.

En cas d'expertise le chef de la douane et l'importateur nommeront chacun un expert dans les huit jours qui suivent la demande de l'expertise. En cas de partage ou même au moment de la constitution de l'arbitrage, si l'importateur le requiert, les experts choisiront un tiers arbitre. S'il y a désaccord entre eux, celui-ci sera nommé par le président du tribunal de commerce du ressort ou aux endroits où il n'existe pas de tribunal de commerce, par le président du tribunal de district compétent.

La décision arbitrale devra être rendue dans les huit jours qui suivront la nomination des arbitres.

Kara wymierzona być może nawet w kwocie 100 od sta cła, gdyby komora zapowiedziała wcześniej prawo pierwokupna, lecz na żądanie wprowadzającego pozwoliła na wydanie towaru i odwołanie się do biegłych a wartość przez nich oznaczona przewyższała deklarowaną o 15 od sta.

Koszta wezwania biegłych ponosi deklarujący, jeżeli wartość przez nich oznaczona przewyższa deklarowaną o więcej niż o 5 od sta; w przeciwnym razie ponosi je komora.

Jak tylko komora odbierze cło, należytości poboczne i karę pieniężną w skutku wezwania biegłych, winna wydać niezwłocznie wprowadzającemu towar lub, jeśli go już odebrał, resztę kaucji.

§. 4.

Gdy potrzeba wezwać biegłych, przełożony komory i wprowadzający zamianują w przeciągu tygodnia po oznajmieniu żądania, aby zostali wezwani, każdy jednego sędziego polubownego. W razie równości głosów lub na żądanie wprowadzającego, gdy się sąd polubowny urządzi, biegli wybierają mają trzeciego sędziego polubownego. Jeżeli nie mogą zgodzić się, kogo wybrać, zamieniają go prezes Trybunału handlowego miejscowościego, lub gdzieby takiego Trybunału nie było, prezes właściwego Sądu powiatowego.

Sędziowie polubowni powinni wydać wyrok w przeciągu tygodnia po ich zamianowaniu.

Nos visis et perpensis omnibus et singulis quae in tractatu hoc ejusque adnexis continentur, ea rata grataque habere profitemur, verbo Nostro Caesareo et Regio spondentes Nos illa omnia, fideliter executioni mandaturos esse. In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro appresso muniri jussimus. Dabantur in Vienna die vigesimo septimo mensis Maji anno Domini millesimo octingentesimo octogesimo secundo, Regnorum Nostrorum trigesimo quarto.

Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Guilielmus liber Baro a Konradsheim m. p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature du Traité de Commerce entre la Monarchie austro-hongroise et la Serbie, les Plénipotentiaires de Sa Majesté l'Empereur et Roi et de Son Altesse le Prince ont fait au sujet du dit Traité les réserves et les déclarations suivants:

Il est entendu de part et d'autre que la dénomination de „marchandises“ employée dans ce Traité embrasse tout produit du sol et de l'industrie (y compris les animaux) qui forme objet du trafic.

Ad Article II.

1° Les dispositions de l'article II relatives à l'établissement et l'exercice des professions ne seront pas appliquées dans les pays des Parties contractantes à la pharmacie, aux courtiers, au colportage, au commerce et aux professions, exercés exclusivement en ambulant.

2° Les sociétés commerciales et d'assurance autrichiennes ou hongroises con-

Protokół końcowy.

Przystępując do podpisania Traktatu handlowego między monarchią austriacko-węgierską a Serbią, Pełnomocnicy Najjaśniejszego Cesarza i Króla, tudzież Jego Wysokości Księcia poczynili we względzie tegoż Traktatu następujące zastrzeżenia i oświadczenie:

Zgodzono się nawzajem, że przez „towary“ w duchu niniejszego Traktatu rozumieć się mają płody ziemi (także bydło) i płody przemysłu, będące przedmiotem handlu.

Do Artykułu II.

1. Postanowienia Artykułu II, tyczące się otwierania przemysłu i trudnienia się niem, nie będą w krajach obu Stron stosowane do aptekarstwa, meklerstwa, tudzież do handlu obnośnego i innych przedsiębiorstw handlowych wykonywanych z przenoszeniem się z miejsca na miejsce.

2. Spółki handlowe i asekuracyjne austriackie i węgierskie będą mogły na

tinueront, quant à l'établissement de succursales et d'agences, à être traitées en Serbie comme par le passé d'après les mêmes normes et dispositions et pourront se livrer à leurs affaires, selon leurs statuts, aux mêmes conditions que les nationaux.

3º Toute franchise d'impôt dont auraient joui les sujets autrichiens ou hongroise pour l'exercice de leur commerce ou de leur industrie, en Serbie, et les sujets serbes pour leur commerce, dans la Monarchie austro-hongroise, est abolie.

4º Les passeports ou cartes de passeport délivrés en due forme par l'autorité compétente du propre pays suffiront, en règle générale, à la légitimation dans l'autre pays et n'exigeront point de visa, ni de la part des missions et consulats, ni des autorités locales.

Des exceptions ne pourront avoir lieu que dans des circonstances extraordinaires, par rapport à la sûreté publique en général, ou par rapport à certains individus en particulier. Dans ces cas le visa ou la légitimation supplémentaire est donné sans frais.

5º Les sujets autrichiens ou hongrois qui voudront s'établir en Serbie pour y exercer un commerce ou un métier auront à solliciter à cet égard l'admission auprès de l'autorité administrative Princière de l'endroit où ils veulent exercer ce commerce ou ce métier.

L'admission ne peut être refusée, si le solliciteur en question a rempli toutes les conditions prescrites par la loi pour les nationaux. Le Ministère Princier des finances connaîtra de toute réclamation à cet égard.

Les sujets autrichiens ou hongrois qui exerçaient un commerce ou une industrie quelconque en Serbie déjà avant la mise en vigueur du présent Traité, ne pourront pas être soumis aux susdites conditions, concernant l'établissement d'un commerce ou d'une indu-

przyszłość zakładać w Serbii filie i agencje według tych samych prawideł i przepisów ustawowych i będą mogły wykonywać swoje czynności statutami swemi określone pod temi samemi warunkami, co krajowey.

3. Uchyla się wszelkie uwolnienia od podatków, których używali poddani austriacy lub węgierscy, trudniący się handlem lub przemysłem w Serbii i poddani serbscy trudniący się handlem w monarchii austriacko-węgierskiej.

4. Paszporty lub karty paszportowe, wydane w należytej formie przez Władzę właściwą własnego kraju, będą zwyczajnie dostateczne do wylegitymowania się w drugim kraju i nie trzeba dawać ich podpisywać w poselstwach i konsulatach, ani u Władz miejscowościowych.

Wyjątki czynione być mogą tylko w okolicznościach nadzwyczajnych ze względów na bezpieczeństwo publiczne w ogólności lub co do pewnych osób. W przypadkach tych podpis lub legitymacja dodatkowa dawana będzie bez kosztów.

5. Poddani austriacy lub węgierscy, którzy zechą osiąść w Serbii dla trudnienia się tamże handlem lub przemysłem, winni podać o pozwolenie do Władzy administracyjnej książcej tego miejsca, w którym tym handlem lub przemysłem chcą się trudnić.

Pozwolenie odmówione być nie może, jeżeli proszący dopełni wszystkich tych warunków, które są przepisane krajowcom. Wszelkie reklamacje w tym względzie rozsądująć będzie książęcy Minister skarbu.

Poddani austriacy lub węgierscy, którzy trudnili się już jakimkolwiek handlem lub przemysłem w Serbii, zanim Traktat niniejszy nabył mocy obowiązującej, nie mogą już być pociągani do dopełnienia rzeczonych warunków co do rozpoczęcia handlu lub przemysłu,

strié, mais ils seront tenus à acquitter pour la continuation de l'exercice de leur commerce ou industrie tous les droits, taxes etc. prescrits pour les nationaux.

6° On n'entend pas comprendre sous la dénomination à l'article II de „dépôts“ les entrepôts publics.

Ad Article VII.

Il est entendu que les marchandises fabriquées dans la Monarchie austro-hongroise de matières étrangères importées en franchise temporaire contre réexportation (Veredlungsverkehr) jouiront, à leur importation en Serbie, des faveurs accordées dans ce Traité à toute autre provenance autrichienne ou hongroise.

Ad Article VIII.

Conformément aux principes en vigueur dans la Monarchie austro-hongroise, les règles suivantes seront observées quant au traitement douanier en Serbie:

1° Les parties accessoires peu importantes ne servant qu'à fixer et joindre les parties des marchandises, p. e. clous, rivets, vis, agrafes, fermoires, crochets, clampes, cercles, ferrures ou bordures, charnières, verrous, serrures avec clefs, bandes, fils, ficelles, courroies, cordes; puis les ornements peu essentiels, doublures intérieures ou revêtements de fond, n'entreront pas en ligne de compte dans le traitement douanier au poids; par conséquent, les marchandises respectives seront, malgré ces accessoires, à déclarer et à tarifer en douane d'après l'article du tarif auquel elles appartiennent selon leurs autres parties.

2° L'importateur sera libre de renvoyer à l'étranger sans acquitter les droits de douane les marchandises qui auraient été déclarées à l'entrée, mais qui n'auraient pas encore passé dans le

lecz obowiązani są opłacać wszystkie te podatki i taksy co krajowcy, jeżeli chcą trudnić się nadal swoim handlem lub przemysłem.

6. Przez wyraz „składy“ w artykule II nie mają być rozumiane publiczne zakłady składowe.

Do Artykułu VII.

Towary, które w monarchii wyrobione zostały z płodów zagranicznych, wprowadzonych z czasowem uwolnieniem od cła pod warunkiem wywiezienia napowrót w tak zwanym obrocie ku uszlachetnieniu, gdy będą wprowadzane do Serbii, doznawać będą wszelkich tych ulg, które w Traktacie niniejszym przyznane zostały innym towarom, pochodzący z monarchii austriacko-węgierskiej.

Do Artykułu VIII.

Zgodnie z zasadami przyjętymi w monarchii austriacko-węgierskiej zachowywane będą na komorach serbskich następujące prawidła:

1. Części przydatkowe, które służą tylko do przymocowania i połączenia części składowych towarów, np. gwoździe, nity, szruby, haftki, zamki (z kluaczami), zamykadła, okucia, zawiązki, rygle, tasiemki, nitki, sznurki, rzemyki, okrętki, tudzież nieznaczne przyozdobienia, wyklejenie wnętrza lub dna, będą pomijane przy pobieraniu cła od wagi, przeto towary takie, pomimo owych połączeń, deklarować trzeba i olicić jako towary tej pozycji Taryfy, do której należy ich część składowa główna.

2. Wprowadzającemu wolno towary do przywozu deklarowane, które nie weszły jeszcze w obrót wolny, odesłać napowrót za granicę bez opłaty cła; jednak pod tym warunkiem, aby w swo-

libre trafic, pourvu toutefois qu'il ne se soit pas, dans sa déclaration, rendu coupable d'une irrégularité qui justifierait une procédure pénale en matière de douane.

Dans ce cas on procèdera, quant à la marchandises importée, conformément aux dispositions de l'annexe C, éventuellement d'après les lois des finances. La marchandise pourra de nouveau être réexportée, si la procédure relative à la constatation de la valeur de la marchandise, ou bien la procédure pénale, aura prouvé la justesse de la déclaration.

Dans tous les cas l'importateur aura à acquitter les droits additionnels dus en vertu de l'article XI.

3° L'importateur a la faculté de demander la constatation du poids net au moyen du pesage réel; dans ce cas le résultat de ce pesage aura à servir de base à la tarification à la place de la tare fixée au tarif.

Les dispositions de l'article VIII ne s'appliquent point:

- a) aux faveurs qui sont accordées à d'autres Etats limitrophes pour faciliter le commerce des frontières.
- b) aux obligations imposées à l'une des Parties contractantes par les dispositions d'une union douanière déjà contractée ou qui pourrait l'être à l'avenir.

Ad Article X.

Comme plusieurs des taxes existant actuellement en Serbie ne répondent pas aux principes de l'article X, et vu les difficultés qui s'opposent à une réforme plus radicale, il a été arrêté les dispositions suivantes;

1° Jusqu'à l'introduction en Serbie d'un monopol sur le tabac et le sel, il pourra être perçu à l'entrée, outre le droit de douane, la taxe qui existe actuellement sous le nom de „Regale“, ne dépassant pas en maximum les chiffres suivantes:

jej deklaracyi nie popełnił żadnego uchybienia, uzasadniającego wytoczenie postępowania karnego.

W przypadku tym postąpi się z towarem wprowadzonym stósownie do przepisów Dodatku C, a według okoliczności, stósownie do ustaw skarbowych. Towar będzie można wywieźć napowrót wtedy, gdy postępowanie mające na celu sprawdzenie wartości towaru lub też postępowanie karne wykaże, iż deklaracja była dobra.

We wszystkich takich przypadkach wprowadzający winien opłacić cła dodatkowe przypadające w myśl art. XI.

3. Wprowadzający ma prawo żądać, aby wagę czystą sprawdzono przez rzeczywiste odważenie, w którym to razie zamiast tary w Taryfie ustanowionej, wynik tego rzeczywistego odważenia służyć ma za podstawę do wymierzenia opłaty.

Przepisy artykułu VIII nie mają być stosowane:

- a) do ulg przyznanych innym Państwom ościennym dla ułatwienia obrotu granicznego;
- b) do zobowiązań, któreby na jednej ze Stron rokujących wkładały postanowienia związku cłowego już zawartego lub zawrzeć się mającego w przyszłości.

Do Artykułu X.

Ponieważ niektóre opłaty, na teraz w Serbii istniejące, nie odpowiadają zasadom Artykułu X, przeto ze względu na trudności niedozwalające zaprowadzenia zupełniejszej zmiany, postanawia się co następuje:

1. Aż do zaprowadzenia w Serbii monopolu soli i tytoniu pobierane być mogą od tych towarów oprócz cła, istniejące obecnie opłaty pod nazwą „regale“ aż do następujących kwot nieprzekraczalnych:

- a) tabac, 205 dinars (francs) par 100 kilogrammes nets;
- b) cigares, 400 dinars (francs) par 100 kilogrammes nets;
- c) sel, 2 dinars (francs) par 100 kilogrammes nets.

2º L'assiette de l'impôt sur la fabrication de la bière en Serbie sera, dès la mise en vigueur du présent Traité, faite de la sorte que cet impôt frapperà la bière fabriquée en Serbie absolument dans la même mesure que la bière importée.

3º Tant qu'il n'existera pas en Serbie une taxe interne générale sur la production du vin et des spiritueux, il ne sera perçu à l'importation des dits articles aucune taxe (trošarina) en dehors des droits de douane.

4º Les taxes existant en Serbie sous le nom de trošarina sur l'importation du papier à cigarettes découpé ou on cahiers, cartes à jouer et savons parfumés ne pourront être perçues que tout au plus pendant deux ans encore à partir du jour de l'échange des ratifications de ce Traité et, quant aux cartes à jouer, en cas que la Serbie établisse un droit de timbre sur cet article, au plus tard jusqu'à l'introduction de ce timbre. Ces taxes ne dépasseront pas les taux suivants:

papier à cigarettes découpé, même en cahiers, 125 dinars (francs) par 100 kilogrammes nets;

cartes à jouer, 10 dinars (francs) par douzaine de jeux;

savons parfumés, 68 dinars (francs) par 100 kilogrammes nets.

5º Il pourra être perçu en Serbie, à l'importation du café (à l'exception des succédanés du café) et du sucre raffiné, bien que ces articles ne soient pas produits dans le pays, outre le droit douanier une taxe de consommation qui ne dépassera pas, pour le café 33·68 dinars (francs) et pour le sucre raffiné 14 dinars (francs) par 100 kilogrammes nets.

- a) od tytoniu 205 dinarów (franków) od 100 kilogramów netto;
- b) od cygar 400 dinarów (franków) od 100 kilogramów netto;
- c) od soli 2 dinary (franki) od 100 kilogramów netto.

2. Podatek od wyrobu piwa od chwili, gdy Traktat niniejszy nabędzie moczy obowiązującej, nakładany będzie w taki sposób, aby obciążał piwo wybrane w Serbii całkiem w takiej samej mierze, jak piwo wprowadzane.

3. Dopóki w Serbii nie będzie istniała wewnętrzna powszechna opłata od produkcji wina i płynów wyskokowych, nie będzie pobierana od tych przedmiotów, gdy będą wprowadzane, żadna opłata (trošarina) oprócz cel.

4. Opłaty pobierane w Serbii pod nazwą troszariny od przywozu papieru na cygarety pocienego lub w książeczkach, kart do grania i mydła pachnącego, będzie wolno pobierać najdłużej jeszcze tylko przez dwa lata, licząc od dnia wymiany ratyfikacyi niniejszego Traktatu a co się tyczy kart do grania, jeżeli w przeciągu tego czasu zaprowadzony został w Serbii stępel od kart do grania, najdłużej aż do zaprowadzenia tego stępla a to w następującym wymiarze:

od papieru na cygarety, pocienego lub w książeczkach, 125 dinarów (franków) od 100 kilogramów netto;

od kart do grania 10 dinarów (franków) od tuzina talij;

od mydła pachnącego 68 dinarów (franków) od 100 kilogramów netto.

5. Od przywozu kawy (z wyjątkiem surogatów kawy) i cukru rafinowanego, wolno będzie pobierać w Serbii, chociaż przedmioty te nie są tam produkowane, oprócz cła, podatek konsumcyjny, który wynosić może od 100 kilogramów kawy netto najwięcej 33·68 dinarów (franków) a od 100 kilogramów cukru netto najwięcej 14 dinarów (franków).

Aussitôt qu'il serait créé en Serbie une raffinerie de sucre ou un établissement fabriquant du sucre propre à la consommation, leur produit sera soumis à la même taxe que le sucre raffiné importé, ou bien la taxe dont ce dernier est frappé sera réduite jusqu'au montant de la taxe perçue du produit national et il ne pourra dans aucun cas être accordé, quant aux taxes internes, des réductions qui ne seraient pas en même temps accordées à la marchandise importée.

Ad Article XIV.

Quatre mois avant le terme auquel, d'après la loi serbe sur la protection des marques et modèles, la priorité du dépôt déterminera le droit à la protection, les industriels et les commerçants autrichiens ou hongrois auront la faculté de déposer leurs marques et modèles auprès du bureau compétent avec l'effet que la priorité leur sera assurée dans tous les cas, pourvu qu'ils soient les vrais propriétaires des marques ou modèles déposés.

Le présent protocole qui sera considéré comme approuvé et sanctionné sans autre ratification spéciale, par le seul fait de l'échange des ratifications sur le Traité auquel il se rapporte, a été dressé en double expédition à Vienne le $\frac{6 \text{ maja}}{24 \text{ avril}}$ 1881.

(L. S.) Baron de Haymerle m. p.

(L. S.) Kosta Yovanovich m. p.

(L. S.) Svetozar M. Stefanovich m. p.

(L. S.) Georges S. Nesić m. p.

Ale jak tylko powstanie w Serbii rafinerya cukru lub cukrownia wyrabiająca cukier zdatny na konsumcę, wybór jej poddany będzie takiej samej opłacie jak cukier rafinowany wprowadzany, albo opłata od tego ostatniego zniżona będzie o tyle, aby była równa opłacie od produktu krajowego i w żadnym razie opłaty wewnętrzne nie mogą być zniżone bez zniżenia jednocześnie opłat od towaru wprowadzanego.

Do Artykułu XIV.

Na cztery miesiące przed terminem, w którym według ustawy serbskiej o opiece nad znakami fabrycznymi i modelami ten będzie miał prawo do opieki nad niemi, kto je pierwsi przedstawi, przemysłowcy austriacy i węgierscy będą mogli składać swoje modele i znaki fabryczne w biurze do tego ustanowionem, z tym skutkiem, że o ile będą prawdziwymi właścicielami złożonych znaków fabrycznych lub modeli, prawo pierwszeństwa będzie im w każdym razie zabezpieczone.

Protokół niniejszy, który będzie uważany za przyjęty i zatwierdzony bez osobnej ratyfikacji przez samą wymianę ratyfikacji Traktatu, do którego się odnosi, spisany został w Wiedniu w dwóch egzemplarzach dnia $\frac{6 \text{ maja}}{24 \text{ kwietnia}}$ 1881.

(L. S.) Baron Haymerle r. w.

(L. S.) Kosta Jowanowić r. w.

(L. S.) Swetozar M. Stefanović r. w.

(L. S.) Jerzy S. Nesić r. w.

Powyższy Traktat handlowy przyjęty razem z Protokołem końcowym przez obie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszym.

Wiedeń, dnia 30 czerwca 1882.

Taaffe r. w.

Dunajewski r. w.

Pino r. w.

85.

**Traktat żeglarski z dnia 22 lutego 1882,
pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Serbią.**

(Zawarty w Belgradzie dnia 22 lutego 1882, przez Jego c. i k. Apostolską Mośc ratyfikowany w Wiedniu dnia 27 maja 1882, wzajemne ratyfikaceye wymieniono w Wiedniu dnia 16 czerwca 1882).

**Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;**

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a Plenipotentiario Nostro et illo Majestatis Suae Serbiae Regis ad promovendas navigationis relationes conventio ^{die vigesimo secundo} _{die decimo} mensis Februarii anni currentis inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche,
Roi de Bohème etc. et Roi Apostolique
de Hongrie, et

Son Altesse le Prince de Serbie,
également animés du désir de régler
et de développer la navigation fluviale,
ont résolu de conclure à cet effet une
Convention et ont nommé pour Leurs
Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche,
Roi de Bohème etc. et Roi Apostolique
de Hongrie:

le Sieur Rodolphe Comte de Khe-
venhüller-Metsch, Son Chambellan,
Envoyé extraordinaire et Ministre plé-
nipotentiaire près Son Altesse le Prince
de Serbie, Chevalier de l'Ordre Impé-
rial de la Couronne de fer de IIIe classe,
etc. et

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki,
Król czeski itd. i Król Apostolski wę-
gielski, tudzież

Jego Wysokość Książę serbski,
przejęci zarówno życzeniem uregulowa-
nia i podniesienia żeglugi na rzekach,
postanowili zawrzeć w tym względzie
umowę i mianowali do tego celu Swoimi
pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki,
Król czeski itd. i Król Apostolski wę-
gielski:

JMPana Rudolfa hrabiego Khe-
venhüller-Metsch, Swego szambe-
llana, posła nadzwyczajnego i pełnomoc-
nego Ministra przy dworze Jego Wy-
sokości Księcia serbskiego, kawalera
cesarskiego orderu żelaznej korony III
klasy itd. a

Son Altesse le Prince de Serbie:
le Sieur Milan Pirotchanatz,
Président de Son Conseil des Ministres
A Son Ministre des affaires étrangères,
Grand Croix de Son Ordre de Takovo,
etc.

Lesquels, après s'être communiqué
leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne
et due forme, sont convenus des articles
suivants:

Article I.

Les sujets de chacune des Parties
contractantes pourront transporter des
marchandises et des voyageurs sur tou-
tes les voies navigables, soit naturelles,
soit artificielles, du territoire de l'autre
Partie, entre tous les lieux de débarque-
ment, et jouiront en tout ce qui concerne
la navigation fluviale, et tout en obser-
van les règlements en vigueur à ce
sujet, des mêmes droits, avantages et
exemptions et seront soumis aux mêmes
conditions que les propres sujets et les
sujets de la nation la plus favorisée.

Les entrepreneurs de navigation
appartenant à une des Parties contrac-
tantes, voulant étendre leur industrie
sur le territoire de l'autre Partie, ne
seront assujettis dans ce territoire pour
l'exercice de cette industrie à aucun
impôt industriel ou spécial.

Article II.

Aucun privilége exclusif de navi-
gation ou droit forcé, tel que droit d'étape,
de dépôt, de rompre charge, de premier
achat ou autre de même nature, ne
pourra subsister sur les cours d'eaux
navigables qui forment la frontière entre
le territoire de la Monarchie austro-
hongroise d'une part et le territoire
serbe de l'autre, et nul conducteur de
bâtiment ne pourra être contraint, pour
un tel motif, d'aborder, de décharger ou
de transborder sur aucun point des dits
cours d'eau, ni de s'arrêter un certain
temps dans un endroit quelconque.

Jego Wysokość Książę serbski:
JMPana Milana Piroćanaca,
prezesa Swojej rady Ministrów i Mini-
stra spraw zewnętrznych, kawalera wiel-
kiego krzyża orderu Takowy itd.,

którzy pokazawszy sobie nawzajem
swoje pełnomocnictwa i znalazły je
w dobrej i należytej formie, zgodzili się
na następujące artykuły:

Artykuł I.

Poddani każdej ze Stron rokujących
będą mogli na wszystkich drogach wo-
dnich, naturalnych i sztucznych w ob-
szarze drugiej Strony przewozić towary
i ludzi pomiędzy wszystkimi przysta-
niami i pod warunkiem zachowywania
obowiązujących przepisów, tyczących się
żeglugi, będą używali takich samych
praw, ułatwień i uwolnień i będą pod-
legali tym samym warunkom, co właśni
poddani i poddani narodu największych
względów doznającego.

Przedsiębiorstwa żeglarskie jednej
ze Stron rokujących, wykonywające
swój przemysł także w obszarze drugiej
Strony, nie będą podlegały w tym ostat-
nim żadnemu podatkowi przemysłowemu
lub osobnemu z powodu wykonywa-
nia tegoż przemysłu.

Artykuł II.

Wyłączone przywileje do żeglugi,
jakotęż prawa przymusowe, jakoto pra-
wo składowe, prawo przeładowywania
towarów, prawo pierwokupna itp. nie
moga istnieć na spławnych częściach
rzek, stanowiących granicę pomiędzy
obszarem monarchii austriacko-węgier-
skiej z jednej strony a obszarem serbskim
z drugiej strony i z tytułu owych praw
żaden szyperek nie może być zniewalany,
aby w brew swej woli stawał, wyłado-
wywał lub przeładowywał albo też jakiś
czas zatrzymywał się w jakimkolwiek
miejscu wzmiękowanych przestrzeni
rzek.

Les dispositions précédentes ne s'appliquent pas au droit postal ni aux bacs.

Les Parties contractantes se réservent une entière liberté à l'égard des concessions de touage qui se rapportent aux fleuves situés dans l'intérieur du pays et aux canaux. Quant aux parties communes des fleuves frontières, les Parties contractantes s'engagent à n'accorder des concessions de touage qu'après une entente préalable et avec assentiment réciproque.

Article III.

Il est permis à chaque entrepreneur de navigation, appartenant à l'une des Parties contractantes, de faire enregistrer sa raison sociale dans le territoire de l'autre, tout en observant les règlements respectifs, d'y établir des agences de navigation, d'y disposer les bureaux et établissements nécessaires à l'entreprise, d'acquérir dans ce but des biens-fonds aux lieux de débarquement et d'y éléver des constructions. Les entrepreneurs de navigation appartenant à l'une des deux Parties contractantes ne pourront être empêchés de décharger leurs cargaisons sur le territoire de l'autre, pourvu qu'ils se conforment aux règlements douaniers et aux règlements de police en vigueur. Ils auront de même le droit d'utiliser les établissements publics et les lieux de débarquement sous les mêmes conditions que les indigènes et les sujets de la nation la plus favorisée.

Les règlements d'exploitation publiés par les entrepreneurs seront déposés auprès des autorités compétentes. Ces règlements auront, en cas de différends, force probante relativement à l'interprétation des conditions sous lesquelles l'entrepreneur de navigation s'était chargé du transport des voyageurs et de l'expédition des marchandises et s'était engagé à l'effectuer.

Postanowienia powyższe nie odnoszą się do prawa pocztowego i do promów.

Co się tyczy nadawania koncesji do przyciągania statków na rzekach w głębi krajów i kanałach do żeglugi, Strony rokujace zastrzegają sobie prawo postępowania z zupełną swobodą. Natomiast zobowiązują się nadawać koncesje do przyciągania statków na przestrzeniach rzek, stanowiących wspólną granicę, tylko po poprzedniem wzajemnym znieśieniu się i za wspólną zgódą.

Artykuł III.

Każdemu przedsiębiorcy żeglugi, który jest poddanym jednej ze Stron rokujących, wolno jest w obszarze drugiej Strony, pod warunkiem zachowania odnośnych przepisów, zaprotokołować swoje firmę, ustanawiać agencje żeglarskie, otwierać biura i zakłady do przedsiębiorstwa potrzebne, nabywać w tym celu grunta w przystaniach i stawiać na nich budynki. Przedsiębiorstwa żeglugi obu Stron rokujących nie będą doznawały przeszkodej w wykładaniu na ląd swoich ładunków pod warunkiem zachowania krajowych przepisów celowych i policyjnych. Nadto będą mieli prawo używać publicznych zakładów do żeglugi i przystani pod temi samemi warunkami, co krajowej i poddani kraju największych względów doznajacego.

Ogłoszone przez przedsiębiorców urządzenia, podług których ci przyjmować będą do przewozu podróźnych i towary, składać należy u Władz właściwych, aby w razie sporów mogły służyć za podstawę do ocenienia warunków, pod którymi przedsiębiorca żeglugi zawarł umowę o przewóz i zobowiązał się jej dopelnić.

Article IV.

Pour qu'un bâtiment soit reconnu comme appartenant à une des Parties contractantes, il doit être la propriété soit d'un sujet de ce pays, soit d'une compagnie ou société d'actionnaires assujettie aux lois de ce même pays, et y ayant son siège. Les bâtiments et les radeaux doivent, de plus, être munis des papiers prescrits par l'article V et être soumis à la direction spéciale d'un conducteur légitimé par la patente de batelier, respectivement par celle de flotteur, prescrite à l'article VI. Ce conducteur est en première ligne responsable de la stricte observation des dispositions contenues dans la présente Convention et dans les règlements de police fluviale. Les patentés du navire, du batelier et du flotteur doivent être exhibées à chaque réquisition des autorités fluviales chargées de la surveillance de la navigation.

Les bâtiments de chacune des Parties contractantes devront arborer le pavillon prescrit par la loi de leur pays dans les eaux de l'autre Partie ainsi que là où le cours d'eau est limité d'un côté par le territoire de l'autre Partie.

Les bâtiments construits de manière à ne servir qu'à un seul voyage en aval, sont exempts de la patente de navire, et assimilés sous ce rapport, aux radeaux.

Les bateaux qui ne transportent que des produits en destination de marchés voisins, sont exempts de la patente de navire et de celle de conducteur.

Article V.

La patente exigée pour qu'un bâtiment soit reconnu apte à la navigation fluviale, sera délivré par les autorités compétentes de la Partie contractante dont il relève. La patente doit contenir le nom et le domicile du propriétaire, une mention indiquant si le bâtiment est un bateau à rames, à voile ou à vapeur,

Artykuł IV.

Ażeby statek został uznany za należący do jednej ze Stron rokujących, powinien być własnością jej poddanego albo Towarzystwa lub Spółki akcyjnej, mającej siedzibę w jej obszarze. Nadto statki i tratwy powinny być opatrzone w papiery przepisane w artykule V i zostawać pod przewodnictwem zawadownicy posiadającego w myśl przepisów artykułu VI patent na szypra lub spławiciela, który jest odpowiedzialny za ścisłe zachowywanie przepisów zawartych w niniejszej konwencji i tych, które się tyczą policyi rzecznej. Władzom ustalonionym do nadzorowania żeglugi pokazać należy na każde żądanie patent okrętowy, tudzież patenty szypra lub spławiciela.

Okręty jednej Strony używać będą na wodach drugiej Strony, jakoteż tam, gdzie tylko jeden brzeg do drugiej Strony należy, bandery przepisanej prawem swojego kraju.

Statki zbudowane w taki sposób, że służyć mogą tylko do jednorazowej podróży za biegiem wody, nie potrzebują patentu okrętowego i pod tym względem zostawać będą na równi z tratwami.

Małe statki przewożące tylko przedmioty zwykłego obrotu targowego pomiędzy pobliskimi miasteczkami nie potrzebują patentu ani okrętowego ani szyperskiego.

Artykuł V.

Patent okrętowy, który jest potrzebny, aby statek mógł być uznany za zdatny do żeglugi rzecznej, wydawany będzie przez Władze właściwe tej ze Stron rokujących, do której należy. W patencie ma być wyrażone nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela, czy statek jest wiosłowy, żaglowy lub paro-

éventuellement son nom et son numéro, l'année dans laquelle il a été construit, son tonnage, la constatation qu'il a été examiné dans toutes ses parties et dans tout son armement par des experts commis et assermentés à cet effet, et qu'il a été reconnu bon et apte à naviguer, enfin l'indication des eaux sur lesquelles on l'a trouvé apte à naviguer.

La patente du navire perd sa validité du moment où celui-ci cesse d'appartenir à un sujet du pays dont elle émane, ou à une compagnie relevant du même pays. L'autorité compétente du pays où cette patente a été délivrée doit la retirer aussi bien dans le cas susmentionné que dans celui où le bâtiment ne se trouverait plus dans les conditions voulues pour la navigation.

Les radeaux (trains de bois) ne sont pas tenus de produire une patente. Chaque flotteur doit cependant être muni de papiers, constatant le propriétaire ou l'expéditeur, ainsi que la provenance et la destination du radeau.

Article VI.

La patente nécessaire à tout conducteur pour qu'il soit reconnu apte à diriger des bâtiments ou des radeaux, lui sera délivrée par l'autorité compétente d'une des Parties contractantes. La patente doit contenir le nom du porteur, puis celui de la commune à laquelle il appartient, la constatation qu'il ait justifié des connaissances et aptitudes nécessaires pour conduire un bateau à vapeur, à voile, à rames, ou un radeau, et qu'il ait en conséquence obtenu l'autorisation, soit pour une, soit pour plusieurs de ces catégories de bâtiments, enfin l'indication des eaux pour lesquelles le porteur a été trouvé apte à conduire les dits bâtiments. Cette patente ne sera accordée qu'à des personnes expérimentées, de bonne conduite, et ayant donné, dans des examens

wy, jego nazwa i numer, jeśli je ma, rok, w którym został zbudowany, wytrzymałość, potwierdzenie, że przez ustanowionych do tego biegłych wszystkie jego części i przynależności były zbadane, że został uznany za zdany do żeglugi i nakoniec po jakich wodach stósownie do jego budowy pozwolono mu żeglować.

Patent okrętowy przestaje być ważnym, gdy okręt nie jest już własnością poddanego Państwa, które go wydało, lub Spółki owego Państwa. Władza właściwa rzeczonego Państwa ma prawo odebrać patent okrętowy w tym przypadku, jakoteż wtedy, gdyby statek nie odpowiadał już wymaganym warunkom.

Tratwy nie potrzebują patentu. Atoli spławiciele ich winni zaopatrzyć się w papiery, z których można by się przekonać, do kogo tratwa należy lub kto ją wysłał, skąd i dokąd płynie.

Artykuł VI.

Patent, który będzie wymagany, aby szuper mógł być uznany za zdarnego do kierowania okrętami lub tratwami, wydawać będą temuż Władze właściwe jednej ze Stron rokujących. W patencie wyrażone być ma nazwisko posiadacza, gmina do której tenże przynależy, potwierdzenie jako udowodnił, że jest uzdolniony do kierowania statkiem parowym, żaglowym, wiosłowym lub tratwą i że na tej podstawie pozwolono mu kierować statkami jednej lub więcej kategorii, nakoniec wody, po których stósownie do jego zdolności upoważniono go żeglować z wymienionymi statkami. Patent ten wydawany być ma tylko ludziom doświadczonym i nieposzlakowanym, którzy zdali egzamin przed biegłymi, urzędownie do tego ustanowionymi i złożyli dostateczne dowody swojej

spéciaux, subis devant des experts publics, des preuves suffisantes de leur capacité. La patente ainsi délivrée autorise le porteur à conduire tous les navires qui rentrent dans la catégorie indiquée dans cet acte de légitimation, et qui relèvent du pays, où sa patente lui a été délivrée.

Il est réservé à chaque Partie contractante d'admettre ou non, à la direction de ses navires, les conducteurs munis d'une patente de l'autre Partie.

La patente de batelier ou de flotteur sera retirée par les autorités compétentes du pays qui l'a délivrée, dans le cas où ces autorités auraient été convaincues de l'incapacité du porteur ou auraient reconnu, dans l'intérêt du maintien de l'ordre et de la sûreté publique, la nécessité de lui interdire la faculté d'exercer soit la navigation, soit le flottage.

Article VII.

Outre la patente prescrite à l'article V, les bateaux à vapeur seront munis d'un certificat constatant le résultat des épreuves auxquelles la chaudière aura été soumise de la part de l'autorité compétente. De plus, la soupape de sûreté de la chaudière, ainsi que ses leviers, s'il y en a, seront munis, par les soins de l'autorité compétente, d'un timbre frappé en caractères visibles.

Article VIII.

Il ne sera perçu sur les cours d'eau qui forment la frontière entre le territoire de la Monarchie austro-hongroise d'une part, et le territoire serbe de l'autre, aucun péage basé uniquement sur le fait de la navigation, ni aucun droit sur les marchandises qui se trouvent à bord des navires.

Seront exceptés toutefois les droits que les navires devront acquitter en passant les cataractes entre Moldova et

zdatności. Patent w taki sposób wydany upoważnia posiadacza do kierowania wszystkimi statkami owszych rodzajów, które w nim są wyrażone i należą do Państwa, od którego patent otrzymał.

Każda ze Stron rokujących zastrzeża sobie decydowanie, czy szyprowie, otrzymujący patent od drugiej Strony, mogą lub nie mogą być przypuszczani do kierowania jej statkami.

Patent na szypra okrętowego, jakież na spławiciela odebrać mają Władze właściwe Państwa, które go wydało, gdy się przekonają o niezdolności posiadacza, lub gdy uznają, że względ na porządek lub bezpieczeństwo publiczne wymaga tego, aby trudnienie się żeglarstwem lub spławem zostało mu zabronione.

Artykuł VII.

Parowce opatrzone być powinny nie tylko patentem okrętowym w artykule V przepisany, lecz nadto świadectwem wypróbowania kotła, wydanem przez Władzę do tego uprawnioną. Nadto klapy bezpieczeństwa u kotła lub jej dźwignie jeżeli są, powinny być ocechowane urzędownie cechą wybitą wyraźnie i widzialnie.

Artykuł VIII.

Na częściach rzek, tworzących granicę między obszarem monarchii austriacko-węgierskiej z jednej a obszarem serbskim z drugiej strony nie będzie pobierana żadna taka opłata, któraby opierała się jedynie na żegludze, ani też żadna opłata od towarów, znajdujących się na pokładzie.

Wyjmują się od tego postanowienia tylko opłaty, pobierane się mające od statków przebywających wodospady po-

Turn Sévérin, quand les travaux destinés à faire disparaître les obstacles que celles-ci opposent à la navigation, auront été exécutés.

Ne pourront être perçus en outre que:

- a) les droits de douane et de consommation fixés par la loi interne ou par des dispositions conventionnelles pour l'importation ou l'exportation; toutefois, le transport sur eau ne pourra être soumis à des conditions moins favorables que si les marchandises prenaient la voie de terre;
- b) les droits pour l'usage de certains établissements publics, tels que grues, balances, quais et autres constructions de débarquement, magasins etc.; ou pour certains services rendus tels que pilotage, ouverture des ponts et écluses, etc.

Quant au prélèvement des droits mentionnés sous b), les navires et marchandises les deux Parties contractantes doivent être traités d'après des tarifs fixes et publics, sur le pied d'une parfaite égalité et en aucun cas moins favorablement que ceux de la nation la plus favorisée.

Ces péages, cependant, seront perçus pour autant seulement qu'on aura fait usage de ces établissements ou ces services. Lorsqu'il s'agit d'établissements nouveaux ou d'améliorations essentielles et coûteuses, les péages à prélever pour leur usage ne seront pas plus élevés qu'il n'est nécessaire pour couvrir approximativement les frais d'entretien, de même que les intérêts et l'amortissement graduels du capital dépensé. Le chiffre de ces droits ne pourra être fixé que sur un accord intervenu entre les deux Gouvernements. Un laps de temps convenable sera fixé pour l'amortissement du capital dépensé. L'amortissement une fois opéré, les droits ne représenteront plus que la quotité nécessaire à l'entretien.

między Moldową a Turn-Sewerynem, gdy zostaną uregulowane.

Zresztą pobierać wolno jedynie:

- a) opłaty ściągowe i podatki konsumcyjne na mocy ustaw lub umów istniejące, od towarów wprowadzanych lub wywożonych, byle nie były uciazliwsze aniżeli od transportów lądowych;
- b) opłaty za używanie pewnych urządzeń publicznych, np. żórawi, wag, grobli i innych przystani sztucznych, składow itd., tudzież za pewne usługi np. należytość dla sterników i rotnianów, za otwarcie szluz i mostów itd.

Opłaty wzmiarkowane pod b), pobierane być mają od okrętów i towarów obu Stron rokujących według taryf stałych do publicznej wiadomości podanych, w takiej samej kwocie jak od narodu największej przychylności doznającego i w żadnym razie nie mają wynosić więcej.

Nadto należytości te płacone być mają jedynie za rzeczywiste użycie urządzeń i za usługi rzeczywiście wyświadczone. Opłaty od urządzeń nowo zaprowadzonych lub ze znacznymi kosztami ulepszonych nie mają być ustanawiane w większej kwocie niż to jest w przybliżeniu potrzebne na pokrycie kosztów utrzymania, tudzież na oprocentowanie i stopniowe umorzenie kapitału zakładowego. Wysokość tych opłat ustanawiana być może tylko za wspólnym porozumieniem się obu Rządów. Do umorzenia wyłożonego kapitału wyznaczony będzie odpowiedni przeciąg czasu. Jak tylko kapitał zostanie umorzony, opłaty wymerzone będą jedynie w stosunku do kosztów utrzymania.

Les paquebots-poste et les bâtiments faisant le service des voyageurs, ainsi que les bâtiments de l'Etat, sont exempts de ces péages.

Il est entendu que l'usage des endroits qui par leurs conditions naturelles et sans avoir subis d'améliorations essentielles et coûteuses, sont propres au débarquement, ne pourra être frappé d'aucun droit.

Article IX.

En ce qui concerne la procédure douanière à appliquer à la navigation fluviale, les Gouvernements des deux Parties contractantes avisent aux moyens d'éviter au commerce toute entrave et tout obstacle que ne demandent pas absolument les circonstances, et ils se réservent, au besoin, de prendre d'un commun accord des mesures pour faciliter la procédure douanière à appliquer au commerce fluvial.

Dans les stations les plus importantes pour le commerce fluvial, l'expédition douanière des marchandises aura lieu tous les jours durant un espace de temps à fixer conformément aux règlements douaniers, mais non inférieur à dix heures (excepté toutefois les jours de Pâques, de la Pentecôte et de Noël).

Sur les sections fluviales qui forment la frontière entre les territoires des Parties contractantes, les droits d'entrée ne seront perçus que lorsque les marchandises seront débarquées sur la rive.

Les marchandises cependant qui, à la suite, d'un événement de force majeure, ont dû être débarquées et qui seront ultérieurement réexportées, n'acquitteront aucun droit d'entrée, pourvu que les règlements respectifs aient été observés.

Dans les cas où des mesures de précaution auront été reconnues nécessaires pour garantir la perception des droits de douane et d'autres revenus publics,

Statki pocztowe i pasażerskie, jako też statki rządowe są od tych opłat uwolnione.

Rozumie się samo przez sie, że lądowanie w takich miejscowościach, które same przez sie i bez istotnych a kosztownych ulepszeń są zdatne na przystanie, nie może być obciążone żadną opłatą.

Artykuł IX.

Co się tyczy postępowania cłowego, które ma być zastosowane do żeglugi rzecznej, Rządy Stron rokujących będą się starały unikać wszystkiego takiego, co by obrót bez koniecznej potrzeby utrudniało i tamowało i zastrzegają sobie zarządzenie w razie potrzeby za wspólną zgodą środków, mających na celu ułatwienie postępowania cłowego w obrocie na rzekach.

W ważniejszych stacjach żeglugi rzecznej ekspedycja cłowa odbywać się będzie codziennie, przez przeciag czasu, który wyznaczony będzie zgodnie z przepisami cłowemi i ma wynosić najmniej dziesięć godzin (z wyjątkiem Wielkiej Nocy, Zielonych Świąt i Bożego Narodzenia).

Na częściach rzek stanowiących granicę pomiędzy obszarami Stron rokujących, cła wchodowe pobierane być mają dopiero wtedy, gdy towary zostaną wyładowane na brzeg.

Towary jednak, któreby zostały na brzeg wyniesione w skutek naglących okoliczności a później znowu były zabrane, cła wchodowe nie będzie pobierane pod warunkiem zachowania, tyczących się tego przepisów.

W przypadkach, gdyby uznano za potrzebne użyć środków ostrożności dla zabezpieczenia opłat cłowych i innych, dość będzie opieczętować miejsce, w któ-

il suffira de mettre sous les scellés de la douane les endroits servant de dépôt aux marchandises, ou de placer des gardiens de douane à bord du navire.

Les scellés apposés dans le territoire de l'une des Parties contractantes aux pièces de chargement ou aux écoutilles, seront reconnus valables pour le transport dans le territoire de l'autre Partie, pourvu qu'on ait satisfait aux exigences du contrôle.

Les bateaux à vapeur qui font le service régulier de transport, pourront, aux endroits où les règlements douaniers permettent en général les chargements et déchargements, opérer, même pendant la nuit, les chargements et déchargements sans retard quelconque. Les capitaines de ces bateaux ou leurs représentants remettront, à leur arrivée, aux bureaux ou organes de douane une déclaration spécifiant les marchandises déchargées.

Si le nombre des colis déchargés est inférieur à celui inscrit dans la déclaration présentée, aucun penalité ne sera infligée au capitaine du bateau, pourvu que celui-ci, ou qui de droit, en ait prévenu le bureau de douane immédiatement après avoir effectué le déchargement et en tout cas avant que la douane n'ait constaté cette différence.

Article X.

Les deux Gouvernements établiront à des endroits convenables aux bords des eaux frontières, le Gouvernement serbe surtout à Belgrade, des lieux d'embarquement et de débarquement, ainsi que des magasins de dépôt pour les marchandises transportées par des bateaux, ou bien ils permettront à d'autres personnes l'établissement de pareils magasins, et ils leur préteront tout aide et appui à cet effet.

Les marchandises passibles d'un droit de douane, pourront être déposées en franchise de droits dans ces magasins pour être réexportées.

rem się znajdują towary lub postawić strażników cławych na pokładzie okrętu.

Pieczęci urzędowe użyte w obszarze jednej ze Stron rokujących do zamknięcia miejsca ładunku lub pak, będą miały wagę także w obszarze drugiej Strony, jeżeli uczyniono zadość wymaganiom kontroli.

Parowce, utrzymujące obrót regularny będą mogły w miejscowościach, w których przepisy cławowe w ogólności pozwalały ładować i wyładowywać towary, czynić to nawet w nocy, wcale się nie zatrzymując. Kapitanowie tych okrętów lub ich zastępcy za przybyciem statku, składać będą na komorach lub u wykonawców cławowych deklarację, w której towary wyładowane mają być wyszczególnione.

Gdy ilość pak wyładowanych okaże się mniejszą od deklarowanej, kara nie będzie nałożona, jeżeli kapitan lub ten do którego to należy, uwiadomi komorę o tej różnicę, zanim ona sama ją stwierdzi.

Artykuł X.

Obadwa Rządy urządzą w miejscowościach stoczownych na brzegach rzek granicznych, Rząd serbski przedewszystkiem w Belgradzie, przystanie do wyładowywania i ładowania towarów, tudzież magazyny do składania towarów okrętami przywiezionych lub też innym osobom nietylko pozwolą zakładając takie magazyny, lecz zakładanie ich będą wspierały i popierały.

W magazynach można będzie także składać towary bez opłaty cła pod warunkiem wywiezienia ich napowrót.

En ce qui concerne les taxes à payer pour l'usage des dits établissements, on appliquera les principes établis à l'article VIII.

Article XI.

En ce qui concerne la rive serbe, respectivement la section serbe des eaux frontières en amont des Portes de fer, les règlements de port, de navigation et de police fluviale à appliquer, de même que les règlements pour la désinfection des bateaux de rivière et les autres mesures à prendre, par rapport à la navigation fluviale, contre la propagation des maladies d'infection d'hommes et d'animaux, devront être en harmonie, autant que possible, avec les règlements et mesures de même nature en vigueur sur la rive hongroise.

Jusqu'à la mise à exécution en Serbie de nouvelles dispositions à cet égard, on procédera suivant les us et coutumes en vigueur.

Dans le cas où il aurait été reconnu nécessaire d'introduire des changements dans les règlements visés par le 1er alinéa de cet article, ou d'émettre de nouveaux règlements sur ces matières, les Parties contractantes se mettront d'accord à ce sujet.

Il est entendu que les dispositions précédentes ne pourront aucunement déroger aux engagements pris par la Convention vétérinaire conclue, le ^{6 mai}_{24 avril} 1881, entre l'Autriche-Hongrie et la Serbie.

Les fonctionnaires des deux Parties contractantes se prêteront mutuellement, dans l'exercice de la police fluviale, aide et appui de toute manière, se communiqueront, s'ils en sont dûment requis, les résultats de leurs enquêtes et se donneront en général tous les renseignements désirés.

Za używanie tych zakładów pobierane będą taksy stósownie do zasad ustanowionych w Artykule VIII.

Artykuł XI.

Na brzegu serbskim a względnie na serbskiej części rzek granicznych powyżej Bramy żelaznej, przepisy portowe i żeglarskie, tudzież tyczące się policyi rzecznej, jak niemniej przepisy o odwiezaniu statków rzecznych i wszelkie inne środki, mające na celu zapobieżenie chorobom zaraźliwym zwierząt i ludzi, które w żegludze rzecznej przestrzegać się maja, powinny być ile możliwości takie same, jak przepisy i środki tegoż samego rodzaju zaprowadzone na brzegu węgierskim rzek granicznych.

Dopóki nowe rozporządzenia w tym względzie nie zostaną w Serbii wydane, postępować się tam będzie według dotychczasowych zwyczajów.

Gdyby się okazała potrzeba poczynienia zmian w przepisach w pierwszym ustępie niniejszego artykułu wzmiankowanych, lub wydania nowych rozporządzeń, Strony rokujące porozumią się w tej mierze.

Rozumie się samo przez sieć, że po stanowienia powyższe nie naruszają najmniej zobowiązań zawarowanych koncesją weterynarską zawartą pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Serbią d. ^{6 maja}_{24 kwietnia} 1881.

Wykonawcy urzędu obu Stron rokujących wspierać się będą nawzajem pod każdym wzgledem w sprawach policyi rzecznej, będą się uwiadamiali, na żądanie, o wyniku swoich dochodzeń i w ogóle będą sobie dawali wszelkie zające wyjaśnienia.

Article XII.

Chacune des deux Parties contractantes s'engage à tenir en tout temps les chemins de halage en bon état.

Les moulins, les ponts, les barrages et autres établissements pareils seront construits de façon, à ce qu'ils ne puissent entraver le libre passage des bateaux.

Dans tous les endroits convenables des fleuves frontières navigables, il sera établi des échelles fluviales et l'on fera des observations régulières sur la hauteur des eaux.

Article XIII.

Des bacs ne pourront être établis qu'à la suite d'une concession spéciale, donnée par l'autorité compétente. Ils doivent fonctionner de manière à ce que les douaniers des deux Parties contractantes puissent les surveiller sans difficulté.

Si des bacs existants ne répondent pas à ces conditions, ils seront mis hors d'usage.

Les Gouvernements des Parties contractantes se communiqueront mutuellement des listes indiquant les bacs qui fonctionnent actuellement dans les conditions précitées. De nouvelles concessions pour l'établissement de bacs ne seront accordées qu'après entente réciproque.

Article XIV.

Les fonctionnaires consulaires des deux Parties contractantes auront le droit de se rendre à bord des navires nationaux qui se trouvent dans les eaux frontières; d'y procéder à l'interrogatoire des sujets de leur pays; d'examiner les papiers de bord; de régler les contestations survenues entre les conducteurs, les officiers et l'équipage; de leur prêter appui devant les autorités du pays; et si les conducteurs le désirent, de prendre toutes les mesures nécessaires pour le sauvetage des navires nationaux naufragés ou échoués, de même que de leur chargement.

Artykuł XII.

Każda z dwóch Stron rokujących zobowiązuje się utrzymywać zawsze w dobrym stanie ścieżki do holowania.

Młyny, mosty, szluzy i inne podobne budowle stawiane być mają zawsze tak, iżby nie tamowały wolnego przechodu statków.

We wszystkich zdanych do tego miejscach rzek granicznych spławnych będą się znajdować wodoszazy i stan wody będzie regularnie obserwowany.

Artykuł XIII.

Przewozy utrzymywane być mogą tylko za szczególnym pozwoleniem właściwej Władzy i w taki sposób, aby wykonawcy clowi obu Stron mogli je bez trudności kontrolować.

Przewozy istniejące, warunkom tym nie odpowiadające, mają być skasowane.

Rządy Stron rokujących zakomunikują sobie nawzajem wykazy zakładów przewozowych, utrzymywanych obecnie pod wzmiarkowanymi warunkami. Nowe upoważnienia do urządzania przewozów, wydawane będą tylko za wspólnem porozumieniem.

Artykuł XIV.

Urzędnicy konsulowscy obu Stron rokujących będą mieli prawo udawania się na pokład statków swojego kraju, znajdujących się na rzekach granicznych, przesłuchiwanie poddanych swego kraju, przeglądania papierów okrętowych, załatwiania sporów pomiędzy dowódcami, oficerami i załogą, dawania im pomocy w czynnościach urzędowych u Władz miejscowości i jeżeliby dowódcy tego żądali, czynienia kroków celem ratowania okrętów swego kraju, które się rozbiły i uwięzły, jakież ich ładunku.

Les autorités locales, si la demande leur en est adressée, sont tenues de prêter appui aux autorités consulaires dans l'exercice de ces fonctions.

Si des navires appartenant à des sujets d'une des Parties contractantes se trouvent dans les eaux frontières — soit qu'ils y naviguent ou qu'ils stationnent près la rive de l'autre Partie — les autorités locales de cette même Partie leur devront prêter assistance sur la demande du conducteur ou de son lieutenant.

Les autorités locales pourront, même sans en avoir été requises, intervenir spontanément sur ces navires:

1° dans le cas, où un crime aurait été commis sur le bâtiment;

2° s'il y est survenu un désordre qui compromet la sûreté des personnes et des propriétés;

3° s'il y est survenu un désordre d'autre nature, propre à troubler la tranquillité et l'ordre public en dehors du navire;

4° pour empêcher la contrebande;

5° si une autorité du pays, dont relève le bâtiment, réclame l'intervention.

En d'autres cas que ceux ci-dessus spécifiés, les autorités locales ne pourront intervenir dans l'exercice du pouvoir de police ou dans une affaire pénale au bord des bâtiments de l'autre pays qui se trouvent dans les eaux frontières, que d'un commun accord avec le Représentant consulaire compétent de ce dernier.

Dans tous ces cas l'autorité intervenante a le droit de procéder aux arrestations nécessaires et même de faire saisir le navire entier.

Si les personnes mises en état d'arrestation ne peuvent être laissées sous la garde du conducteur du navire, elles doivent être remises à l'autorité la plus voisine de l'autre Partie contractante:

a) sans égard à leur nationalité, quand l'intervention de l'autorité locale a

Władze miejscowe obowiązane są dawać urzędnikom konsulowskim na ich żądanie wszelką pomoc do wykonywania tych czynności.

Gdy okręty należące do poddanych jednej ze Stron rokujących znajdują się na rzekach granicznych, czy to gdy płyną, czy stoją przy brzegu drugiej Strony, Władze krajowe tejże Strony winny udzielić im pomocy na żądanie dowódcy lub jego zastępcy.

Władze miejscowe będą także mogły bez takiego żądania czynić kroki samodzielnie na takich statkach:

1. w przypadku, gdyby na statku popełniona została zbrodnia;

2. gdyby tam powstały nieporządkie zagrazające bezpieczeństwu osób i własności;

3. gdyby tam powstały inne nieporządkie, mogące zakłócić spokój i porządek publiczny poza obrębem statku;

4. dla przeszkodzenia przemytnictwu;

5. gdy poczynienia kroków zażąda władz tego kraju, do którego statek należy.

W innych przypadkach, tutaj nie wyszczególnionych, Władze miejskie nie będą mogły czynić kroków policyjnych lub karnych na pokładzie statków drugiego Państwa, znajdujących się na wodach granicznych, chyba za porozumieniem się z reprezentantem konsulowskim tego Państwa.

We wszystkich tych przypadkach Władza czyniąca kroki ma prawo aresztować osoby a nawet zatrzymać cały statek.

Gdy osoby aresztowane nie mogą być zostawione pod strażą dowódcy okrętu, odstawić je trzeba do najbliższej Władzy drugiej Strony rokującej:

a) bez względu na ich narodowość, jeżeli Władza miejscowa czyni kroki

lieu sur des bâtiments appartenant à des sujets de l'autre Partie contractante, et naviguant dans les eaux frontières ou étant stationnés à une certaine distance de la rive du pays de l'autorité locale;

b) de même sans égard à leur nationalité, mais à l'exception des propres sujets, lorsque l'intervention de l'autorité locale a lieu sur des bâtiments appartenant à des sujets de l'autre Partie et stationnés dans la proximité de la rive du pays de l'autorité locale intervenante.

Dans les cas définis sous a) et b), le bâtiment qui aurait été séquestré sera également remis à l'autorité la plus voisine de l'autre Partie contractante.

L'extradition n'a pas lieu en cas de contrebande.

Lorsqu'une perquisition doit avoir lieu sur un navire en suite d'une pareille intervention des autorités locales, le Représentant consulaire compétent du pays auquel appartient le bâtiment, devra être préalablement invité, avec indication de l'heure, à y intervenir; si le Représentant consulaire néglige de comparaître, on pourra procéder en son absence.

Les dispositions de l'article XIV ne s'appliquent point aux petits bateaux qui, d'après l'article IV, ne sont point tenus d'avoir des patentnes.

Article XV.

En cas de naufrage ou d'autres accidents les autorités locales prendront les mesures de sauvetage et de sûreté demandées par les circonstances.

Il est entendu que tout droit de bris et de naufrage reste aboli à jamais.

Article XVI.

La présente Convention s'étend à tous les pays qui appartiennent à pré-

na okretach należących do poddanych drugiej Strony rokującej a płynących po rzekach granicznych lub stojących w pewnej odległości od brzegu tego kraju, którego Władza miejscowa owe kroki czyni;

b) podobnież bez względu na ich narodowość, lecz z wyjątkiem własnych poddanych, jeżeli Władza miejscowa czyni kroki na statkach należących do poddanych drugiej Strony a stojących w pobliżu brzegów tego kraju, którego Władza miejscowa owe kroki czyni.

W przypadkach wzmiankowanych pod a) i b) statek zasekwestrowany wydany będzie podobnież najbliższej Władzy drugiej Strony rokującej.

Nie nastąpi jednak wydanie, gdy zachodzi przemytnictwo.

Gdy przez Władze miejskie mają być czynione kroki połączone z rewizją, przymagać trzeba właściwego reprezentanta konsulowskiego kraju, do którego statek należy, aby temu był obecny i uwiadomię go, o której godzinie rewizja się odbędzie; jeżeli reprezentant konsulowski nie przyjdzie, można przystąpić do wykonania czynności w jego nieobecności.

Przepisy artykułu XIV nie odnoszą się do małych statków, które stósownie do artykułu IV nie są obowiązane posiadać papierów legitymacyjnych.

Artykuł XV.

W razie rozbicia się okrętu i w innych przygodaach, Władze miejskie obowiązane są użyć stósownie do okoliczności wszelkich środków do ratowania i zabezpieczenia.

Rozumie się samo przez sieć, że prawo brzegowe nie może być nigdzie wykonywane.

Artykuł XVI.

Umowa niniejsza rozciąga się na wszystkie kraje, które należą obecnie

sent ou appartiendront à l'avenir à l'unior douanière de la Monarchie austro-hongroise. lub w przyszłości należeć będą do związku człowiego austriacko-węgierskiego.

Article XVII.

La présente Convention entrera en vigueur un mois après l'échange des ratifications et restera obligatoire pendant dix ans.

Dans le cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de la dite période, son intention d'en faire cesser les effets, la dite Convention continuera d'être en vigueur jusqu'à l'expiration d'une année, à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncée.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention et l'ont revêtue du cachet de leurs armes.

Fait à Belgrade, en double expédition, le 22/10 février 1882.

(L. S.) **R. Khevenhüller** m. p.

(L. S.) **M. Pirotchanatz** m. p.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes ratos gratosque habere profitemur, verbo Nostro Caesareo et Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatuos esse. In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso muniri jussimus. Dabantur in Vienna die vigesimo septimo mensis **Maji** anno Domini millesimo octingentesimo octogesimo secundo, Regnorum Nostrorum trigesimo quarto.

Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Guilielmus liber Baro a **Konradsheim** m. p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Artykuł XVII.

Umowa niniejsza nabędzie mocy w miesiąc po wymianie ratyfikacji i obowiązywać będzie przez lat dziesięć.

Gdy żadna ze Stron rokujących nie oświadczyła na dwanaście miesięcy przed upływem rzeczonego okresu, że życzy sobie zawiesić skuteczność niniejszej umowy, będzie ona obowiązywała aż do upływu roku od dnia, w którym ja jedna lub druga ze Stron rokujących wypowie.

W dowód czego Pełnomocnicy obu Stron podpisali umowę niniejszą i wy cisnęli na niej swoje pieczęci.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 22/10 lutego 1882.

(L. S.) **R. Khevenhüller** r. w.

(L. S.) **M. Piroćanac** r. w.

Powyższą konwencją żeglarską po zatwierdzeniu jej przez obie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszym.

Wiedeń, dnia 30 czerwca 1882.

Taaffe r. w.

Dunajewski r. w.

Pino r. w.

86.

Umowa z dnia 6 maja 1881,

pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Serbią, tycząca się zarazy na bydło.

(Zawarta w Wiedniu dnia 6 maja 1881, przez Jego c. i k. Apostolską Mość ratyfikowana w Wiedniu dnia 27 maja 1882
ratyfikacyje wzajemne wymieniono w Wiedniu dnia 16 czerwca 1882.)

**Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;**
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae,
Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae;
Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae,
Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae;
Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes
Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a Plenipotentiario Nostro et illis Majestatis Suae Serbie Regis simul cum tractatu de promovendis et dilatandis commercii relationibus ^{6. Maii} ~~24. Aprilis~~ anni elapsi stabilito ad transitum eum pecudibus et rebus belluinis quam maxime faciliorum reddendum specialis conventio Viennae inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche,
Roi de Bohème etc. etc, et Roi Apostolique de Hongrie et

Son Altesse le Prince de Serbie,
désirant faciliter, même en temps de maladies contagieuses d'animaux, le commerce du bétail, de peaux, cornes

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. itd. i Król apostolski węgierski, tudzież

Jego Wysokość Książę serbski, pragnąc ułatwić handel bydłem, skórami, rogami i tym podobnemi produktami nawet w czasie, gdy panują zarazy na

et autres produits similaires, dans les limites exigées par les précautions à prendre contre la propagation de ces maladies, ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Benjamin Kállay de Nagy-Kálló, Son Chambellan et Conseiller intime, Chef de Section au Ministère Impérial et Royal des affaires étrangères, Chevalier de l'Ordre de Saint-Etienne, Grand-Croix de l'Ordre de Takovo etc. etc.;

Son Altesse le Prince de Serbie:

le Sieur Kosta Jovanovich, Sous-Secrétaire d'Etat au Ministère de l'Intérieur, Commandeur de l'Ordre de Takovo;

le Sieur Svetozar M. Stefanovich, Directeur du Crédit foncier à Belgrade;

le Sieur Georges S. Néšić, Président de la Chambre de Commerce à Belgrade;

lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article I.

Dès qu'une maladie contagieuse d'animaux éclate dans un des pays des Parties contractantes, communication directe (par télégramme) sera faite, aussitôt que possible, de l'invasion ou de la propagation de cette maladie au Gouvernement de l'autre.

Si la peste bovine, ou autre maladie contagieuse d'animaux, a été constatée dans une localité distante de moins de 75 kilomètres de la frontière, les autorités du district correspondant annonceront le fait, aussitôt, aux autorités compétentes du pays voisin.

bydło, o ile na to pozwola środki ostrożności przeciw rozszerzaniu się tych chorób, postanowili zawrzeć w tym celu umowę i mianowali do tego Swymi Pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. itd. i Król apostolski węgierski:

JMPana Benjamina Kallaya z Nagy-Kálló, Swego szambelana i tajnego radce, naczelnika wydziału w c. i k. ministerstwie spraw zewnętrznych, kawalera orderu św. Szczepana, kawalera wielkiego krzyża orderu Takowy itd. itd.;

Jego Wysokość Książę serbski:

JMPana Kostę Jovanovića, podsekretarza stanu w ministerstwie spraw zewnętrznych, komandora orderu Takowy;

JMPana Swetozara M. Stefanowica, dyrektora zakładu kredytowego ziemskiego w Belgradzie;

JMPana Jerzego Nešića, prezesa Izby handlowej w Belgradzie;

którzy okazane sobie nawzajem pełnomocnictwa swoje znalazły w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

Jak tylko w jednym z dwóch krajów rokujących wybuchnie zaraza na bydło, o wybuczu jej lub rozszerzeniu się uwiadomiony będzie jak można najpręzej (telegramem) Rząd drugiej Strony.

Gdy w miejscu oddalonem od granicy o mniej niż 75 kilometrów pojawi się dowodnie księgosusz lub inna choroba zaraźliwa, Władze okręgu, w którym to miejsce leży, doniosą o tem natychmiast właściwym Władzom kraju sąsiadniego.

Une enquête minutieuse sera faite sur les voies d'introduction et de propagation de la peste bovine et d'autres maladies contagieuses d'animaux et les résultats de cette enquête seront, sans délai, portés à la connaissance des autorités des contrées qui peuvent être menacées de l'introduction de la maladie.

Chacune des Parties contractantes fera publier dans son journal officiel un bulletin hebdomadaire sur l'état de maladies contagieuses d'animaux et sur les mesures qu'il a dû ordonner pour éviter l'invasion de ces maladies, ainsi que sur les modifications et la cessation de ses mesures.

Article II.

Si la peste bovine s'est déclarée sur un territoire de la Monarchie austro-hongroise, l'introduction de bêtes à cornes ne sera autorisée que par des stations déterminées, sur la production d'un certificat d'origine et sous réserve d'un révision sanitaire à la frontière serbe.

Malgré la contagion qui se serait déclarée, il est permis d'importer en Serbie les articles suivants: peaux, os, cornes, bouts de cornes et d'onglons, parfaitement secs; intestins salés ou séchés de bêtes à cornes ou de mouton; suif en tonneaux et en peaux; poils de bêtes à cornes et caprines, soies de porc et laine de mouton, en sacs; foin, paille, regain et autres objets semblables.

Article III.

La Serbie s'engage à prendre des mesures, afin de prohiber, sans exception, toute importation et tout transit de bêtes à cornes par les frontières roumaines, bulgares et turques.

Lorsque la Roumanie, la Bulgarie ou la Turquie ne seront plus considérées par les Parties contractantes comme pays qui, étant fréquemment envahis par les maladies contagieuses d'animaux, inspirent des appréhensions particulières

Zbadane będzie dokładnie, któremi drogami księgosusz i inne zarazy bydlęce dostały się i rozszerzyły i o wyniku tego dochodzenia uwiadomione będą niezwłocznie Władze okolic, przeniesieniem się zarazy zagrożonych.

Każda ze Stron rokujących ogłaszać będzie w swojej gazecie urzędowej tygodniowe zdanie sprawy o stanie zarazy, środkach zarządzonych dla przeszkołdzenia jej przeniesieniu, jakoteż o ich zmianie lub o uchyleniu tychże.

Artykuł II.

Gdy księgosusz wybuchnie w obszarze monarchii austriacko-węgierskiej, rogaciznę wolno będzie wprowadzać tylko przez miejsca wyznaczone, za okazaniem świadectwa pochodzenia i pod warunkiem poddania bydła rewizji lekarskiej na granicy serbskiej.

Chociażby zaraza panowała, wolno będzie wprowadzać do Serbii następujące przedmioty: wysuszone doskonale skóry i błamy, kości, rogi, końce rogów i kopyta; wnętrzności rogacizny lub owiec nasolone i wysuszone; łój w beczkach lub skórach; włosy bydlęce lub kozie, szczeć świńską i wełnę owczą w workach; siano, słome, potraw i tym podobne przedmioty.

Artykuł III.

Serbia zobowiązuje się poczynić na swoich granicach od strony Rumunii, Bułgarii i Turcji takie urządzenia, aby wprowadzanie i przeprowadzanie rogacizny było bezwarunkowo wzbronione.

Strony rokujące zastrzegają sobie, że jak tylko przestaną uważać Rumunię, Bułgarię lub Turcję za takie kraje, które najbardziej wzniecają obawę, ponieważ choroby zaraźliwe zwierzęce najczęściej się tam pojawiają, nieomieszkają

quant à l'introduction de la peste bovine, les Parties contractantes se réservent le droit de modifier, d'un commun accord, ces dispositions.

La Serbie s'engage de surveiller tout le bétail qui se trouve le long des dites frontières dans une zone s'étendant jusqu'à 37 kilomètres, par l'établissement et la continuation régulière du récensement soumis à un contrôle rigoureux.

Article IV.

Dès que la Serbie aura organisé son service vétérinaire de manière que les mesures destinées à empêcher l'invasion des maladies contagieuses d'animaux de territoires étrangers et leur propagation dans le propre pays, ainsi que celles à prendre pour la répression de ces maladies, sont exécutées avec la même rigueur et d'après les mêmes principes comme dans la Monarchie austro-hongroise, l'importation et le transit des animaux ruminants, des produits d'animaux et d'objets pouvant être chargés de contagion, suivra en Autriche-Hongrie le procédé ci-dessous indiqué :

§. 1.

Lorsque la Serbie est exempte de toute peste bovine et que les Gouvernements de la Monarchie austro-hongroise se sont convaincus par l'intermédiaire de leurs propres agents de cet état indemne, l'importation et le transit des animaux ruminants peut se faire de Serbie sous le même régime que celui qui est en vigueur dans les pays de la Monarchie austro-hongroise pour le commerce du bétail indigène, pourvu toutefois qu'il soit attesté officiellement que le bétail est resté au moins 30 jours dans la même localité et qu'il est exporté de là, soit directement, soit après avoir passé par un marché.

§. 2.

Si la peste bovine s'est déclarée en Serbie, mais seulement dans quelque localité située à une distance de plus de

zmienić za wspólną zgodą postanowienie powyższe.

Serbia zobowiązuje się utrzymywać w ewidencji wszystką rogaciznę, znajdująca się wzduż granic wzmiękowych na szerokość aż do 37 kilometrów, a to przez zaprowadzenie i porządne utrzymywanie katastru bydła pod ścisłą kontrolą.

Artykuł IV.

Gdy Serbia zaprowadzi u siebie pod względem weterynarskim taki porządek, że środki, mające na celu zapobieżenie przenoszeniu się chorób zaraźliwych zwierzęcych z obszarów zagranicznych, ich rozszerzanie się w kraju i występowanie tychże, wykonywane będą według tych samych zasad i z taką samą ścisłością jak w monarchii austriacko-węgierskiej, natenczas monarchia austriacko-węgierska zaprowadzi następujący tryb postępowania we względzie wprowadzania i przeprowadzania odzuwaczów, płodów zwierzęcych i przedmiotów mogących roznosić zarazę, pochodzących z Serbii.

§. 1.

Gdy Serbia będzie wolna od księgo-suzu i Rządy monarchii austriacko-węgierskiej przez własnych delegatów przekonają się, że tak jest istotnie, wolno będzie wprowadzać i przeprowadzać odzuwacze serbskie z zastosowaniem tych samych środków, które stosowane są w obszarach monarchii austriacko-węgierskiej do bydła krajowego, wszakże pod warunkiem wykazania urzędowem poświadczaniem, jako bydło najmniej przez dni 30 znajdowało się w tem samym miejscu i albo wprost stamtąd, albo z targu ma być wyprowadzone za granicę.

§. 2.

Gdy w Serbii wybuchnie księgo-suz tylko w niektórych miejscowościach a mianowicie w odległości przeszło 40 kilome-

40 kilomètres de la frontière de la Monarchie austro-hongroise, l'importation, par les stations d'entrée déterminées par le Gouvernement du territoire limitrophe, sera autorisée pour les objets suivants:

- a) bêtes à cornes et autres animaux ruminants, vivant ou morts;
- b) tout article comptant parmi les produits bruts d'animaux, soit frais, soit séché;
- c) foin, paille et autre fourrage sec;
- d) ustensiles d'étable et attirail usé, vêtements portés et chiffons; le tout, si

1° il est constaté officiellement que le bétail ou les objets proviennent d'une contrée non infectée, qu'ils y sont restés 30 jours au moins et qu'ils ont passé par des chemins également exempts de toute contagion;

2° s'il est prouvé par un certificat de santé réglementaire que l'état sanitaire du bétail n'est pas suspect;

3° si l'inspection opérée par les agents nommés spécialement par le Gouvernement du territoire limitrophe de la Monarchie austro-hongroise aux stations d'entrée constate que l'état sanitaire du bétail ne donne lieu à aucun soupçon.

§. 3.

Si la peste bovine, en Serbie, gagne en dimensions ou qu'elle menace d'approcher la frontière, l'importation et le transit de bêtes de boucherie venant de Serbie ne sera autorisé que dans les conditions suivantes:

- a) pour l'importation on aura à se pourvoir, dans chaque cas, d'une autorisation spéciale;
- b) le transport aura lieu directement jusqu'au lieu de destination en chemin de fer ou en bateau, en évitant tout transbordement qui n'est pas directement nécessité par les moyens de transport eux-mêmes;

trów od granicy austryacko-węgierskiej, wolno będzie w miejscowościach, które Rząd obszaru ościennego wyznaczy, wprowadzać:

- a) rogaczne i wszelkie i inne odżuwacze, żywé lub nie żywe;
- b) wszelkie przedmioty, które mogą być zaliczane do płodów surowych z tychże zwierząt, bądź świeże, bądź wysuszone;
- c) siano, słome i wszelką inną paszę suchą;
- d) sprzęt i narzędzia stajenne używane, odzież noszoną i gałgany, jeżeli:

1. będzie udowodnione urzędownie, że zwierzęta lub przedmioty pochodzą z okolicy niezapowietrzanej i stali w takiejże najmniej przez dni 30 a transportowane były drogą wolną od zarazy, i

2. jeżeli niepodejrzany stan zdrowia zwierząt będzie udowodniony przepisanymi świadectwami zdrowia,

3. jeżeli delegaci rządu w pogranicznym obszarze monarchii austryacko-węgierskiej, ustanowieni w miejscowościach do przechodu bydła wyznaczonych, zrawidlowawszy bydło, uznają, że stan jego zdrowia nie wznieca podejrzenia.

§. 3.

Gdyby księgosusz przybierał w Serbii groźniejsze rozmiary, albo gdyby zagrażały zbliżeniem się do granicy, wprowadzanie i przeprowadzanie bydła rzecznego z Serbii dozwolone będzie tylko pod następującymi warunkami:

- a) do wprowadzenia trzeba będzie wystarać się w każdym z osobna przy padku o szczególnie pozwolenie;
- b) transportować wolno tylko koleją żelazną lub okrętami wprost do miejscowości przeznaczenia, nie przesadzając bydła, chyba że stosunki komunikacyjni wymagałyby tego koniecznie;

c) pour les envois qui transitent on aura, en outre, à fournir la preuve officielle que le Gouvernement du pays voisin, par lequel le transport doit passer en première ligne, autorise l'importation dans son territoire.

Outre ces conditions celles désignées au § 2 sous 1, 2 et 3 doivent être remplies également.

Seront aussi admis à l'importation :

- a) la laine lavée dans les lavoirs d'un établissement industriel et dûment emballée dans des sacs, les intestins secs ou salés, emballés dans des récipients clos (caisses) ou des barils; le suif fondu et le fromage sans restriction aucune;
- b) la laine qui n'a pas été lavée dans un établissement industriel, mais qui est dûment emballée dans des sacs, et les poils de bêtes bovines et caprines, os secs, cornes ou onglons et peaux complètement séchés, si leur provenance de régions indemnes de Serbie est constatée d'après le § 2;
- c) la laine dûment emballé dans des sacs, mais non lavée, les poils de bêtes bovines et caprines ne peuvent être importés que pour passer directement aux lavoirs d'un établissement industriel pour y être nettoyés, si ce procédé peut avoir lieu sans danger et dans les conditions des règlements à établir à ce sujet;
- d) les marchandises, en caisses ou en barils, emballées dans du foin, de la paille etc. peuvent être importées, mais le foin, la paille etc. qui ont servi d'emballage seront brûlés immédiatement sous le contrôle de l'autorité.

§ 4.

Si la maladie se déclare parmi le bétail transporté pendant le transport ou au lieu de destination, tout le bétail sera abattu; aucun dédommagement ne sera accordé, pour le bétail abattu, s'il n'y a pas encore 10 jours qu'il a passé la frontière.

c) co do transportów przechodowych potrzeba nadto udowodnić urzędownie, że Rząd kraju sąsiedniego, w którego obszar transport wejść ma najpierw, dozwoli wprowadzenia do swojego kraju.

Oprócz tego zachować trzeba przepisy podane w §. 2 pod 1, 2, 3.

Wolno będzie także wprowadzać:

- a) wełnę oczyszczoną w fabryce do mycia wełny i w worach należycie zapakowaną, wnętrzości wysuszone lub nasolone, zapakowane w pakach lub beczkach zamkniętych, tój topiony i ser bez żadnego ograniczenia;
- b) wełnę nie wymytą fabrycznie, lecz zapakowaną należycie w worach, tudzież włosy krowie i kozie; suche kości, rogi i racice, jakotęż skóry doskonale wysuszone, jeżeli udowodnione będzie według §. 2, że pochodzą z niezapowietrzonych części Serbii;
- c) wełnę należycie zapakowaną w worach, lecz nie mytą, włosy krowie i kozie wolno wprowadzać tylko w tym razie, gdy odstawione być mają wprost do zakładu, w którym będą fabrycznie oczyszczone a to stać się może bez niebezpieczeństwa w sposób, który będzie przepisany;
- d) towary w pakach lub beczkach, opakowane sianem, słomą itp. mogą być wprowadzane, lecz siano, słoma i tym podobne rzeczy do opakowania użyte, będą spacone pod dozorem urzędowym natychmiast po wyładunku.

§. 4.

Gdy pomiędzy bydłem transportowanem wybuchnie zaraza w drodze lub w miejscu przeznaczenia, bydło będzie dane na rzeź; za bydło wybite nie będzie dawane żadne wynagrodzenie, jeżeli nie upłynęło jeszcze dni 10, odkąd przeszło granicę kraju.

§ 5.

Si une partie du territoire douanier austro-hongrois, contigu à la Serbie, est fermée à cause de la peste bovine qui s'y est déclarée, l'importation et le transit de bétail venant de Serbie par cette partie du territoire est également interdit.

Article V.

Les agents sanitaires des Parties contractantes auront la faculté de refuser l'entrée ou le transit non seulement au bétail infecté, mais aussi à tout autre, dès qu'ils auront des soupçons fondés sur l'existence d'une infection.

Article VI.

Les Gouvernements des Parties contractantes se feront réciproquement connaître, par qui et sous quelle forme les certificats de santé et d'origine, exigés par la présente Convention, seront délivrés.

Ces certificats contiendront, en tous cas, la déclaration que, dans le lieu de provenance, et dans 20 kilomètres à la ronde, il n'existe pas de maladie contagieuse, ainsi que l'indication du temps pendant lequel ils seront valables.

Article VII.

Le bétail conduit du territoire d'une des Parties contractantes au pâturage sur le territoire de l'autre pourra repasser la frontière, pourvu toujours que les conditions stipulées aux articles III et IV soient remplies. Cette faculté est, cependant, soumise aux conditions que voici:

- a) Les propriétaires des troupeaux auront à faire certifier à la frontière, sur une liste dressée à cet effet, le nombre et les signes caractéristiques des bêtes qu'ils comptent conduire au pâturage.
- b) La rentrée des animaux sur le territoire d'où ils sortaient ne sera accor-

§. 5.

Gdy część okręgu cłowego austryacko-węgierskiego, z Serbią granicząca, zostanie zamknięta z powodu wybuchu księgosuszu, natenczas do tej części kraju nie będzie wolno wprowadzać ani przez nią przeprowadzać bydła pochodzącego z Serbii.

Artykuł V.

Wykonawcy służby zdrowia Stron rokujących będą mogli wzbronić wprowadzenia lub przeprowadzenia nietylko bydła zarażonego, lecz także takiego, co do którego powezmą uzasadnione podejrzenie, iż jest zarażone.

Artykuł VI.

Rządy obu Stron rokujących uwiadamiać się będą wzajemnie, kto i w jakiej formie wydawać ma świadectwa zdrowia i pochodzenia w konwencji nienieszej wzmiarkowane.

Świadectwa te zawierają winny zawsze potwierdzenie, że w miejscu, z którego bydło przechodzi i na 20 kilometrów wokoło niema księgosuszu i wymienione być ma, na jaki czas świadectwa te są ważne.

Artykuł VII.

Z obszaru jednej do obszaru drugiej Strony rokującej wolno przeprowadzać bydło na paszę za dopełnieniem tego, co w artykule III i IV jest przepisane, atoli pod następującymi warunkami:

- a) właściciele bydła składająć będą na granicy wykaz zwierząt, które chcą przeprowadzić na pastwisko, podając ilość sztuk i znamiona charakterystyczne bydła;
- b) bydło wracające do obszaru, z którego pochodzi, przepuszczając się będą-

dée qu'après constatation de l'identité du bétail; cependant, si durant le pâturage une maladie contagieuse pour ces animaux venait à se déclarer, soit dans une partie des troupeaux, soit même dans une localité distante de moins de 20 kilomètres de ces pâturages, il est entendu que, dès lors, le retour du bétail sur le territoire de l'autre Partie contractante sera interdit.

Article VIII.

La présente Convention entrera en vigueur en même temps que le Traité de commerce conclu sous la date de ce jour, et aura la même durée.

Les Parties contractantes se réservent la faculté d'introduire dans cette Convention, d'un commun accord, toutes modifications qui ne seraient pas en opposition avec son esprit et ses principes et dont l'utilité serait démontrée par l'expérience.

Article IX.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Vienne en même temps que celles du Traité de commerce.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et l'ont revêtue du sceau de leurs armes.

Fait à Vienne en double expédition le 6 mai
24 avril 1881.

dzie tylko po sprawdzeniu jego tożsamości; jeżeli jednak podczas pobytu bydła na paszy wybuchnie tam choroba zwierzęca właściwa temu rodzajowi zwierząt, bądź w części trzód, bądź w miejscu oddalonem o mniej niż 20 kilometrów od pastwiska, powrót bydła do obszaru drugiej Strony rokującej będzie od tej chwili wzbroniony.

Artykuł VIII.

Umowa niniejsza nabywa mocy jednocześnie z Traktatem handlowym w dniu dzisiejszym zawartym i obowiązuje będzie tak długo jak on.

Wysokie Strony rokujące zastrzegają sobie czynienie w umowie niniejszej za wspólną zgodą wszelkich takich zmian, któreby nie sprzeciwiały się jej duchowi i zasadom a których pozyteczność byłaby doświadczaniem stwierdzona.

Artykuł IX.

Umowa niniejsza bedzie ratyfikowana a ratyfikacye wymienione zostaną w Wiedniu, jednocześnie z ratyfikacjami Traktatu handlowego.

W dowód czego pełnomocnicy obu Stron podpisali umowę niniejszą i wykrycieli na niej swoje pieczęci.

Spisano w Wiedniu w dwóch egzemplarzach dnia 6 maja
24 kwietnia 1881.

(L. S.) Benjamin de Kállay m. p.

(L. S.) Kosta Yovanovich m. p.

(L. S.) Svetozar M. Stefanovich m. p.

(L. S.) Georges S. Něšić m. p.

(L. S.) Benjamin Kállay r. w.

(L. S.) Kosta Jovanović r. w.

(L. S.) Svetozar M. Stefanović r. w.

(L. S.) Jerzy S. Něšić r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes ratos gratosque habere profitemur, verbo Nostro Caesareo et Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso muniri jussimus. Dabantur in Vienna die vigesima septima mensis Maji anno Domini millesimo octingentesimo octogesimo secundo, Regnorum Nostrorum trigesimo quarto.

Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:
Guilielmus liber Baro a Konradsheim m. p.,
Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Umowę powyższą po zatwierdzeniu jej przez obie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 30 czerwca 1882.

Taaffe r. w.

Dunajewski r. w.

Pino r. w.

87.

Traktat z dnia 6 maja 1881,

pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a królestwem serbskim, z przyczyny zawarcia umowy co do konsulów.

(Zawarty w Wiedniu dnia 6 maja 1881, przez Jego c. i k. Apostolską Mość ratyfikowany dnia 27 maja 1882, wzajemne ratyfikacje wymieniono dnia 16 czerwca 1882).

Nos Franciscus Josephus Primus, divina favente clementia Austriae Imperator;

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiario Nostro atque illis Majestatis Suae Regis Serbiae praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio de privilegiis et immunitatibus nec non de functionibus et officiis eorum, qui in utriusque Nostrum ditionibus munera consularia obeunt Viennae die sexta mensis Maji anni millesimi octingentesimi octagesimi primi inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie et

Son Altesse le Prince de Serbie, désirant déterminer, d'un commun accord, les droits, priviléges et immunités réciproques des Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires ainsi que leurs fonctions et les obligations auxquelles ils seront respectivement soumis en Autriche-Hongrie et en Serbie, ont résolu de conclure une Convention consulaire et ont nommé à cet effet pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Benjamin Kállay de Nagy-Kálló, Son Chambellan et Conseiller intime, Chef de Section au Ministère Impérial et Royal des affaires étrangères, Chevalier de l'Ordre de Saint-Etienne, Grand-Croix de l'Ordre de Takovo etc. etc.;

Son Altesse le Prince de Serbie:

le Sieur Georges Pavlovitch, Conseiller à la cour de cassation de Serbie, Chevalier de l'Ordre de Takovo etc. et

le Sieur Pierre Steïtch, Chef de Section au Ministère des affaires étrangères de Serbie, Commandeur de l'Ordre de Takovo, Chevalier de l'Ordre autrichien de la Couronne de fer (IIIe classe) etc.;

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. itd. i Król Apostolski węgierski, tudzież

Jego Wysokość Książę serbski, pragnąc określić za wspólnem porozumieniem się prawa, przywileje i wolności konsulów głównych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsulowskich, równie jak ich działanie i obowiązki, które na nich ciężą w monarchii austriacko-węgierskiej i w Serbii, postanowili zawrzeć umowę, tyczącą się tego przedmiotu i mianowali w tym celu swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. itd. i Król Apostolski węgierski:

JMPana Benjamina Kállaya z Nagy-Kálló, Swego szambelana i tajnego radce, naczelnika wydziału w c. i k. ministerstwie spraw zewnętrznych, kawalera orderu św. Szczepana, kawalera wielkiego krzyża orderu Takowy itd. itd.;

Jego Wysokość Książę serbski: JMPana Jerzego Pawłowicza, radce trybunału kasacyjnego serbskiego, kawalera orderu Takowy itd. i

JMPana Piotra Steića, naczelnika wydziału w serbskim ministerstwie spraw zewnętrznych, komandora orderu Takowy, kawalera orderu austriackiego żelaznej korony (trzeciej klasy) itd.,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants :

Article I.

Chacune des Hautes Parties contractantes aura la faculté d'établir des Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires dans le villes et places de commerce de l'autre Partie. Elles se réservent toutefois le droit de désigner les localités où il ne leur conviendra pas d'admettre des fonctionnaires consulaires : bien entendu que cette réserve ne pourra être appliquée à l'une des Parties contractantes sans l'être également à toutes les autres Puissances.

Article II.

Les dits fonctionnaires consulaires seront réciprocement admis et reconnus après avoir présenté leurs provisions selon les règles et formalités établies dans les pays respectifs. L'exequatur nécessaire pour le libre exercice de leurs fonctions leur sera délivré sans frais et, sur la production du dit exequatur, l'autorité supérieure du lieu de leur résidence prendra immédiatement les mesures nécessaires pour qu'ils puissent s'acquitter les devoirs de leur charge et qu'ils soient admis à la jouissance des exemptions, prérogatives, immunités, honneurs et priviléges qui leur reviennent.

Article III.

Les fonctionnaires consulaires jouiront des prérogatives attachées en général à leur charge, savoir : l'exemption des logements et contributions militaires ainsi que de toutes contributions directes, personnelles, mobilières ou somptuaires imposées soit par l'Etat soit par les autorités provinciales ou par les communes, à moins qu'ils ne soient pas sujets du pays où ils résident, qu'ils ne fassent le commerce ou qu'ils n'exercent quelque

którzy okazawszy sobie swoje pełnomocnictwa i znalazły je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły :

Artykuł I.

Każdej z Wysokich Stron rokujących wolno będzie ustanawiać konsulów głównych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsulowskich w miastach i stacyach handlowych drugiej Strony. Zastrzegają sobie tylko prawo oznaczenia miejsc, w których nie życzą sobie, aby przebywali; zastrzeżenie to nie może jednak być stósowane do jednej ze Stron rokujących, jeżeliby nie było w tej samej mierze stósowane do wszystkich innych mocarstw.

Artykuł II.

Rzeczeni funkcjonariusze konsulowscy będą wzajemnie przypuszczani i uznani, gdy się wywiodą stósownie do przepisów i formalności przepisanych w obudwu krajach. Exequatur potrzebne do swobodnego wykonywania czynności będzie im wydane bezpłatnie a za okazaniem tegoż exequatur władza wyższa, znajdująca się w ich siedzibie urzędowej, wyda niezwłocznie potrzebne zarządzenia, iżby mogli wykonywać powinności swego urzędu i używać służących im uwolnień, honorów i przywilejów.

Artykuł III.

Agenci konsulowscy używać będą przywilejów, służących w ogólności ich urzędowi, jako to: uwolnienia od kwarterunków wojskowych i kontrybucji, jakoteż od wszelkich podatków stałych, tak osobistych jak i od ruchomości i rzeczy zbytkowych, czy je nakłada rząd, prowincja (kraj) lub gmina, chyba, że są poddanymi kraju, w którym rezydują, trudnią się handlem lub przedsiębiorstwem przemysłowem, w których to ra-

industrie, dans lesquels cas ils seront soumis aux mêmes taxes, charges et impositions que les autres particuliers.

Il est entendu que lesdits fonctionnaires ne seront point exempts des impôts sur les immeubles qu'ils posséderaient dans le pays où ils résident.

Article IV.

Les susdits fonctionnaires consulaires, sujets de la Partie contractante qui les a nommés et pourvu qu'ils ne fassent pas le commerce et qu'ils n'exercent quelque industrie, ne seront point tenus à comparaître comme témoins devant les tribunaux du pays où ils résident.

Quand la justice locale aura à recevoir d'eux quelque déposition, elle devra se transporter à leur domicile — ou déléguer à cet effet un fonctionnaire compétent — pour y dresser, après avoir recueilli leurs déclarations orales, les procès-verbaux respectifs, ou bien elle leur demandera une déclaration par écrit.

En tous ces cas, lesdits fonctionnaires consulaires devront acquiescer aux désirs de l'autorité dans le terme, le jour et l'heure qu'elle aura indiqués sans y apporter des délais qui ne seraient pas justifiables.

Article V.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires, sujets de l'Etat qui les a nommés, jouiront de l'immunité personnelle et ne pourront être ni arrêtés ni emprisonnés, si ce n'est pour une infraction qui d'après les lois du pays où elle a été commise constitue un crime ou est frappée de peines graves.

Aussitôt qu'une instruction criminelle aurait été ouverte ou qu'un arrêt de mise en accusation aurait été lancé contre un fonctionnaire consulaire, il en sera donné avis immédiatement au Représentation diplomatique de son pays.

zach podlegają tym samym opłatom, ciężarom i podatkom, co inne osoby prywatne.

Rozumie się samo przez sie, że gdyby wzmiankowani funkcjonariusze posiadali nieruchomości w kraju, w którym rezydują, nie byliby wolni od podatków, na tychże nieruchomościach ciężących.

Artykuł IV.

Wszyscy przerzeczeni funkcjonariusze konsulowscy, jeżeli są poddanymi państwa, które ich mianowało, i jeżeli nie trudnią się handlem lub przedsiębiorstwem przemysłowem, nie są obowiązani stawać za świadków przed Sądami kraju, w którym rezydują.

Gdy władza sądownicza miejscowa ma zażądać od nich zeznania, winna udać się do ich mieszkania, albo przysłać do nich urzędnika, który spisze zeznania ich dane ustnie, lub nakoniec zażądać, aby nadesłali oświadczenie pisemne.

We wszystkich tych przypadkach, przerzeczeni funkcjonariusze konsulowscy obowiązani są spełnić życzenie władzy w tym terminie, w tym dniu i godzinie, którą władza naznaczy, wystrzegając się wszelkiej zwłoki, nie dając się usprawiedliwić.

Artykuł V.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsulowscy, będący poddanymi Państwa, które ich mianowało, używać będą nietykalności osobistej i nie mogą być aresztowani, ani więzieni, wyjątki, gdyby popełnili czyn karygodny, który według ustaw kraju, gdzie został popełniony, jest uważany za zbrodnię i jest zagrożony karą kryminalną.

Gdyby przeciwko funkcjonariuszowi konsulowskiemu wytoczone zostało śledztwo kryminalne lub podana była skarga, uwiodomić trzeba niezwłocznie reprezentanta dyplomatycznego jego kraju.

Article VI.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires pourront placer au dessus de la porte extérieure du Consulat leur écusson d'office avec une inscription indiquant leur caractère officiel.

Ils pourront également arborer le pavillon de leur pays sur la maison consulaire les jours de solennités publiques, ainsi que dans d'autres circonstances d'usage, à moins qu'ils ne résident dans une ville où se trouverait la Légation de leur Souverain.

Il est bien entendu que ces marques extérieures serviront avant tout à indiquer la maison d'habitation ou la présence des Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires et qu'elles ne pourront jamais être interprétées comme constituant un droit d'asile.

Article VII.

Les archives consulaires seront inviolables en tout temps et les autorités locales ne pourront, sous aucun prétexte, ni dans aucun cas, visiter ou saisir les papiers qui en font partie.

Ces papiers devront toujours être complètement séparés des livres ou papiers relatifs au commerce ou à l'industrie que pourraient exercer les fonctionnaires consulaires respectifs.

Article VIII.

En cas d'empêchement, d'absence ou de décès des Consuls Généraux, Consuls ou Vice-Consuls, les Chanceliers et Secrétaires, qui auront été présentés antérieurement en leur dite qualité aux autorités respectives, seront admis de plein droit à exercer par intérim les fonctions consulaires, sans que les autorités locales puissent y mettre obstacle. Ces autorités leur donneront au contraire dans ce cas toute aide et assistance et les feront jouir

Artykuł VI.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsulowscy, mogą umieszczać po nad bramą zewnętrzną konsulatu swój herb urzędowy z napisem, wyrażającym ich stanowisko urzędowe.

Również wolno im wywieszać banderę swojego kraju na domu konsulatu w dniach uroczystości publicznych, jakież przy innych sposobnościach, o ile to jest w zwyczaju, wyjawszy, gdyby w mieście, w którym mają siedzibę urzędową, znajdowało się także poselstwo ich monarchii.

Łozumie się samo przez siebie, że te godla zewnętrzne służąć będą przedwszystkiem do oznaczenia mieszkania lub obecności konsulów głównych, konsulów, wicekonsulów lub agentów konsulowskich i że nigdy nie mogą być tak pojmowane, jakoby stanowiły prawo schronienia.

Artykuł VII.

Archiwa konsulatów będą zawsze nietykalne i władze miejscowe nie będą mogły pod żadnym pozorem i w żadnym razie rewidować lub aresztować papierów, które się w nich znajdują.

Papiery te winny być zawsze całkiem oddzielone od książek i rejestrów handlowych lub przemysłowych funkcjonariusza konsulowskiego, jeżeliby się trudnił handlem lub przemysłem.

Artykuł VIII.

W razie niemożności urzędowania, nieobecności lub śmierci konsulów głównych, konsulów lub wicekonsulów, kanclerze i sekretarze, którzy jako tacy byli poprzednio przedstawieni Władzom właściwym, przypuszczeni będą niezwłocznie do pełnienia tymczasowo czynności konsulowskich a władze miejskie nie mogą się temu sprzeciwiać. Owszem władze te winny w takim przypadku wspierać ich i im dopomagać,

pendant la durée de leur gestion intérieure de tous les droits, immunités et priviléges stipulé dans la présente Convention en faveur des fonctionnaires consulaires respectifs.

Article IX.

Les Consuls Généraux et Consuls pourront nommer des Vice-Consuls et des Agents consulaires dans les villes et localités de leur arrondissement consulaire sauf l'approbation du Gouvernement territorial.

Ces Agents pourront être indistinctement choisis parmi les sujets des Parties contractantes, comme parmi les étrangers. Ils seront munis d'un brevet délivré par le Consul qui les aura nommés, et ils exerceront leurs fonctions sous les ordres et sous la responsabilité de ce dernier.

Ils jouiront des priviléges et immunités stipulés par la présente Convention, sauf les exceptions contenues dans les articles III et V.

Article X.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires pourront, dans l'exercice des fonctions qui leur sont attribuées, s'adresser aux autorités de leur arrondissement consulaire pour réclamer contre toute infraction aux traités ou convention existant entre les Parties contractantes, ou contre tout abus dont leurs nationaux auraient à se plaindre.

Si leurs réclamations n'étaient pas accueillies par les autorités de leur arrondissement, ou si la décision prise par ces dernières ne leur paraissait pas satisfaisante, ils pourront avoir recours, à défaut d'un Agent diplomatique de leur pays, au Gouvernement de l'Etat dans lequel ils résideraient.

Article XI.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires des

tudzież, dopóki trwa ich urzędowanie tymczasowe, pozwolić im, aby używali wszelkich tych praw, uwolnień i przywilejów, które w umowie niniejszej są zawarowane urzędnikom konsulowskim.

Artykuł IX.

Konsulowie główni i konsulowie mogą mianować wicekonsulów i agentów konsulowskich w miastach i innych miejscowościach swego okręgu urzędowego z zastrzeżeniem przyzwolenia Rządu krajowego.

Takimi agentami wolno mianować nietylko poddanych Stron rokujących, lecz także cudzoziemców. Otrzymają oni nominację wygotowaną przez konsula, który ich mianował i spełniać będą swoje obowiązki według jego poleceń i pod jego odpowiedzialnością.

Będą oni używali przywilejów i uwolnień w umowie niniejszej zawarowanych, z zastrzeżeniami wzmiarkowanymi w artykule III i V.

Artykuł X.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie lub agenci konsulowscy mogą w wykonywaniu czynności do nich należących, udawać się do Władz swego okręgu konsulowskiego ze skargą na wszelkie naruszenie traktatów i umów i na wszelkie nadużycie, któreby dotknęło ich ziomków.

Gdyby władze ich okręgu urzędowego nie zważyły na te skargi, lub gdyby ich decyzja zdawała się im niewłaściwą, a nie było agenta dyplomatycznego ich kraju, mogą odwołać się do Rządu tego Państwa, w którym rezydują.

Artykuł XI.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie lub agenci konsulowscy

deux Parties ainsi que leurs Chanceliers et Secrétaires auront le droit de recevoir dans leur chancellerie, au domicile des parties et à bord des navires de leur nation les déclarations que pourront avoir à faire les capitaines, les gens de l'équipage et les passagers, les négociants et tous autres sujets de leur pays.

Ils seront également autorisés à recevoir:

1° Les dispositions testamentaires de leurs nationaux et tous actes de droit civil qui les concernent et auxquels on voudrait donner forme authentique.

2° Tout les contrats par écrit et actes conventionnels passés entre leurs nationaux ou entre ces derniers et d'autres personnes du pays dans lequel ils résident, et de même tout acte conventionnel concernant des sujets de ce dernier pays seulement, pourvu, bien entendu, que les actes susmentionnés aient rapport à des biens situés ou à des affaires à traiter sur les territoires de la Partie contractante, qui a nommé les dits fonctionnaires.

Les déclarations et les attestations contenues dans les actes ci-dessus mentionnés, qui auront été reconnus authentiques par les dits fonctionnaires et revêtus du sceau du Consulat Général, Consulat, Vice-Consulat ou de l'Agence consulaire, auront en justice, dans les territoires de la Monarchie austro-hongroise, comme en Serbie, la même force et valeur que si ces actes avaient été passés par devant d'autres employés publics de l'une ou de l'autre des Parties contractantes, pourvu qu'ils aient été rédigés dans les formes requises par les lois de l'Etat qui a nommé les fonctionnaires consulaires, et qu'ils aient ensuite été soumis au timbre et à l'enregistrement ainsi qu'à toutes les autres formalités qui régissent la matière dans les pays où l'acte doit recevoir son exécution.

obu Państw, jakoteż ich kanclerze i sekretarze mają prawo odbierać w swoich biurach, w mieszkaniu stron i na pokładzie okrętów swego narodu deklaracje wszelkiego rodzaju od kapitanów, majtków, podróżnych, kupców i wszystkich innych poddanych swojego kraju.

Również upoważnieni są do odbierania:

1. Rozporządzeń ostatniej woli swoich rodaków i wszelkich aktów cywilnych, odnoszących się do tychże, którym chciano by nadać formę autentyczną.

2. Wszelkie pisemne kontrakty i umowy, któreby zawarli poddani ich Państwa czy to pomiędzy sobą, czy z poddanymi kraju, w którym oni mają siedzibę urzędową, jak niemniej kontraktów, tyczących się tylko poddanych tego ostatniego kraju, atoli, rozumie się, o ile akty te tyczą się dóbr, leżących w obszarze owej Strony, która rzecznymi funkcjonaryuszów ustanowiła, lub interesów, które tam mają być dokonane.

Deklaracje i potwierdzenia w aktach przerzeczonych zawarte, gdy będą przez wzmiękowanych funkcjonaryuszów uwierzytelnione i pieczęcią konsulatu, wicekonsulatu lub agencji konsulowskiej opatrzone, winny mieć przed Sandomi w krajach monarchii austriacko-węgierskiej, jakoteż w Serbii taką samą moc i wagę, jak gdyby akta te były uczynione przed innymi urzędnikami publicznymi jednej lub drugiej Strony rokującej, byle ułożone były w formie przepisanej ustawami Państwa, które funkcjonaryuszów konsulowskich ustanowiło, a później ostęplowane i zaciągniête do właściwego rejestru, jakoteż żeby czynili zadość wszelkim przepisom, obowiązującym pod tym względem w kraju, w którym akt ma być wykonyany.

Dans le cas où l'authenticité d'un document public enregistré à la chancellerie de l'une des autorités consulaires respectives serait mise en doute, la confrontation du document en question avec l'acte original ne sera pas refusée à la personne y intéressée qui en ferait la demande et qui pourra si elle le juge utile, assister à cette confrontation.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires pourront légaliser toute espèce de documents émanant des autorités ou fonctionnaires de leurs pays, et en faire des traductions qui auront dans le pays où ils résident la même force et valeur que si elles avaient été faites par les interprètes jurés du pays.

Article XII.

Il est convenu que les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires respectifs ainsi que les Chanceliers, Secrétaire, Elèves-Consuls ou autres employés consulaires jouiront dans les territoires d'Etat des Parties contractantes sous réserve de parfaite réciprocité de toutes les exemptions, prérogatives, immunités et priviléges qui sont accordés ou seront accordés aux fonctionnaires consulaires du même grade de la nation la plus favorisée.

Article XIII.

Sa Majesté Imperiale et Royale Apostolique renonce aux priviléges et immunités dont jouissaient jusqu'à présent Ses sujets en Serbie en vertu des capitulations conclues entre l'Autriche et l'Empire ottoman et conformément aux dispositions de l'article XXXVII du Traité de Berlin du 13 juillet 1878.

Il est cependant expressément stipulé que les dites capitulations restent en vigueur dans toutes les affaires judiciaires qui touchent aux rapports entre les sujets autrichiens et hongrois et ceux des autres Puissances qui n'auraient pas renoncé aux priviléges et immunités qui

Gdyby zachodziła wątpliwość co do wiarygodności takiego aktu publicznego, zaprotokolowanego w biurze jednego z konsulatów, nie można stronie interesowanej odmówić porównania go z pierwopisem, jeżeli tego zażąda i Strona może być porównaniu temu obecna, jeżeli to uzna za użyteczne.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsulowscy obu Stron mogą uwierzytelnić wszelkie dokumenty, wydane przez Władze lub funkcyonarzy swego kraju i wygotować ich przekłady, które w kraju, gdzie rezydują, będą miały taką samą moc i wage, jak gdyby sporządzone były przez przysięgłych tłumaczów krajoowych.

Artykuł XII.

Zgodzono się, że konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsulowscy, jakoteż kanclerze, sekretarze, elewi konsulowscy i wszyscy inni urzędnicy konsulowscy Stron rokujących używać mają w obszarach obu Stron wszelkich tych uwolnień, prerogatyw i przywilejów, które są lub będą przyznane funkcyonarzom tego samego stopnia narodów największej przychylności doznających.

Artykuł XIII.

Jego cesarska i królewska Apostolska Mość zrzeka się przywilejów i uwolnień, które aż dotąd służyły Jego poddanym w Serbii na zasadzie kapitulacji, zawartych pomiędzy Austrią a Państwem Ottomańskim, tudzież w myśl artykułu XXXVII Traktatu berlińskiego z dnia 13 lipca 1878.

Zresztą postanawia się wyraźnie, iż rzeczone kapitulacje zatrzymają moc swoje co do wszystkich spraw sądowych, tyczących się stosunków pomiędzy poddanymi austriacko-węgierskimi a poddanymi innych mocarstw, które nie zrzekły się przywilejów i uwolnień, służących

leur sont reconnus par les capitulations, sauf le cas où ces affaires judiciaires concereraient des biens immeubles situés en Serbie.

im na podstawie kapitulacji, z wyjątkiem takiego przypadku, gdyby też sprawy sądowe dotyczyły się dóbr nieruchomości, w Serbii leżących.

Article XIV.

La présente Convention sera exécutoire trois mois après l'échange des ratifications et restera en vigueur pendant dix ans à partir de ce jour.

Dans le cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de la dite période, son intention d'en faire cesser les effets, elle demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes laura dénoncée.

Article XV.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Vienne aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Vienne en double expédition le 6 mai
24 kwietnia 1881.

(L. S.) Benjamin de Kállay m. p.

(L. S.) G. Pavlovitch m. p.

(L. S.) P. Steïtch m. p.

Artykuł XIV.

Umowa niniejsza nabędzie mocy w trzy miesiące po wymianie ratyfikacji i obowiązywać ma przez lat dziesięć, licząc od tegoż dnia.

Gdyby na dwanaście miesięcy przed upływem tego okresu żadna ze Stron rokujących nie oświadczyła, że chce zawiesić skuteczność tejże umowy, obowiązywać ona będzie nadal aż do upływu roku od dnia, w którym ja jedna lub druga Strona wypowie.

Artykuł XV.

Umowa niniejsza będzie ratyfikowana a wymiana ratyfikacji nastąpi w Wiedniu, jak będzie możliwa najrychlej.

W dowód czego Pełnomocnicy obu Stron podpisali Umowę niniejszą i wy cisnęli na niej swoje pieczęci.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 6 maja
24 kwietnia 1881.

(L. S.) Benjamin Kállay r. w.

(L. S.) J. Pawłowicz r. w.

(L. S.) P. Steïtch r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce confirmatosque habere profitemur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusquae robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro Caesareo et Regio adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die vigesima septima mensis Maji anno millesimo octingentesimo octogesimo secundo, Regnorum Nostrorum trigesimo quarto.

Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes a Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Eques **Riedl a Riedenau m. p.**,
c. et r. consiliarius aulicus et ministerialis.

Traktat powyższy zatwierdzony przez obie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 30 czerwca 1882.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

Pino r. w.

88.

Traktat z dnia 6 maja 1881,

pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a królestwem serbskim, tyczący się pomocy prawnej.

(Zawarty w Wiedniu dnia 6 maja 1881; przez Jego c. i k. Apostolską Mość ratyfikowany dnia 27 maja 1882; ratyfikacyjne wzajemne wymieniono dnia 16 czerwca 1882.)

Nos Franciscus Josephus Primus, divina favente clementia Austriae Imperator;

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiario Nostro atque illis Majestatis Suae Regis Serbiae praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio de

aequali tractatione utriusque Nostrum subditorum coram tribunalibus atque de invicem iis praestando judiciali auxilio in causis et litibus juris civilis Viennae die sexta mensis Maji anni millesimi octingentesimi octogesimi primi inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie et

Son Altesse le Prince de Serbie, animés du désir d'établir d'une manière décisive un même traitement pour Leurs sujets devant les tribunaux de l'autre Partie, ainsi que le secours en matière judiciaire que les tribunaux des deux Parties doivent se prêter dans les affaires de droit civil, ont résolu d'un commun accord de conclure une Convention spéciale à cet effet, et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires :

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie :

le Sieur Benjamin Kállay de Nagy-Kálló, Son Chambellan et Conseiller intime, Chef de Section au Ministère Impérial et Royal des affaires étrangères, Chevalier de l'Ordre de Saint Etienne, Grand-Croix de l'Ordre de Takovo etc. etc. ;

Son Altesse le Prince de Serbie :

le Sieur Georges Pavlovitch conseiller à la cour de cassation de Serbie, Chevalier de l'Ordre de Takovo etc. et

le Sieur Pierre Steïtch, Chef de Section au Ministère des affaires étrangères de Serbie, Commandeur de l'Ordre de Takovo, Chevalier de l'Ordre autrichien de la Couronne de Fer (IIIe classe) etc. ;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont tombés d'accord sur les articles suivants :

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. itd. i Król Apostolski węgierski, tudzież

Jego Wysokość Książę serbski, pragnąc ustalić w sposób stanowczy jednakowe postępowanie względem Ich poddanych w Trybunałach drugiej Strony, jakoteż pomoc prawna, która Trybunały obu Stron dawać sobie mają nawzajem w sprawach cywilnych, postanowili za wspólną zgodą zawrzeć w tej mierze osobną umowę i mianowali do tego celu Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. itd. i Król Apostolski węgierski :

JMPana Benjamina Kállaya z Nagy-Kálló, Swego szambelana i tajnego radce, naczelnika wydziału w c. i k. ministerstwie spraw zewnętrznych, kawalera orderu św. Szczepana, kawalera wielkiego krzyża orderu Takowy itd. itd. ;

Jego Wysokość Książę serbski :

JMPana Jerzego Pawłowicza, radce Trybunału kasacyjnego serbskiego, kawalera orderu Takowy itd. i

JMPana Piotra Steïća, naczelnika wydziału w serbskim ministerstwie spraw zewnętrznych, komandora orderu Takowy, kawalera orderu austriackiego żelaznej korony (trzeciej klasy) itd.,

którzy okazawszy sobie pełnomocnictwa swoje i znalazły je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły :

Article I.

Les sujets de chacune des Hautes Parties contractantes sont autorisés à poursuivre et à défendre leurs droits devant les tribunaux de l'autre Partie contractante aussi contre les sujets de cette dernière Partie. Les tribunaux de chacune des Parties contractantes doivent en cette matière leur appliquer un traitement égal à celui des nationaux.

En tant que les lois sur la procédure civile de l'une ou de l'autre des Parties contractantes contiennent des dispositions au sujet de la juridiction, du cautionnement pour les frais de la procédure et au sujet de la contrainte par corps, qui seraient exclusivement applicables aux étrangers, ces dispositions ne seront point appliquées aux sujets des deux Parties contractantes.

Spécialment est accordée aux extraits dûment légalisés des livres de commerce tenus dans le ressort de l'une des Parties contractantes la même force probante devant les tribunaux de l'autre Partie qu'aux extraits des livres de commerce tenus dans le pays même.

Les sujets de chacune des Parties contractantes jouiront aussi absolument des mêmes droits que les nationaux, lorsqu'ils auront à faire valoir des réclamations contre une faillite.

Article II.

Les tribunaux des deux Parties contractantes se prêteront secours dans les affaires civiles suivant les dispositions énumérées ci-dessous.

Le secours ne peut avoir lieu dans aucun cas :

1° Si l'acte proposé n'est pas de la compétence du tribunal requis. Lorsque cependant l'opstacle peut être écarté par la transmission de la requête au tribunal compétent, le tribunal requis est tenu d'effectuer cette transmission sans entrer en délibération.

Artykuł I.

Poddani każdej z Wysokich Stron rokujących mają prawo dochodzić i bronić praw swoich przed Sądami drugiej Strony rokującej także przeciwko poddanym tej ostatniej. Sądy każdej ze Stron rokujących mają zachowywać się w tym razie względem nich tak samo jak względem krajowców.

Gdyby ustawy jednej lub drugiej Strony rokującej, tyczące się procedury cywilnej, zawierały we względzie orzecznictwa, zabezpieczenia kosztów procesu i aresztu osobistego, przepisy, które stosowane być mają tylko do cudzoziemców, przepisy te nie będą stosowane do poddanych obu Stron rokujących.

Mianowicie wyciągi należycie uwierzytelnione z ksiąg handlowych, utrzymywanych w obszarze jednej ze Stron rokujących, będą miały przed sądami drugiej Strony tę samą moc dowodową, co wyciągi z ksiąg handlowych w kraju utrzymywanych.

Poddani każdej ze Stron rokujących będą używali ściśle tych samych praw co krajowcy, gdy będą popierali roszczenia swoje przeciwko masie krydalnej.

Artykuł II.

Sądy obu Stron rokujących dawać sobie mają nawzajem pomoc prawną w sprawach cywilnych, mając na względzie co następuje:

Pomoc prawną nie ma być dana w żadnym takim przypadku:

1. Gdy wykonanie żądanej czynności przekracza zakres działania sądu, który jest o nią proszony. Jeżeli jednak przeszkoła może być uchylona przez przesłanie prośby do właściwego sądu, w takim razie sąd proszony, obowiązany jest odesłać ją bez wytaczania dalszego postępowania.

2° S'il s'agit d'un acte à effectuer par un tribunal, une partie ou un tiers, et si cet acte est inadmissible d'après la loi valable pour ce tribunal.

Article III.

Les tribunaux requis ou, s'il y a lieu, les tribunaux supérieurs de la Partie contractante à laquelle appartiennent ces tribunaux, statuent exclusivement sur l'admissibilité du secours judiciaire à prêter, aux termes de la Convention présente, et sur la légalité d'un refus de ce secours.

Article IV.

L'envoi des lettres rogatoires de même que celui des réponses aura lieu par voie diplomatique.

Les lettres rogatoires seront accompagnées d'une traduction allemande ou française, lorsqu'elles ne seront point écrites dans la langue du tribunal requis. Il en est de même pour les annexes d'une lettre rogatoire dont le contenu doit être connu par le tribunal requis afin que ce dernier puisse donner cours à la demande faite. Une traduction allemande ou française doit être jointe à la réponse, lorsque celle-ci n'est point rédigée dans la langue du tribunal requérant.

Article V.

Les frais du secours judiciaire seront supportés par le tribunal requérant. Quant aux dépenses au comptant nécessaires, elles devront être avancées par le tribunal requis. Ces principes seront aussi appliqués dans le cas d'une exécution.

Article VI.

Les tribunaux de chacune des Parties contractantes, étant données les conditions de l'article II, auront à faire suivre les demandes qu'un tribunal de l'autre Partie contractante leur adresse

2. Gdy chodzi o to, aby sąd, strona, lub ktoś trzeci wykonał czynność, która według ustaw, tenże sąd obowiązujących, jest wzbroniona.

Artykuł III.

Czy pomoc prawna ma być dana na zasadzie niniejszego Traktatu i czy zgodnie z prawem może być odmówiona, w tej mierze stanowić mają wyłącznie sądy proszone lub według okoliczności sądy wyższe tej ze Stron rokujących, do której sądy proszone należą.

Artykuł IV.

Żądania sądów, jakoteż odpowiedzi na te żądania, przesypane będą drogą dyplomatyczną.

Gdy żądanie nie jest napisane w języku sądu proszonego, dołączyć trzeba do niego przekład na język niemiecki lub francuski. Toż samo rozumie się o załączkach żądania, których treść sąd proszony musi poznać, aby mógł zadość uczynić podanemu żądaniu. Do odpowiedzi na podane żądanie dołączyć trzeba wzmiękowany przekład, w tym przypadku, gdy odpowiedź nie jest napisana w języku sądu proszającego.

Artykuł V.

Koszta pomocy prawnej ponosić będzie Trybunał, który jej żąda. Sumę potrzebną na wydatki w gotówce winien sąd proszony zaliczyć. Zasady te stosowane będą także w postępowaniu egzekucyjnem.

Artykuł VI.

Sądy każdej ze Stron rokujących winny jak najspieszniej pod zastrzeżeniami artykułu II uczynić zadość żądaniu sądów drugiej Strony rokującej, tyczącemu się doręczeń, przesłuchania

en vue de significations, d'auditions et de preuves à recueillir, avec toute la promptitude possible. Le résultat de l'acte doit être porté à la connaissance du tribunal requérant en joignant les récépissés, procès verbaux et autres pièces.

Cette disposition s'appliquera aussi à des demandes de significations, d'auditions et de preuves à recueillir, qui seront faites par l'une des Parties contractantes dans des affaires non contentieuses.

Article VII.

Une exécution n'a lieu, en vertu des dispositions de la Convention présente, que lorsqu'il s'agit d'une demande portant sur une somme d'argent ou sur d'autres biens.

L'exécution est effectuée d'après les règles en vigueur dans le pays où elle doit avoir lieu.

Article VIII.

Sous les conditions établies par l'article II, l'exécution est admise:

1° Sur la base de sentences, d'ordres de paiement et autres jugements des tribunaux civils de chacune des Parties contractantes autant et aussi longtemps que ces actes judiciaires constituent, d'après la loi valable pour le tribunal qui a prononcé, un titre exécutoire.

2° Sur la base de transactions faites, en matière contentieuse, devant les tribunaux civils de chacune des Parties contractantes, en tant que ces transactions constituent un titre exécutoire d'après la loi valable pour le tribunal devant lequel la transaction a été faite.

3° Sur la base de jugements rendus par des arbitres, en tant que ces derniers seraient appelés à prononcer sur la cause soit en suite d'un compromis

stron i zebrania dowodów i uwiadomić sąd proszacy o wyniku dokonanej czynności urzędowej a oraz przesyłać mu wszelkie recepisy, protokoły i inne dokumenty.

Gdyby sądy jednej ze Stron rokujących zgłosiły się z podobnym żądaniem, tyczącym się doręczenia aktów, przesłuchania stron i zebrania dowodów w sprawach nie spornych, także i wtedy trzeba sobie postąpić według powyzszego prawa.

Artykuł VII.

Egzekucja przymusowa będzie dopuszczona na zasadzie Traktatu niniejszego tylko wtedy, gdy chodzi o roszczenia z prawa majątkowego.

Egzekucja uskuteczniona będzie według przepisów obowiązujących w miejscu, w którym ma być uskuteczniona.

Artykuł VIII.

Po warunkami zastrzeżonymi w artykule II egzekucja dopuszczona być może:

1. Na podstawie wyroków, nakazów płatniczych i innych orzeczeń sądów cywilnych każdej ze Stron rokujących, o ile i dopóki te dokumenty sądowe stanowią według ustawy obowiązującej dla Trybunału decydującego tytuł do uskutecznienia egzekucji.

2. Na podstawie ugód zawartych w sprawach spornych przed sądami cywilnymi każdej ze Stron rokujących, o ile ugody takie według ustawy obowiązującej dla Trybunału, przed którym zostały zawarte, stanowią tytuł do uskutecznienia egzekucji.

3. Na podstawie orzeczeń sądu polubownego, o ile ten ostatni, stosownie do umowy pisemnej, lub przepisu ustalowanego, wyznaczającego dla pewnych

dressé par écrit soit en vertu d'une disposition légale, établissant la compétence d'un tribunal arbitral pour certaines affaires.

Article IX.

L'exécution ne sera effectuée sur la base d'un jugement que:

1° Lorsque dans le cours du procès la signification au défendeur contre lequel le jugement exécutoire a été rendu, a eu lieu suivant les règles et que, par suite de quelque autre irrégularité de la procédure, le défendeur n'a pas été privé de sauvegarder ses droits pendant le cours du procès.

La signification ne sera considérée régulière que si l'acte judiciaire en vertu duquel le procès a été introduit, a été signifié au défendeur en sa personne dans le territoire sur lequel le jugement a été rendu, ou bien lorsque la signification a été faite, sur le territoire de l'autre Partie contractante, par l'autorité compétente requise à cet effet.

2° Lorsque le tribunal qui a rendu le jugement était compétent d'après les règles valables pour le tribunal requis.

3° Lorsque le tribunal qui a rendu le jugement y aura apposé la formule constatant qu'il a passé en force de chose jugée.

Article X.

Il n'y aura pas d'exécution de jugements prononcés par des tribunaux criminels sur des demandes portant sur une somme d'argent ou sur d'autres biens.

Article XI.

L'exécution n'aura lieu sur la base d'une transaction judiciaire que lorsque le tribunal devant lequel elle a été faite y aura apposé la formule exécutoire.

Article XII.

L'exécution d'un jugement arbitral n'aura lieu que lorsque la clause exécu-

spraw sąd polubowny, byłby właściwym do decydowania w sprawie.

Artykuł IX.

Na zasadzie orzeczenia sądowego, egzekucja będzie dopuszczana tylko wtedy:

1. Gdy w postępowaniu rozpoznawczem orzeczenie, które ma być egzekwowane, doręczone zostało według przepisów pozwanemu, przeciw któremu je wydano, i tenże w skutek żadnej innej nieprawidłowości w postępowaniu nie był pozbawiony sposobności zabezpieczenia praw swoich w postępowaniu rozpoznawczem. Doręczenie uważane być ma za prawidłowe, jeżeli rozporządzenie sądowe, wprowadzające sprawę, doręczone zostało pozwanemu w obszarze, w którym orzeczenie jest wydane, osobiste, albo, w obszarze drugiej Strony rokującej, za pośrednictwem Władzy właściwej, którą o to proszono.

2. Gdy według ustaw obowiązujących dla sądu proszonego, sąd, który wydał orzeczenie, był do tego właściwym.

3. Gdy sąd orzekający przydał do orzeczenia potwierdzenie, jako orzeczenie to nabyło mocę prawa.

Artykuł X.

Na podstawie orzeczeń wydanych przez sądy karne we względzie roszczeń z prawa majątkowego, egzekucja przymusowa nie będzie dopuszczana.

Artykuł XI.

Na podstawie ugody sądowej, egzekucja dopuszczana będzie tylko w takim razie, jeżeli sąd, przed którym została zawarta, potwierdzi jej wykonalność.

Artykuł XII.

Egzekucja wyroku sądu polubownego przymusowa będzie tylko w takim

toire y aura été apposée par un tribunal du pays où le jugement arbitral a été rendu.

Article XIII.

En même temps que la lettre rogatoire demandant l'exécution, on transmettra au tribunal requis une expédition authentique du document servant de titre à l'exécution. Ce document sera accompagné de la traduction exigée par l'article IV.

Le tribunal dans le rayon duquel l'exécution doit être effectuée statuera sur l'admissibilité de celle-ci après débats sommaires.

Ces débats se borneront à constater l'existence des conditions sous lesquelles, en vertu de la présente Convention, l'exécution est admise.

L'audience devra être fixée au plus court délai possible qui ne dépassera point de 15 jours la date à laquelle la lettre rogatoire demandant l'exécution est parvenue au tribunal requis.

Article XIV.

Lorsque le jugement ou la transaction sur la base duquel l'exécution doit avoir lieu se fondent sur une lettre de change ou sur un acte notarié ou bien sur un autre titre qui d'après les lois du pays a le caractère d'un acte authentique et que les conditions établies par la présente Convention pour l'exécution auront été suffisamment prouvées par les documents produits, le tribunal requis doit procéder à la fixation du délibéré mentionné dans l'article précédent et accorder en même temps l'exécution provisoire jusqu'à caution. Cette exécution sera effectuée sans délai. Dans ces cas la lettre rogatoire sera accompagnée d'une copie légalisée de la lettre de change, de l'acte notarié ou de l'acte équivalent, de même que d'une traduc-

razione, jeżeli Trybunał owego obszaru, w którym wyrok sądu polubownego został wydany, potwierdzi jego wykonalność.

Artykuł XIII.

Z prośbą o przyzwolenie na egzekucję przedstawić trzeba sądowi proszonemu urzędowe wygotowanie dokumentu, na podstawie którego egzekucja ma nastąpić, tudzież przekład potrzebny według artykułu IV.

Czy można pozwolić na egzekucja, w tej mierze stanowi sąd, w którego okręgu egzekucja ma się odbyć, po przeprowadzeniu rozprawy sumarycznej.

Celem wyłącznym tej rozprawy jest przekonanie się, czy zachodzą warunki, pod którymi stósownie do Umowy niniejszej egzekucja może być przyzwolona.

Rozprawa rzeczona odbyć się ma jak najrychlej a w żadnym razie nie później, jak we dwa tygodnie od dnia, w którym prośba o egzekucja nadeszła do sądu o to proszonego.

Artykuł XIV.

Jeżeli orzeczenie lub ugoda, na podstawie której egzekucja ma się odbyć, opiera się na wekslu, na akcie notarialnym, albo na innym dokumencie, który według ustaw krajowych uważany być ma za dokument publiczny, a przedstawione dokumenty dostatecznie wykazują, że zachodzą ustanowione w Umowie niniejszej warunki do pozwolenia na egzekucję, sąd proszony, wyznaczając termin rozprawy w artykule poprzednim wzmiarkowanej, pozwolić mazarem na egzekucję aż do zabezpieczenia i zarządzić jej niezwłoczne usunięcie. W przypadkach takich dołączyć należy do prośby odpis wierzytelny wekslu, aktu notarialnego lub dokumentu równe znaczenie mającego, tudzież przekład potrzebny w myśl artykułu IV.

tion de cette copie, en conformité aux stipulations de l'article IV. L'extinction de la caution dont il s'agit ne peut avoir lieu — avant qu'il soit rendu un arrêt décisif sur l'admissibilité de l'exécution — que dans le cas où il sera fourni une garantie suffisante pour la créance totale de la partie poursuivante.

Article XV.

Lorsque dans la lettre rogatoire demandant l'exécution un fondé de pouvoirs de la partie poursuivante n'est point désigné, le tribunal qui procède à l'exécution devra lui constituer un représentant et en avertir le tribunal requérant. (Article V.)

Article XVI.

Lorsque sur le territoire de l'une des Parties contractantes une faillite est ouverte, et que le failli est établi dans ce pays, les tribunaux de l'autre Partie contractante ont, sur la demande du tribunal saisi de la faillite, à pourvoir, d'après les lois valables pour eux, à la sécurité, à l'inventaire et à la remise au tribunal saisi, de toute propriété mobilière appartenant au failli et qui pourrait se trouver dans leur rayon.

Mais la remise au tribunal saisi de la faillite n'aura point lieu lorsque, d'après les lois de l'endroit où se trouvent les biens qu'il s'agirait de remettre, des droits de revendication ou de restitution, des droits de rétention ou des priviléges, des gages ou des droits réels sont réclamés; ou bien lorsqu'une séparation de tels biens, notamment d'une hoirie, est demandée. Dans ce cas il ne peut être remis au tribunal saisi de la faillite que ce qui reste des biens après que satisfaction entière aura été donnée aux ayants droit du genre susindiqué.

Pour ce qui concerne les dispositions à l'égard des biens immeubles d'un

Dopóki sąd nie orzecze stanowczo, czy egzekucja ma być uskuteczniona, zabezpieczenie ta drogą wyjednane, uchylone być może tylko w tym przypadku, jeżeli będzie dane inne zabezpieczenie, pokrywające w zupełności całą pretensję strony, egzekucją popierającą.

Artykuł XV.

Gdyby w prośbie o uskutecznienie egzekucji nie był wymieniony pełnomocnik prowadzącego egzekucję, Sąd egzekwujący winien mu ustanowić zastępcę i uwiadomić o tem sąd proszący (artykuł V).

Artykuł XVI.

Gdy w obszarze jednej ze Stron rokujących otwarta będzie upadłość co do majątku dłużnika, tamże stale zamieszkałego, natenczas na prośbę sądu upadkowego, sądy drugiej Strony rokującej, w których okręgu znajduje się majątek ruchomy do tego dłużnika należący, winny postarać się według ustaw, które je obowiązują, aby majątek ten został zabezpieczony, aby spisano jego inwentarz i wydano go sądowi upadkowemu.

Atoli, gdyby według ustaw tego miejsca, w którym znajduje się majątek mający być wydanym, popierano prawa odzyskania, żądania zwrotu, zatrzymania lub pierwszeństwa, prawa zastawu albo inne rzeczowe albo żadane wydzielenia takiego majątku, mianowicie spadku, majątek ów nie będzie wydany sądowi upadkowemu. W przypadku takim wydana będzie sądowi upadkowemu tylko część majątku pozostała po zaspokojeniu wszelkich roszczeń.

Wszelkie zarządzenia we względzie majątku nieruchomości, należącego do

failli, elles seront en tout cas de la compétence des tribunaux de l'Etat dans lequel ces biens sont situés.

Un excédant du prix obtenu par la vente des immeubles sur la somme distribuée entre les créanciers qui y ont droit sera remis au tribunal saisi de la faillite.

Lorsqu'à l'ouverture de la faillite on présume que des créanciers se trouvent sur le territoire de l'autre Partie contractante, l'ouverture de la faillite devra être publiée aussi dans les journaux de l'autre pays, désignés à cet effet, et d'après les dispositions qui y sont en vigueur.

Article XVII.

La présente Convention sera exécutoire trois mois après l'échange des ratifications et restera en vigueur pendant dix ans à partir de ce jour.

Dans le cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de la dite période, son intention d'en faire cesser les effets, elle demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncée.

Article XVIII.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Vienne aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Vienne en double expédition le
6 mai
24 avril 1881.

(L. S.) Benjamin de Kállay m. p.

(L. S.) G. Pavlovitch m. p.

(L. S.) P. Steïtch m. p.

dłużnika upadłości, wydawać mają w każdym przypadku sądy tego Państwa, w którym znajduje się ów majątek.

Gdy po zaspokojeniu wszystkich wierzyicieli, mających prawo do sumy otrzymanej ze sprzedaży dóbr nieruchomości, pozostanie jaka kwota, wydana będzie sądowi upadkowemu.

Gdy w razie otwarcia upadłości domyślać się należy, iż w obszarze drugiej Strony rokujących znajdują się wierzyciiele, zwołanie wierzyicieli i tam ogłosić należy, według przepisów tamże obowiązujących, w gazetach do tego przeznaczonych.

Artykuł XVII.

Umowa niniejsza nabędzie mocy w trzy miesiące po wymianie ratyfikacji i obowiązywać ma przez lat dziesięć, licząc od tegoż dnia.

Gdyby na dwanaście miesięcy przed upływem tego okresu żadna ze Stron rokujących nie oświadczyła, że życzy sobie zawiesić skuteczność niniejszej umowy, będzie ona obowiązywała aż do upływu roku od dnia, w którym ja jedna lub druga ze Stron rokujących wypowie.

Artykuł XVIII.

Umowa niniejsza będzie ratyfikowana a wymiana ratyfikacji nastąpi w Wiedniu, jak będzie możliwa najrychlej.

W dowód czego Pełnomocnicy obu Stron podpisali Umowę niniejszą i wy cisnęli na niej swoje pieczęci.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 6 maja
24 kwietnia 1881.

(L. S.) Benjamin Kállay r. w.

(L. S.) J. Pawłowiec r. w.

(L. S.) P. Steïtch r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce confirmatosque habere profitemur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro Caesareo et Regio adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die vigesima septima mensis Maji anno millesimo octingentesimo octogesimo secundo, Regnum Nostorum trigesimo quarto.

Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes a Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Eques **Riedl a Riedenau** m. p.,
c. et r. consiliarius aulicus et ministerialis.

Traktat powyższy zatwierdzony przez obie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 28 czerwca 1882.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

Pino r. w.

89.

Traktat z dnia 6 maja 1881,

pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a królestwem serbskim, tyczący się postępowania ze spatkami, ustanawiania opiek i kurateli, tudzież nadsyłania aktów stanu cywilnego.

(Zawarty w Wiedniu dnia 6 maja 1881; przez Jego c. i k. Apostolską Mość ratyfikowany dnia 27 maja 1882; ratyfikacyjne wzajemne wymieniono dnia 16 czerwca 1882.)

**Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;**

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiario Nostro atque illis Majestatis Suae Regis Serbiae praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio de mutuo tractandis hereditatibus utriusque subditorum, de destinandis illis provisorio modo tutoribus et curatoribus de communicandis viciscim registris civilibus Viennae die sexta mensis Maji anni millesimi octingentesimi octagesimi primi inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Pierwopsis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche,
Roi de Bohème etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie et

Son Altesse le Prince de Serbie, désirant déterminer les droits de leurs sujets respectifs et les attributions des autorités judiciaires et consulaires de l'un et de l'autre pays en ce qui concerne le règlement des successions laissées dans les territoires d'Etat de l'une des Parties contractantes par des sujets de l'autre Partie, ainsi que régler l'organisation provisoire de la tutelle ou curatelle et la communication réciproque des actes de l'état civil, ont résolu, d'un commun accord, de conclure dans ce but une Convention spéciale et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir :

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche,
Roi de Bohème etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Benjamin Kállay de Nagy-Kálló, Son Chambellan et Conseiller intime, Chef de Section au Ministère Impérial et Royal des affaires étrangères, Chevalier de l'Ordre de Saint-Etienne, Grand-Croix de l'Ordre de Takovo etc. etc.;

Son Altesse le Prince de Serbie:

le Sieur Georges Pavlovitch, Conseiller à la cour de cassation de Serbie, Chevalier de l'Ordre de Takovo etc., et

le Sieur Pierre Steïtch, Chef de Section au Ministère des affaires étran-

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. itd. i Król Apostolski węgierski, tudzież

Jego Wysokość Książę serbski, pragnąc określić prawa poddanych Swoich i atrybucye Władz sądowych i konsulowskich Swoich Państw we względzie postępowania z pozostałymi w Państwie spadkami po zmarłych tamże poddanych drugiego Państwa, uregulować tymczasowe ustanawianie opiek i kurateli i wzajemne nadsyłanie aktów stanu cywilnego, postanowili zawrzeć w tej mierze osobną umowę i mianowali do tego celu Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. itd. i Król Apostolski węgierski:

JMPana Benjamina Kállaya z Nagy-Kálló, Swego szambelana i tajnego radce, naczelnika wydziału w c. i k. ministerstwie spraw zewnętrznych, kawalera orderu św. Szczepana, kawalera wielkiego krzyża orderu Takowy itd. itd.;

Jego Wysokość Książę serbski:
JMPana Jerzego Pawłowicza, radce Trybunału kasacyjnego serbskiego, kawalera orderu Takowy itd. i

JMPana Piotra Steiča, naczelnika wydziału w serbskim ministerstwie

gères de Serbie, Commandeur de l'Ordre de Takovo, Chevalier de l'Ordre autrichien de la Couronne de Fer (IIIe classe) etc. ;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants :

Article I.

Les sujets des Hautes Parties contractantes pourront disposer par testament, legs, donation ou autrement, de tous les biens qu'ils posséderaient dans les territoires des Etats respectifs.

Ils seront habiles à recevoir, de la même manière que les nationaux, les biens situés dans l'autre pays, qui leur seraient dévolus à titre de donation, legs, testament, ou même par succession ab intestat, et les dits héritiers, légitaires ou donataires ne seront pas tenus à acquitter des droits de succession ou mutation autres, ni plus élevés que ceux qui seraient imposés, dans les cas semblables, aux nationaux eux-mêmes.

Ils auront la faculté de faire dresser leurs dispositions de dernière volonté par des fonctionnaires consulaires de leur nation.

Dans le cas où la succession serait composée, en partie ou en totalité, de biens immeubles et que, d'après les traités en vigueur, la personne à laquelle ces biens sont dévolus ne serait pas habile à les acquérir, il sera accordé, de part et d'autre, aux intéressés un délai, à fixer selon les circonstances du cas spécial, afin de pouvoir effectuer la vente de ces immeubles de la manière la plus avantageuse.

Lorsque ce délai est expiré et qu'aucun résultat n'a été obtenu, les tribunaux procéderont à la vente aux enchères publiques des biens immeubles en faveur des ayants droit susmentionnés.

spraw zewnętrznych, komandora orderu Takowy, kawalera orderu austriackiego żelaznej korony (trzeciej klasy) itd.,

którzy okazały sobie pełnomocnictwa swoje i znalazły je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły :

Artykuł I.

Poddani Wysokich Stron rokujących mogą majątek swój, któryby w ich krajach posiadali, przekazać testamentem, legować, darować i rozporządzić nim w jakikolwiek inny sposób.

Podobnież będą mieli prawo tak samo jak krajowcy, objąć majątek znajdujący się w krajach drugiej Strony, który im będzie legowany, darowany, testamentem przekazany lub któryby spadał na nich beztestamentowo, a rzeczeni spadkobiercy, legataryusze lub donataryusze nie mogą być zniewalani do opłacenia innego lub wyższego podatku spadkowego i innej lub wyższej opłaty od przeniesienia własności, niż krajowcy w takich samych przypadkach.

Mają prawo poruczać konsulom lub kanclerzom swego narodu spisanie ich rozporządzeń testamentowych.

Gdy spadek stanowią całkiem lub w części dobra nieruchomości, których spadkobierca stosownie do obowiązujących Traktatów nabyć nie może, wyznaczony będzie interesowanym stosowny do okoliczności termin, aby te dobra nieruchomości mogli jak najkorzystniej sprzedać.

Gdyby to nie nastąpiło w terminie wyznaczonym, sąd sprzedaje nieruchomość na rzecz uprawnionych drogą licytacji publicznej.

Article II.

La succession aux biens immobiliers sera régie par les lois du pays dans lequel les immeubles seront situés et la connaissance de toute demande ou contestation concernant les successions immobilières appartiendra exclusivement aux tribunaux de ce pays.

Pour ce qui concerne les successions mobilières laissées par des sujets de l'une des Parties contractantes dans le territoire de l'autre Partie, soit qu'à l'époque du décès ils y fussent établis ou simplement de passage, soit qu'ils fussent décédés ailleurs, les réclamations reposant sur le titre d'hérédité ou de legs seront jugées par les tribunaux ou autorités compétentes du pays auquel appartenait le défunt et conformément aux lois de ce pays.

Article III.

En cas de décès d'un sujet de l'une des Parties contractantes sur l'un des territoires de l'autre, les autorités locales devront immédiatement et au plus tard dans les vingt-quatre heures après que le décès sera parvenu à leur connaissance, en faire communication au Consul Général, Consul, Vice-Consul ou Agent consulaire le plus rapproché du lieu du décès. Ceux-ci devront suivre le même procédé à l'égard des autorités locales, lorsqu'ils auront été informés les premiers.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires de la nation du défunt auront le droit de procéder successivement aux opérations suivantes:

1° Apposer les scellés, soit d'office, soit à la demande des parties intéressées, sur tous les effets, meubles et papiers du défunt, en prévenant de cette opération l'autorité locale compétente qui, dans le cas où les lois du pays le lui prescrivent,

Artykuł II.

Następstwo dziedziczenia dóbr nieruchomości będzie uregulowane prawami kraju, w którym się też dobra znajdują a orzekanie we wszystkich pretensach i sporach, tyczących się spadku nieruchomości, będzie należało wyłącznie do sądów owego kraju.

Co się tyczy majątku ruchomego, któryby poddani jednego Państwa zostawili w obszarze drugiego Państwa, bez względu, czy zagraniczny poddany stale mieszkał w Państwie, w którym się spadek ruchomy znajduje, lub w niem czasowo przebywał, albo też umarł gdzieindziej, wszelkie pretensye z tytułu dziedziczenia lub legatu będą oceniane i rozstrzygane przez sądy lub uprawnione Władze Państwa, do którego zmarły należał i według ustaw tego Państwa.

Artykuł III.

Gdy poddany jednej ze Stron rokujących umrze w obszarze drugiej Strony, Władze miejskie winny natychmiast lub najpóźniej w ciągu 24 godzin po dowiedzeniu się o jego śmierci, uwiadomić o jego zgonie konsula głównego, konsula, wicekonsula lub agenta konsulowskiego, rezydującego najbliżej miejscowości, w którym tenże umarł. Gdyby zaś ci funkcyonariusze dowiedzieli się pierwiej o jego śmierci, winni w podobny sposób uwiadomić Władze miejskie.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie lub agenci konsulowscy tego narodu, do którego zmarły należał, mają prawo wykonać kolejno następujące czynności urzędowe:

1. Opieczętować bądź z urzędu bądź na prośbę interesowanych wszelkie rzeczy, ruchomości i papiery zmarłego, z uwiadomieniem właściwej Władzy miejscowości, która, jeżeli ustawy krajowe to przepisują, może być temu obecna i

pourra y assister et apposer également ses scellés. Lorsqu'elle aura été informée la première du décès, et en tant que, suivant les lois du pays, elle est tenue à apposer les scellés sur la succession, l'autorité locale invitera l'autorité consulaire à procéder en commun à cet acte.

Dans le cas où l'apposition immédiate des scellés paraîtrait absolument nécessaire, mais où cette opération, par suite de la distance des lieux, ou par d'autres motifs, ne pourrait avoir lieu en commun, l'autorité locale aura la faculté de mettre les scellés préalablement sans le concours de l'autorité consulaire et vice-versa.

Dans ces deux cas une communication sera adressée, dans les vingt-quatre heures, à l'autorité qui n'est pas intervenue et qui sera libre de croiser ensuite son sceau avec celui déjà apposé.

Les scellés de l'autorité locale et réciproquement ceux de l'autorité consulaire ne devront pas être levés, sans que l'autorité locale, respectivement l'autorité consulaire, assiste à cette opération.

Toutefois, si après un avertissement adressé par l'autorité consulaire, à l'autorité locale, ou vice-versa par l'autorité locale à l'autorité consulaire, pour l'inviter à assister à la levée des doubles scellés, l'autorité, à qui l'invitation a été adressée, ne s'était pas présentée dans un délai de vingt-quatre heures — ou si elle avait sa résidence hors du rayon de l'autorité qui a donné l'avertissement dans un délai de trois jours — à compter de la réception de l'avis, l'autre autorité pourra procéder seule à la dite opération.

2° Former l'inventaire de tous les biens mobiliers et effets du défunt, en présence de l'autorité locale, si, après en avoir été prévenue, celle-ci croyait devoir assister à cet acte. L'autorité locale apposera sa signature sur les procès verbaux dressés en sa présence, sans

również przyłożyć swoje pieczęci. Gdy zaś Władza miejscowa dowie się wprzód o śmierci, natenczas, jeżeli ustawy krajowe nakazują jej opieczętować spadek, winna wezwać Władzę konsulowską, aby tego aktu razem z nią dopełniła.

Gdyby potrzebne było niezwłoczne opieczętowanie a nie mogło odbyć się wspólnie z powodu odległości miejsca lub z innych przyczyn, Władza miejscowa ma prawo opieczętować spadek tymczasowo bez współdziałania Władzy konsulowskiej i odwrotnie.

W obu tych przypadkach Władza, która nie uczestniczyła, ma być uwiadomiona w 24 godzinach i wolno jej położyć później pieczęć swoje na krzyż z ta, która została wprzód położona.

Pieczęci Władzy miejscowości i nawzajem pieczęci Władzy konsulowskiej, odjęte być mogą tylko w obecności Władzy miejscowości a względnie konsulowskiej.

Gdyby jednak Władza konsulowska lub miejscowa, otrzymawszy wezwanie, aby była obecna odjęciu pieczęci, nie przybyła na miejsce w przeciągu 24 godzin a jeżeli siedziba jej znajduje się poza granicami okręgu Władzy wzywającej, w przeciągu dni ośmiu po otrzymaniu wezwania, druga Władza może sama przystąpić do wykonania rzeczonej czynności urzędowej.

2. Spisać inwentarz wszystkich ruchomości i rzeczy zmarłego w obecności Władzy miejscowości, jeżeli ta ostatnia, otrzymawszy uwiadomienie, uzna za potrzebne być obecną temu aktowi. Władza miejscowa podpisze protokół w jej obecności spisany, ale za współpracę

que, pour son intervention d'office dans ces actes, elle puisse exiger des droits d'aucune espèce.

3° Ordonner la vente aux enchères publiques des objets mobiliers de la succession qui pourraient se détériorer et de ceux d'une conservation difficile. L'autorité consulaire en préviendra l'autorité locale, afin que la vente soit faite dans les formes prescrites et par l'autorité compétente, d'après les lois du pays. Dans le cas où l'autorité consulaire n'interviendrait pas à cet effet et où ce serait l'autorité locale qui aurait à effectuer la vente, elle devra inviter l'autorité consulaire à y assister.

4° Déposer en lieu sûr les effets et valeurs inventariés, conserver le montant des créances que l'on réalisera, ainsi que le produit des rentes que l'on percevra. Ces dépôts devront avoir lieu d'accord avec l'autorité locale appelée à assister aux opérations antérieures si, par suite de la convocation préalable, il se présente des sujets du pays ou d'une Puissance tierce comme intéressés dans la succession, soit ab intestat, soit à titre de testament.

5° L'autorité locale statuera au plus tard dans une semaine, à partir du jour de la formation de l'inventaire, sur la question de savoir si, d'après les lois du pays, il y a lieu de fixer un terme, pendant lequel ses nationaux et les sujets d'une Puissance tierce, résidant dans le pays où le décès est survenu, pourraient faire valoir leurs préentions à l'égard de la succession. Ce terme ne dépassera pas trois mois.

Dans le cas où l'autorité locale aurait fixé le dit terme, l'autorité consulaire, tant que ce terme ne sera pas expiré, se bornera à prendre les mesures de précaution et d'administration qui ne pourront porter préjudice à la validation des droits des personnes susmentionnées de-

swoje w tych czynnościach urzędowych nie może wymagać żadnej opłaty.

3. Zarządzać sprzedaż przez licytację publiczną tych ruchomości do spadku należących, które podlegają zepsuci lub które trudno byłoby zachowywać. Władza konsulowska uwiadomi o tem Władzę miejscowości, aby licytacja odbyła się w formie przepisanej i aby jej dokonała Władza, która ustawy krajowe do tego przeznaczają.

4. Składać w miejscu bezpiecznym zapisane w inwentarzu rzeczy i walory, zachowywać wpływy z wierzytelności zrealizowanych i przychody z rent. Wszystko to ma być deponowane w porozumieniu z Władzą miejscowości, do poprzednich czynności urzędowych przyzwana, jeżeli w skutek poprzedniej konwokacji poddani kraju lub trzeciego mocarstwa zgłoszą się do sukcesji jako dziedzice beztestamentowi lub na podstawie testamentu.

5. Jeżeli to ustawy krajowe przepisują, Władza miejscowości wyznaczy najpóźniej w przeciągu tygodnia, licząc od dnia spisania inwentarza, termin, w którym poddani jej własnego kraju, jakież poddani trzeciego mocarstwa, zamieszkali w kraju, w którym śmierć nastąpiła, zgłosić się mogą z pretensjami do spadku. Termin ten wynosić ma najwięcej trzy miesiące.

Gdy Władza miejscowości wyznaczy taki termin, natenczas, dopóki tenże nie upłynie, Władza konsulowska czynić może we względnym zabezpieczenia i administracyi tylko takie kroki, któreby nie mogły stać na przeszkodzie popieraniu przed właściwemi sądami roszczeń

vant le tribunal compétent. Elle se bornera également à ce procédé, même après l'expiration du dit terme, dans le cas où une contestation se serait élevée qui serait de la compétence des tribunaux du pays — et cela aussi longtemps que cette contestation sera pendante.

En cas d'insuffisance des valeurs de la succession pour satisfaire au paiement intégral de toutes les créances, les autorités consulaires devront, conformément aux lois du pays, remettre immédiatement à l'autorité judiciaire ou bien s'il y a lieu aux syndics ou au curateur de la faillite, selon leur compétence, tous les documents, effets et valeurs appartenant à la succession, les susdites autorités consulaires demeurant chargées de représenter les héritiers et légataires, absents, mineurs ou incapables.

6° Administrer ou liquider, eux-mêmes ou par une personne qu'ils nommeront sous leur responsabilité, la partie mobilière de la succession, sans que l'autorité locale puisse intervenir dans ces opérations, sauf toujours les restrictions mentionnées au No. 5 de cet article pour les cas y énumérés, et conformément à la règle que les fonctionnaires consulaires devront s'abstenir de décider sur une réclamation quelconque élevée par les parties intéressées, et qu'ils devront résERVER la décision du tribunal compétent, qui sera celui du pays, dans tous les cas où la réclamation ne reposera pas sur le titre d'hérédité ou du legs.

Après que le jugement concernant les réclamations susmentionnées, réservées à la décision des tribunaux du pays, aura été prononcé, ou après que la somme requise pour leur acquittement aura été déterminée et qu'une caution proportionnée aura été fournie, l'entièvre succession mobilière, en tant qu'elle ne sera pas engagée à titre de caution en

rzeczonych osób. Nawet i po upływie tego terminu, jeżeli co do tych roszczeń powstanie spór, który rozstrzygnąć mają sądy krajowe, tylko takie kroki czynić może, dopóki sprawa ta będzie w toku.

Jeżeli walory spadku nie wystarczają na zupełne zaspokojenie wszystkich pretensji, Władze konsulowskie winny zgodnie z prawami krajowemi wydać niezwłocznie wszystkie dokumenty, rzeczy i walory, stanowiace spadek, albo Władzy sądowej, albo zawiadowcom masy krydalnej, stósownie do ich właściwości; wszakże reprezentowanie dziedziców i legataryuszów nieobecnych, nieletnich lub z jakiekolwiek przyczyny niezdolnych do stawania w swojej obronie, będzie nadal należało do Władzy konsulowskiej.

6. Administrować lub zlikwidować ruchomą część spadku bądź bezpośrednio, bądź przez osobę, która pod swoja odpowiedzialnością do tego przeznacza, podczas gdy Władza miejscowa nie ma prawa mieszania się w te zarządzenia, wyjawszy ograniczenia, ustanowione pod l. 5 niniejszego artykułu co do przypadków tamże wzmiankowanych, w czem trzymać się należy tej zasady, że funkcjonariusze konsulowscy nie mają bynajmniej decydować co do roszczeń, z którymi się strony interesowane zgłoszą, lecz winny zostawić to sądom właściwym, to jest sądom krajowym, we wszystkich takich przypadkach, w których roszczenie opiera się nie na prawie dziedziczenia i nie na testamencie.

Po zawyrokowaniu co do przerzeczonych roszczeń, zastrzeżonych decyzyjnych sądów krajowych, lub też po ustanowieniu kwoty do ich zaspokojenia potrzebnej i dania odpowiedniej rękojmi, cały spadek ruchomy, o ile nie ma służyć do zabezpieczenia dziedziców i zapisobierców, będących poddanymi Państwa, w którym się spadek znajduje lub cudzo-

faveur des héritiers et légataires, sujets de l'Etat où se trouve la succession ou étrangers y résidants, devra, après la levée des scellés apposés par l'autorité locale, être remise, pour en disposer ultérieurement, à l'autorité consulaire.

Article IV.

Lorsqu'un sujet autrichien ou hongrois, en Serbie, ou un sujet serbe, dans l'un des territoires de la Monarchie austro-hongroise, sera décédé sur un point où il ne se trouve pas d'autorité consulaire de sa nation, l'autorité locale compétente procédera, conformément à la législation du pays, à l'inventaire des effets et à la liquidation des biens que le défunt aura laissés (Article III, §. 3), et sera obligée d'en donner avis, dans le plus bref délai possible, à la Légation ou à l'autorité consulaire la plus rapprochée de l'endroit où se sera ouverte la succession.

Cependant, dès l'instant que le fonctionnaire consulaire le plus rapproché du point où se serait ouverte la dite succession se présenterait personnellement ou par l'intermédiaire d'un délégué, l'intervention de l'autorité locale devra se conformer aux prescriptions de l'article III de la présente Convention.

Article V.

Les biens meubles laissés par un sujet serbe en Autriche ou en Hongrie ne seront soumis en Autriche-Hongrie, et vice-versa les biens meubles laissés par un sujet autrichien ou hongrois en Serbie ne seront soumis en Serbie à aucune taxe qui pourrait être imposée à titre du décès, du droit de succession ou de la remise de l'héritage.

Article VI.

Lorsqu'un sujet des Parties contractantes se trouvera intéressé dans la succession, ouverte sur un des territoires de l'autre Partie, soit d'un de ses nationaux, soit d'un indigène, soit d'un sujet

ziemcami tamże przebywającymi, będzie po odjęciu pieczęci Władzy miejscowości, wydany Władzy konsulowskiej do dalszego zarządzenia.

Artykuł IV.

Gdy poddany austriacki lub węgierski w Serbii albo poddany serbski w jednym z krajów monarchii austriacko-węgierskiej umrze w takim miejscu, w którym niema Władzy konsulowskiej jego narodu, właściwa Władza miejska winna przystąpić w myśl ustaw krajoowych do spisania inwentarza jego ruchomości i zlikwidowania pozostawionego majątku (Artykuł III, l. 3) i obowiązana jest uwiadomić w jak najkrótszym czasie poselstwo lub Władzę konsulowską, znajdującą się najbliżej tego miejsca, w którym ma nastąpić pertraktacyja spadkowa.

Od chwili jednak, gdy funkcyonariusz konsulowski, najbliższy miejsca otwarcia spadku, rozpoczęcie kroki osobiste lub za pośrednictwem zastępcy, Władza miejska winna zastosować się do przepisów Artykułu III Umowy nienieszej.

Artykuł V.

Majątek ruchomy, zostawiony przez poddanego serbskiego w monarchii austriacko-węgierskiej i nawzajem majątek ruchomy zostawiony przez poddanego austriackiego lub węgierskiego w Serbii, nie będzie podlegał żadnym opłatom z tytułu śmierci, sukcesji lub wydania tegoż majątku.

Artykuł VI.

Gdyby poddany jednej ze Stron rukujących miał udział w spadku otwartym w obszarze drugiej Strony a pozostałym czy to po jego rodaku, czy po krajowcu, lub też po poddanym trzeciego Państwa,

d'une tierce Puissance, les autorités locales informeront sans délai de l'ouverture de la succession l'autorité consulaire la plus rapprochée.

Article VII.

Les valeurs et effets appartenant aux marins ou passagers, sujets de l'une des Parties contractantes, morts à bord d'un navire de l'autre Partie, seront envoyés au Consul de la nation respective pour être remis à l'autorité du pays du défunt.

Article VIII.

Lorsqu'un sujet autrichien ou hongrois décédé en Serbie ou un sujet serbe décédé en Autriche-Hongrie y a laissé un enfant mineur, ou bien s'il y avait lieu de constituer un curateur à un sujet autrichien ou hongrois résidant en Serbie ou à un sujet serbe résidant dans la Monarchie austro-hongroise, l'autorité locale compétente organisera, d'accord avec le Consul Général, Consul, Vice-Consul ou Agent consulaire du rayon ou, à défaut de ces derniers, avec le Consul Général, Consul, Vice-Consul ou Agent consulaire le plus rapproché, la tutelle ou la curatelle autant que l'autorité compétente du lieu de domicile n'aura pas pris d'autres mesures à ce sujet.

Article IX.

Il ne sera pas requis de légalisation pour les documents expédiés par les autorités judiciaires des territoires d'Etat des Parties contractantes en matière civile ou pénale. Ces documents seront revêtus du sceau de l'autorité judiciaire qui les expédie.

Les documents expédiés par les notaires publics, huissiers et autres fonctionnaires judiciaires devront être légalisés.

La légalisation sera considérée régulière si le document aura été revêtu de

Władze miejskie winny niezwłocznie uwiadomić o spadku najbliższą Władze konsulowską.

Artykuł VII.

Walory i rzeczy po żeglarzach lub podróźnych, będących poddanymi jednej ze Stron rokujących a zmarłych na pokładzie okrętu drugiej Strony, odesłane będą konsulowi jego narodu celem wydania Władzy krajowej zmarłego.

Artykuł VIII.

Gdy poddany monarchii austriacko-węgierskiej zostawi w Serbii, lub poddany księstwa serbskiego w monarchii austriacko-węgierskiej, dziecko małoletnie, albo gdyby potrzeba było ustanowić kuratę dla poddanego austriacko-węgierskiego przebywającego w Serbii lub dla poddanego serbskiego przebywającego w monarchii austriacko-węgierskiej, w takim razie właściwa Władza miejska, w porozumieniu z konsulem głównym, konsulem, wicekonsulem lub agentem konsulowskim jej okręgu urzędowego, albo gdyby tam nie było takiego funkeyonaryusza, w porozumieniu z najbliższym konsulem głównym, konsulem, wicekonsulem lub agentem konsulowskim ustanowi opiekuna lub kuratora na tak długo, dopóki właściwa Władza krajowa nie wyda w tej mierze innego rozporządzenia.

Artykuł IX.

Dokumenty wygotowane przez sądy-Stron rokujących w postępowaniu cywilnym lub w sprawach karnych nie potrzebują uwierzytelnienia. Dokumenty te opatrowane będą pieczęcią sądu, który je wygotowuje.

Dokumenty wygotowane przez notariuszów publicznych, wykonawców sądowych i innych funkeyonaryuszów sądowych powinny być uwierzytelnione.

Dokument uważany będzie za uwierzytelniony, gdy jest opatrzony podpisem

la signature et du sceau d'office d'une autorité judiciaire de l'Etat où réside le fonctionnaire qui a dressé le document.

Les actes sous seing privé qui auront été légalisés par une autorité judiciaire, ne seront pas soumis à une légalisation ultérieure.

Article X.

Les Parties contractantes s'engagent à se transmettre réciproquement les actes de l'état civil (actes de naissance, de mariage ou de décès) rédigés dans leurs territoires d'Etat et qui concernent les sujets de l'autre Partie, si ces actes sont jugés nécessaires pour l'usage officiel et qu'ils seront réclamés par l'autorité compétente.

L'expédition ainsi que la communication des actes de l'état civil qui auront été réclamés pour l'usage officiel par l'autorité compétente se fera sans être soumise à des frais quelconques.

Cependant si ces actes étaient réclamés en faveur des particuliers, la rédaction et la communication n'aura lieu gratuitement que lorsqu'il s'agira d'une personne indigente et que son indigence aura été certifiée par l'autorité locale compétente.

Article XI.

Les Parties contractantes s'engagent à astreindre les fonctionnaires civiles et ecclésiastiques chargés de tenir les registres de l'état civil à transmettre tous les six mois, en Serbie à la Légation de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, et réciproquement en Autriche-Hongrie à la Legation de Son Altesse le Prince de Serbie, des extraits ou des certificats, dûment légalisés, des actes de naissance, de mariage et de décès, concernant les sujets de l'autre Partie contractante. La remise aura lieu d'office, sans délai, ni frais, en la forme usitée dans le pays. Les dits extraits ou certificats devront

i pieczęcią urzędową sądu tego państwa, w którym funkeyonarz, wygotowujący dokument, stale mieszka.

Dokumenty prywatne, przez sąd u-wierzytelione, nie potrzebują innego u-wierzytelnienia.

Artykuł X.

Strony rokujące zobowiązują się przesyłać sobie nawzajem akta stanu cywilnego (metryki urodzin, zaślubin i zejścia) w ich krajobrazach sporządzonych i tyczących się poddanych drugiej. Strony, gdyby akta te były potrzebne do publicznego użytku i gdyby ich Władza właściwa zażądała.

Akta stanu cywilnego, gdy ich Władza właściwa zażąda do użytku publicznego, będą wygotowywane i przesyłane całkiem bezpłatnie.

Gdyby jednak pomienionych aktów zażądano w imieniu osoby prywatnej, wygotowane i przesłane będą bezpłatnie tylko w tym razie, jeżeli jest to osoba uboga a jej ubóstwo właściwa Władza miejscowa potwierdzi.

Artykuł XI.

Strony rokujące zobowiązują funkeyonarzów rządowych i duchownych, mających utrzymywać rejestry stanu cywilnego, aby przesyłali co sześć miesięcy w Serbii poselstwu Jego ces. i kr. Apostolskiej Mości i nawzajem w monarchii austriacko-węgierskiej poselstwu Jego Wysokości księcia serbskiego, wyciągi lub certyfikaty należycie u-wierzytelione, tyczące się urodzin, zaślubin i zejścia poddanych drugiej. Strony rokujące. Przesyłane będą bezzwłocznie i bezpłatnie w formie w kraju używanej. Wyciągi te i certyfikaty będą zawierały wszystkie ważniejsze szczegóły w rege-

contenir toutes les indications essentielles portées par les registres, et faire, autant que possible, mention du lieu d'origine ou de domicile de personnes auxquelles ils se réfèrent.

Les extraits ou certificats qui seraient dressés dans une autre langue que la langue latine ou allemande, seront accompagnés d'une traduction dans une de ces deux langues ou d'une traduction française, dûment certifiée par l'autorité compétente.

Article XII.

La présente Convention sera exécutoire trois mois après l'échange des ratifications et restera en vigueur pendant dix ans à partir de ce jour.

Dans le cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de la dite période, son intention d'en faire cesser les effets, elle demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncée.

Article XIII.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Vienne aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Vienne en double expédition le ^{6 mai}
_{24 kwietnia} 1881.

(L. S.) Benjamin de Kállay m. p.

(L. S.) G. Pavlovitch m. p.

(L. S.) P. Steïtch m. p.

strze zapisane a według możliwości będzie w nich podane także miejsce urodzenia i zamieszkania osoby, do której się odnoszą.

Do wyciągów lub certyfikatów sporządzonych w innym języku, nie w łacińskim lub niemieckim, dołączane będą przekłady na jeden z tych dwóch języków lub na francuski, potwierdzone przez Władzę właściwą.

Artykuł XII.

Umowa niniejsza nabędzie mocy w trzy miesiące po wymianie ratyfikacji i obowiązywać ma przez lat dziesięć, licząc od tegoż dnia.

Gdyby na dwanaście miesięcy przed upływem tego okresu żadna ze Stron rokujących nie oświadczyła, że życzy sobie zawiesić skuteczność niniejszej umowy, będzie ona obowiązywała aż do upływu roku od dnia, w którym ją jedna lub druga ze Stron rokujących wypowie.

Artykuł XIII.

Umowa niniejsza będzie ratyfikowana a wymiana ratyfikacji nastąpi w Wiedniu, jak będzie można najrychlej.

W dowód czego Pełnomocnicy obu Stron podpisali Umowę niniejszą i wy cisnęli na niej swoje pieczęci.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia ^{6 maja}
_{24 kwietnia} 1881.

(L. S.) Benjamin Kállay r. w.

(L. S.) J. Pawłowieć r. w.

(L. S.) P. Steïtch r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce confirmatosque habere profitemur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro Caesareo et Regio adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die vigesima septima mensis Maji anno millesimo octingentesimo octogesimo secundo, Regnum nostrorum trigesimo quarto.

Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes a Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareac et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Eques Riedl a Riedenau m. p.,
c. et r. consiliarius aulicus et ministerialis.

Traktat powyższy zatwierdzony przez obie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 28 czerwca 1882.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

Pino r. w.

90.

Traktat z dnia 6 maja 1881,

pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a królestwem serbskim, tyczący się wzajemnego wydawania sobie zbrodniarzów.

(Zawarty w Wiedniu dnia 6 maja 1881, przez Jego c. i k. Apostolską Mosę ratyfikowany dnia 27 maja 1882, wzajemne ratyfikacę wymieniono dnia 16 czerwca 1882).

**Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;**

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiario Nostro atque illis Majestatis Suae Regis Serbiae praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio de maleficorum extraditione Viennae die sexta mensis Maji anni millesimi octingentesimi octogesimi primi inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie, et

Son Altesse le Prince de Serbie, ayant résolu d'un commun accord de conclure une Convention d'extradition, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires à cet effet, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc. etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Benjamin Kállay de Nagy-Kálló, Son Chambellan et Conseiller intime, Chef de Section au Ministère Impérial et Royal des affaires étrangères, Chevalier de l'Ordre de Saint-Etienne, Grand-Croix de l'Ordre de Takovo etc. etc.;

Son Altesse le Prince de Serbie:

le Sieur Georges Pavlovitch, Conseiller à la cour de cassation de Serbie, Chevalier de l'Ordre de Takovo etc., et

le Sieur Pierre Steïtch, Chef de Section au Ministère des affaires étrangères de Serbie, Commandeur de l'Ordre de Takovo, Chevalier de l'Ordre autrichien de la Couronne de Fer (IIIe classe) etc.,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article I.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à se livrer réciproquement, à la seule exception de leurs nationaux, les individus poursuivis ou condamnés par les autorités judiciaires de l'une des

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. itd. i Król Apostolski węgierski, tudzież

Jego Wysokość Książę serbski, postanowiwszy zawrzeć Traktat, tyczący się wydawania zbrodniarzów, mianowali w tym celu swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. itd. i Król Apostolski węgierski:

JMPana Benjamina Kállaya z Nagy-Kálló, Swego szambelana i tajnego radcę, naczelnika wydziału w c. i k. ministerstwie spraw zewnętrznych, kawalera orderu św. Szczepana, kawalera wielkiego krzyża orderu Takowy itd. itd.;

Jego Wysokość Książę serbski:

JMPana Jerzego Pawłowicza, radcę trybunału kasacyjnego serbskiego, kawalera orderu Takowy itd. i

JMPana Piotra Steïća, naczelnika wydziału w serbskim ministerstwie spraw zewnętrznych, komandora orderu Takowy, kawalera orderu austriackiego żelaznej korony (trzeciej klasy) itd.,

którzy okazawszy sobie swoje pełnomocnictwa i znalazły je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

Wysokie Strony rokujące zobowiązują się wydawać sobie nawzajem jedynie z wyjątkiem własnych poddanych, osoby ścigane lub skazane przez Władze sądowe jednej ze Stron rokujących za

Parties contractantes pour un des actes punissables mentionnés dans l'article II ci-après, et qui se trouveront sur le territoire de l'autre Partie.

L'extradition n'aura lieu qu'en cas de poursuite ou de condamnation pour une action punissable, commise hors du territoire de l'Etat auquel l'extradition est demandée et qui d'après la législation de l'Etat requérant et de l'Etat requis peut entraîner une peine d'un an d'emprisonnement ou une peine plus grave.

Lorsque l'action punissable, motivant la demande d'extradition, aura été commise dans un Etat tiers, l'extradition aura lieu, si les législations des Parties contractantes autorisent la poursuite de faits de ce genre, même lorsqu'ils ont été commis à l'étranger et qu'il n'y ait lieu, selon les lois de l'Etat requis, de traduire le criminel devant les tribunaux de ce dernier, ni de le livrer au Gouvernement de l'Etat où l'action punissable a été commise.

Article II.

Les actions punissables en raison desquelles l'extradition sera accordée sont les suivantes:

1° L'homicide volontaire et involontaire, le meurtre, l'assassinat, le parricide, l'infanticide, l'empoisonnement.

2° Les menaces contre les personnes ou contre les propriétés, si les menaces ont été faites avec ordre ou sous condition, et si elles donnent lieu à extradition d'après la législation des Parties contractantes.

3° Les coups portés et les blessures faites volontairement à des personnes.

4° L'avortement.

5° L'administration coupable, même sans intention de donner la mort, de poison ou d'autres substances pouvant la donner ou altérer gravement la santé.

jeden z czynów karygodnych w artykule II wzmiankowanych, gdyby się znajdowały w obszarze drugiego Państwa.

Osoby te wydawane będą tylko w przypadkach ścigania lub skazania za takie czyny karygodne, które popełnione zostały poza obrębem Państwa o wydanie proszonego i które według ustaw Państwa, żądającego wydania i tego, od którego tamto żąda wydania, zagrożone są karą jednorocznego więzienia lub cięższą.

Jeżeli czyn karygodny, na którym opiera się żądanie wydania, popełniony został w trzecim Państwie, wydanie nastąpi, jeżeli ustawy Stron rokujących dozwalają ukarania za taki czyn karygodny za granicą popełniony a według ustaw Państwa o wydanie proszonego ani jego sądy nie mogą skazać tego, który ma być wydany, ani też nie można go wydać Rządowi Państwa, w którym czyn karygodny popełnił.

Artykuł II.

Wydawać się będzie za następujące czyny karygodne:

1. Rozmyślne lub nieroźmyślne zabójstwo, morderstwo, skrytobójstwo, ojcobójstwo, dzieciobójstwo, otrucie.

2. Zagrożenie zamachem przeciwko osobom lub własności w skutek poleceń lub pod warunkiem i jeżeli ustawy Stron rokujących pozwalają na wydanie w takim przypadku.

3. Rozmyślne pobicie i skałeczenie osób.

4. Spędzenie płodu.

5. Karygodne zadanie trucizny lub innych środków, mogących sprowadzić ciężką chorobę, chociażby to uczyniono nie w celu pozbawienia życia.

<p>6° L'enlèvement, le recel, la suppression, la substitution ou la supposition d'enfant.</p> <p>7° L'exposition ou le delaissement d'enfant.</p> <p>8° L'enlèvement de mineurs.</p> <p>9° Le viol.</p> <p>10° L'attentat à la pudeur avec violence.</p> <p>11° L'attentat à la pudeur commis même sans violence, pourvu que, par rapport au sexe et à l'âge de la personne qui en a été l'objet et aux autres circonstances particulières au cas, un pareil attentat tombe sous les dispositions de l'article I.</p> <p>12° L'attentat aux moeurs, en excitant, pour satisfaire les passions d'autrui, la débauche ou la corruption de mineurs de l'un ou de l'autre sexe, lorsque celui qui se rend coupable de cet attentat est le père ou la mère, le tuteur ou l'instituteur de la personne débauchée.</p> <p>13° Les attentats à la liberté individuelle et à l'inviolabilité du domicile.</p> <p>14° La bigamie.</p> <p>15° La contrefaçon ou falsification de documents publics ou privés, de dépêches télégraphiques, et l'usage de ces documents; la destruction, détérioration ou suppression d'un document avec intention de porter préjudice à une tierce personne; l'abus de blanc-seing.</p> <p>16° La fausse-monnaie, comprenant la contrefaçon et l'altération de la monnaie, l'émission et la mise en circulation de la monnaie contrefaite ou altérée; la contrefaçon ou falsification de billets de banque, d'obligations ou d'autres titres et valeurs, émis par l'Etat ou, avec l'autorisation de l'Etat, par des corporations, des sociétés ou des particuliers; l'émission ou mise en circulation de ces billets de banque, obligations ou autres titres et valeurs contrefaits ou falsifiés.</p>	<p>6. Porwanie dziecka, zatajenie, usuńcie, zamiana lub podsunięcie.</p> <p>7. Porzucenie dziecka.</p> <p>8. Uprowadzenie.</p> <p>9. Zgwałcenie.</p> <p>10. Targnięcie się przemocą na wstydliwość.</p> <p>11. Targnięcie się na wstydliwość bez przemocy, jeżeli ze względu na płeć i wiek osoby, przeciw której się targnięto, tudzież ze względu na inne okoliczności, targnięcie się wchodzi w zakres artykułu I.</p> <p>12. Wykroczenie przeciwko moralności, jeżeli dla zaspokojenia chuci innych osób uwiedziono małoletnich jednej lub drugiej płci do rozwiozości lub niemoralności, gdy osoba, która dopuściła się uwiedzenia, jest ojcem, matką, opiekunem lub nauczycielem osoby uwiedzionej.</p> <p>13. Zamach na wolność osobistą lub prawo domowe.</p> <p>14. Wielożeństwo.</p> <p>15. Fałszowanie (podrabianie) dokumentów publicznych lub prywatnych, depesz telegraficznych i używanie takich dokumentów; zniszczenie, uszkodzenie lub zatajenie dokumentu, w celu wyrządzenia szkody trzeciej osobie, nadużycie papieru, opatrzonego podpisem innej osoby.</p> <p>16. Fałszowanie (podrabianie, przeinaczańie) monet, wyrabianie i puszczańie w obieg takich monet, fałszowanie biletów bankowych, obligacyj i papierów publicznych, emitowanych przez Państwo lub za zezwoleniem Państwa, przez korporacje, spółki lub osoby prywatne, wyrabianie i puszczańie w obieg takich sfałszowanych obligacyj i papierów publicznych.</p>
--	---

17° La contrefaçon ou falsification de sceaux, timbres, poinçons et marques de l'Etat ou destinés à un service public, l'usage de pareils sceaux, timbres, poinçons et marques contrefaits ou falsifiés, ainsi que l'usage préjudiciable de vrais sceaux, timbres, poinçons et marques de l'Etat ou destinés à un service public.

18° Le faux témoignage en justice, la fausse déclaration de la part d'experts ou d'interprètes, la subornation de témoins, d'experts ou d'interprètes. La fausse accusation.

19° Le faux serment, l'excitation au faux serment.

20° L'abus d'autorité, le détournement et la concussion de la part de fonctionnaires publics.

21° La corruption de fonctionnaires publics, de juges et de jurés.

22° L'incendie.

23° Le vol, le vol avec violence (rapine).

24° L'extorsion.

25° L'escroquerie et la fraude.

26° Les soustractions frauduleuses, les détournements et l'abus de confiance.

27° La banqueroute frauduleuse et les fraudes commises dans les faillites.

28° Les actes attentatoires à la sécurité de la circulation sur les chemins de fer.

29° La destruction ou la détérioration de chemins de fer, de leur matériel d'exploitation, de machines à vapeur et de télégraphes, destinés à l'utilité publique.

30° Les actes propres à amener une inondation, s'il en résulte un danger pour la vie de personnes ou pour la propriété d'autrui.

31° La destruction ou la dégradation de tombeaux, de monuments, d'objets exposés dans des collections publiques, de livres et de registres publics, de documents ou d'autres objets destinés à être conservés d'office.

17. Fałszowanie (podrabianie) pieczęci, stępli, cech i znaków rządowych, używanie takich przedmiotów, tudzież nieprawne używanie prawdziwych pieczęci, stępli, cech i znaków rządowych.

18. Fałszywe zeznania przed sądem ze strony świadków, znawców, tłumaczy, namawianie do takich fałszywych zeznań przed sądem. Fałszywe oskarżenie.

19. Krzywoprzysięstwo, nakłanianie do niego.

20. Nadużycie władzy urzędowej, przywłaszczenie sobie czego i wymuszenie ze strony urzędników publicznych.

21. Przekupienie urzędników publicznych, sędziów i przysięgłych.

22. Podpalenie.

23. Kradzież, rabunek.

24. Wymuszenie.

25. Oszustwo.

26. Przywłaszczenie sobie czego, przeniewierstwo.

27. Upadłość oszukańska i oszustwo na szkodę wierzycieli krydalnych.

28. Zamach na bezpieczeństwo ruchu kolej żelaznej.

29. Zburzenie lub uszkodzenie kolei żelaznych, środków do ruchu, maszyn parowych i telegrafów, służących do celów publicznych.

30. Czyny, mogące sprowadzić wyłew, jeżeli wynika z nich niebezpieczeństwo dla życia ludzkiego lub cudzej własności.

31. Zniszczenie lub uszkodzenie grobowców, pomników, przedmiotów wystawionych w zbiorach publicznych ksiąg i rejestrów publicznych, dokumentów i innych przedmiotów, przeznaczonych do urzędowego zachowywania.

32° La destruction ou le renversement volontaire, par quelque moyen que ce soit, en tout ou en partie, d'édifices, de ponts, de chaussées ou d'autres constructions appartenant à autrui.

33° La destruction ou la détérioration de denrées ou autres propriétés mobilières. Le mélange aux denrées de matières pouvant donner la mort ou altérer la santé, la détention de pareilles denrées dans des magasins ou des entrepôts afin de les débiter ou de les distribuer; le débit, la vente, ou la distribution de pareilles denrées, en cachant leur caractère nuisible.

34° La destruction ou la détérioration d'instruments d'agriculture, la destruction ou l'empoisonnement de bestiaux ou autres animaux.

35° Les actions causant la destruction, l'échouement, la dégradation ou la perte de navires.

36° Le recèlement des objets provenant d'un vol, d'un vol avec violence ou d'une soustraction frauduleuse.

37° L'assistance prêtée pour la suppression des traces d'une action punissable ou pour l'évasion d'un criminel.

L'extradition sera accordée de même dans les cas de tentative et de participation lorsqu'ils sont prévus par la législation des Parties contractantes.

Article III.

L'extradé ne pourra, dans aucun cas, être poursuivi ou puni pour aucun délit politique antérieur à l'extradition ni pour aucun fait connexe à un semblable délit.

Ne sera pas considéré comme délit politique ni fait connexe à un semblable délit l'attentat contre la personne d'un Chef d'Etat ou contre les membres de sa famille, lorsque cet attentat constituera le fait soit de meurtre, soit d'assassinat, soit d'empoisonnement.

32. Rozmyślne, jakimkolwiek środkami dokonane całkowite lub częściowe zburzenie lub uszkodzenie budynków, mostów, dróg lub innych cudzych budowli.

33. Zniszczenie lub popsucie żywności i innych cudzych ruchomości. Przymieszanie do żywności rzeczy niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia, utrzymywanie takich żywności w składach dla sprzedawania i wydawania, sprzedawanie lub wydawanie takich żywności z zamilczeniem szkodliwej własności.

34. Zniszczenie lub uszkodzenie narzędzi rolniczych, zabicie lub otrucie bydła i innych zwierząt.

35. Czyny, z których wynikło zatonięcie, rozbicie, zniszczenie lub uszkodzenie statków.

36. Ukrywanie przedmiotów nabyciowych drogą kradzieży, rabunku lub przywłaszczenia.

37. Dopomaganie do zatarcia śladów czynu karygodnego lub ułatwianie więźniom ucieczki.

Wydanie nastąpi także za usiłowanie i uczestnictwo, o ile usiłowanie i uczestnictwo podlega ukaraniu według ustaw Stron rokujących.

Artykuł III.

Wydany nie może być w żadnym razie ścigany lub karany za zbrodnię lub przestępstwo polityczne przed wydaniem popełnione, ani też za czyn karygodny, zostający w związku z taką zbrodnią lub takim przestępstwem.

Zamach na osobę naczelnika Państwa lub członków jego rodziny nie będzie uważany za występek polityczny, ani za czyn, będący w związku z takim występkiem, jeżeli istota czynu w tym zamachu jest morderstwo, skrytobójstwo lub otrucie.

Article IV.

La demande d'extradition devra toujours être faite par voie diplomatique.

Article V.

L'extradition sera accordée sur la production soit du jugement, soit d'un acte de mise en accusation, soit d'un mandat d'arrêt ou de tout autre acte ayant la même force que ce mandat et qui indiquera la nature et la gravité du fait incriminé ainsi que sa dénomination et le texte de la loi pénale, en vigueur dans le pays requérant, qui est applicable à l'infraction dont il s'agit et qui contient la peine qu'elle entraîne.

Lorsqu'il s'agit de délits contre la propriété, il sera indiqué toujours le montant du dommage réel ou de celui que le malfaiteur a voulu causer.

Ces pièces seront expédiées en original ou en copie légalisée par le tribunal ou par toute autre autorité compétente du pays requérant; elles seront, autant que possible, accompagnées du signalement de l'individu réclamé ou d'autres données pouvant servir à vérifier son identité. Dans le cas où il y aura doute sur la question de savoir si l'infraction, objet de la poursuite, rentre dans les prévisions de la présente Convention, des explications seront demandées au Gouvernement requérant et l'extradition ne sera accordée que lorsque les explications fournies sont de nature à écarter ces doutes. Il est entendu que, pour prévenir l'éventualité d'une évasion, le Gouvernement requis ordonnera, aussitôt qu'il aura reçu les documents désignés ci-dessus, l'arrestation de l'accusé, tout en se réservant la décision sur la demande d'extradition. Dans le cas où des explications auraient été demandées relativement à l'extradition, l'individu arrêté pourra être élargi, si les explications n'ont pas été données au Gouvernement requis dans le délai d'un mois à partir du jour où la demande en sera parvenue au Gouvernement requérant.

Artykuł IV.

Wydania żądać trzeba zawsze drogą dyplomatyczną.

Artykuł V.

Wydawać się będzie za przedstawieniem wyroku karnego, aktu oskarżenia, lub aktu, takaż samą moc mającego, w którym ma być wymieniony rodzaj przewinienia, stopień jego ciężkości i nazwa, tudzież przytoczony być ma tekst ustawy karnej, obowiązującej w kraju żądającym wydania, odnoszący się do przewinienia i wyrażający, jaka kara ma być do tego przewinienia zastosowana.

Gdy chodzi o występkie przeciw własności, podać trzeba nadto kwotę szkody, która wyrządzone lub zamierzano wyrządzić.

Akta te wygotowane być mają w oryginale lub w odpisie wierzytelnym przez sąd lub jakąkolwiek inną władzę właściwą kraju, żądającego wydania; dołączyć trzeba, o ile można, opis osoby, której wydania się żąda i inne szczegóły, mogące służyć do sprawdzania tożsamości. Gdyby zachodziła wątpliwość, czy czyn karygodny, na którym oparto żądanie wydania, jest objęty postanowieniami niniejszego Traktatu, żądać się będzie wyjaśnienie od Rządu, który domaga się wydania i po ich nadejściu, jeżeli wątpliwości zostaną usunięte, wydanie będzie przyzwolone. Dla zapobieżenia ucieczce winowajcy, Rząd proszony zarządzi przyaresztowanie go, jak tylko otrzyma wzmiarkowane wyżej dokumenty, zastrzegając sobie zdecydowanie później co do żadanego wydania. Gdy się żąda wyjaśnienia co do wydania, aresztowany może być puszczeniny na wolną stopę, jeżeli Rząd, o wydanie proszony, nie nadeszle tych wyjaśnień w przeciągu miesiąca, licząc od dnia, w którym Państwo żądające wydania, otrzymało żądanie, aby nadeszła wyjaśnienia.

Article VI.

L'arrestation provisoire aura lieu non seulement sur la production d'un des documents mentionnés à l'article V, mais, en cas d'urgence, sur tout avis, transmis par la poste ou par le télégraphe, de l'existence d'un mandat d'arrêt, à la condition toutefois que cet avis sera donné par voie diplomatique au Ministère des affaires étrangères du pays requis.

En cas d'extrême urgence l'arrestation provisoire aura également lieu sur la demande d'une autorité de l'une des Parties contractantes, adressée directement à une autorité de l'autre Partie.

Article VII.

L'étranger arrêté aux termes du second alinéa de l'article VI sera mis en liberté si, dans le délai de huit jours à partir de la date de l'arrestation, avis n'est donné de l'existence d'un mandat d'arrêt émané d'une autorité judiciaire. Dans tous les cas la mise en liberté de l'individu arrêté aux termes de l'article VI aura lieu si, dans le délai d'un mois à partir du jour de l'arrestation, le Gouvernement requis n'a reçu communication par voie diplomatique, d'un des documents mentionnés dans l'article V.

Article VIII.

Les objets, dans la possession desquels l'inculpé se trouve par suite de l'action punissable, ou ceux qui ont été saisis sur lui, les moyens et instruments ayant servi à commettre l'acte coupable, ainsi que toute autre pièce à conviction, seront, suivant l'appréciation de l'autorité compétente, remis au Gouvernement réclamant l'extradition, même dans le cas où l'extradition déjà accordée ne pourrait être effectuée par suite de la mort ou de la fuite du coupable.

Artykuł VI.

Tymczasowe aresztowanie nastąpi nietylko za przedstawieniem dokumentów, w artykule V wzmiankowanych, lecz w przypadkach naglących także po otrzymaniu poczta lub telegrafem uwiadomienia o istnieniu rozkazu aresztowania, atoli pod warunkiem, aby uwiadomienie to nadane było drogą dyplomatyczną do ministerstwa spraw zewnętrznych kraju, proszacego o aresztowanie.

W przypadkach niezmiernie naglących, tymczasowe aresztowanie może nastąpić także na żądanie Władzy jednej ze Stron rokujących, wystosowane bezpośrednio do Władzy drugiej Strony.

Artykuł VII.

Cudzoziemiec aresztowany na zasadzie drugiego ustępu artykułu VI będzie puszczyony na wolną stopę, jeżeli w ciągu tygodnia, licząc od dnia aresztowania, nie nadejdzie uwiadomienie o istnieniu rozkazu aresztowania, wydanego przez Władzę sądową. W każdym razie aresztowany na zasadzie artykułu VI będzie puszczyony na wolną stopę, jeżeli w przeciągu miesiąca od dnia aresztowania, Rząd proszony o wydanie, nie otrzyma drogą dyplomatyczną jednego z dokumentów, wzmiankowanych w artykule V.

Artykuł VIII.

Przedmioty, które winowajca nabył przez czyn karygodny i przy nim znalezione, przybory lub narzędzia, które służyły do spełnienia czynu karygodnego, jakoteż wszelkie inne środki dowodowe, wydane będą według uznania Władzy właściwej Rządowi, domagającemu się wydania nawet wtedy, gdyby obżałyany, na którego wydanie już się zgodzono, nie mógł być wydany z powodu śmierci lub ucieczki.

Cette remise comprendra également tous les objets de la même nature, que le prévenu aurait cachés ou déposés dans le pays accordant l'extradition et qui seraient découverts ultérieurement.

Sont réservés toutefois les droits que des tiers auraient acquis sur les objets en question, lesquels devront être rendus aux ayants droit sans frais, après la conclusion du procès.

L'Etat auquel la remise de ces objets aura été demandée peut les retenir provisoirement, s'il les juge nécessaires pour une instruction criminelle.

Article IX.

Si l'individu réclamé est poursuivi ou condamné dans l'Etat requis pour quelque autre infraction que celle qui a motivé la demande d'extradition, son extradition pourra être différée jusqu'à ce que les poursuites soient terminées ou jusqu'à ce qu'il ait subi la peine ou que celle-ci lui ait été remise.

Dans le cas où l'individu réclamé serait empêché par l'extradition de remplir les obligations contractées par lui envers des particuliers, son extradition aura lieu néanmoins, sauf à ces derniers à faire valoir leurs droits devant l'autorité compétente.

Article X.

L'individu extradé ne pourra être poursuivi ni puni dans le pays auquel l'extradition a été accordée, ni extradé à un pays tiers pour un crime ou un délit quelconque antérieur à l'extradition et non prévu par la présente Convention, à moins qu'il n'ait eu, dans l'un et l'autre cas, la liberté de quitter de nouveau le pays susdit pendant un mois

Wydane będą także wszelkie przedmioty tego samego rodzaju, które obwiniony ukrył lub złożył w kraju na wydanie przyzwalającym, gdyby później zostały znalezione.

Waruje się jednak prawa trzech osób do tych przedmiotów, które też powinny im być zwrócone bez kosztów, gdy się skończy postępowanie karne.

Państwo, od którego druga Strona żąda wydania, może zatrzymać tymczasowo te przedmioty, gdyby ich potrzebowało do przewodu postępowania karnego.

Artykuł IX.

Jeżeli osoba reklamowana zostaje pod śledztwem lub odsiaduje karę w Państwie, od którego zażądano wydania, za inny czyn karygodny, nie za ten, na którym opiera się żądanie wydania, w takim razie wydanie nastąpić może dopiero wtedy, gdy się skończy postępowanie karne, a jeżeli została skazana, dopiero wtedy, gdy karę odsiedzi lub zostanie od niej uwolniona.

Gdyby ścigany, którego wydania zażądano, miał proces cywilny lub był przytrzymany z powodu zobowiązań względem osób prywatnych, ma być pomimo tego wydany; przeciwnikom jego waruje się możliwość dochodzenia swoich praw przed Władzą właściwą.

Artykuł X.

Państwo, które żądało wydania, nie może osoby wydanej ani ścigać ani karąć, ani też wydać trzeciemu mocarstwu za czyn karygodny, który przed wydaniem popełniła, jeżeli w umowie niniejszej nie jest przewidziany, chyba że osoba ta nie opuści na nowo kraju w przeciagu miesiąca po zamknięciu postępowania karnego, a jeżeli była

après avoir été jugé et, en cas de condamnation, après avoir subi sa peine ou après avoir été gracié, ou qu'il n'y soit retourné par la suite.

Article XI.

L'extradition n'aura pas lieu:

1° Si l'individu dont l'extradition est demandée a déjà été condamné ou poursuivi et mis hors de cause dans le pays requis pour l'infraction qui a motivé la demande, pourvu qu'il n'y ait lieu, d'après la législation de l'Etat requis, de recommencer la procédure criminelle.

2° Si d'après les lois du pays requis la prescription de la poursuite ou de la peine est acquise par rapport aux faits imputés, avant que l'arrestation de l'inculpé ou son assignation à l'interrogatoire ait eu lieu.

Article XII.

Si l'individu dont l'extradition est demandée par l'une des Parties contractantes et reclamé également par un ou plusieurs autres Gouvernements en raison d'autres infractions, il sera livré au Gouvernement sur le territoire duquel a été commise l'infraction la plus grave et en cas de gravité égale au Gouvernement dont la demande est parvenue la première au Gouvernement requis.

Article XIII.

S'il s'agit de transporter par le territoire d'une des Parties contractantes un individu dont l'extradition aurait été accordée à l'autre Partie contractante par un Gouvernement tiers, la première ne s'y opposera pas, à moins que l'individu en question ne lui appartienne par sa nationalité et, bien entendu, à la condition que l'extradition donnant lieu à

skażana, po wykonaniu kary lub jej dorowaniu, albo, jeżeli później do niego powróci.

Artykuł XI.

Obżały nie będzie wydany:

1. Jeżeli obżały, którego wydania żądają, był już skazany lub ścigany i uwolniony w kraju o wydanie proszonym z powodu czynu karygodnego, na którym opiera się żądanie wydania a według ustaw Państwa o wydanie proszonego, śledztwo wznowione być nie może.

2. Jeżeli według ustaw Państwa o wydanie proszonego zanim winowajca został aresztowany lub wezwany do przesłuchania zaszło przedawnienie co do czynu karygodnego, nie dozwalające ścigania lub ukarania.

Artykuł XII.

Gdy oprócz jednej ze Stron rokujących żąda wydania tej samej osoby inny Rząd lub kilka innych Rządów, z powodu innych przestępstw, reklamowany będzie wydany temu Rządowi, w którego obszarze popełnił cięższe przestępstwo a jeżeli wszędzie popełnił również ciężkie przestępstwo, temu Rządowi, który najprzód domagał się wydania.

Artykuł XIII.

Gdy trzeci Rząd wydaje kogo jednej ze Stron rokujących, druga Strona pozwoli, aby go przez jej obszar przeprowadzono, jeżeli owa osoba nie przynależy do Państwa o pozwolenie przeprowadzenia proszonego i jeżeli ma być wydana w skutek jednego z czynów karygodnych, w artykulach I i II wzmiankowanych a nie w skutek jednego z tych,

l'extradition soit comprise dans les articles I et II de la présente Convention et ne rentre pas dans les prévisions des articles III et XI.

Pour que, conformément au présent article, le transport d'un criminel soit accordé, il suffira que la demande en soit faite par voie diplomatique avec production en original ou en copie authentique d'un des actes de procédure mentionnés à l'article V.

Le transit aura lieu, quant à l'escorte, avec le concours d'agents du pays qui a autorisé le transport sur son territoire.

Article XIV.

Si dans une cause pénale non politique la comparution personnelle d'un témoin est jugée nécessaire ou désirable, le Gouvernement de l'Etat sur le territoire duquel se trouve ce dernier, l'engagera à se rendre à l'assignation, qui lui sera adressée à cet effet de la part des autorités de l'autre Etat.

Les frais de la comparution personnelle d'un témoin seront toujours supportés par l'Etat requérant et l'invitation qui sera envoyée à cet effet par voie diplomatique indiquera la somme qui sera allouée au témoin à titre de frais de route et de séjour, ainsi que le montant de l'avance que l'Etat requis pourra, sauf remboursement de l'Etat requérant, faire au témoin sur la somme intégrale.

Cette avance lui sera faite aussitôt qu'il aura déclaré vouloir se rendre à l'assignation.

Aucun témoin, quelle que soit sa nationalité, qui, cité dans l'un des deux pays comparaîtra volontairement devant les juges de l'autre pays, ne pourra y être poursuivi ou détenu pour des faits ou condamnations criminels antérieurs, ni sous prétexte de complicité dans les

które są przewidziane w artykułach III i XI, zabraniających wydania.

Dla uzyskania pozwolenia do prowadzenia potrzeba tylko zażądać tego drogą dyplomatyczną, dołączając jeden z dokumentów w artykule V wzmiarkowanych w pierwopisie lub w odpisie wierzytelnym.

Obżałowanego eskortować będą agenci kraju, który pozwolił na prowadzenie.

Artykuł XIV.

Gdyby w sprawie karnej niepolitycznej potrzebne lub pożądane było osobiste stawienie się świadka, Rząd Państwa, w którym świadek przebywa, poleci temuż, aby nie omieszkwał stawić się na wezwanie otrzymane od drugiego Rządu.

Koszta osobistego stawienia się świadka, ponosić ma zawsze Państwo, które tego żąda, i w żądaniu, które ma być zawsze nadesłane drogą dyplomatyczną, wyrazić trzeba, jaka kwota będzie ofiarowana na koszta podróży i pobytu świadka i jaką kwotę Państwo proszone zaliczyć może świadkowi na rachunek tego wynagrodzenia pod warunkiem, iż Państwo proszące zwróci zaliczkę.

Jak tylko świadek oświadczy, że wezwaniu zadość uczyni, zaliczka ta będzie mu dana natychmiast.

Świadek jakiekolwiek narodowości, który na wezwanie stawi się dobrowolnie przed sędziami drugiej Strony, nie może być ścigany ani więziony z przyczyny jakiegokolwiek poprzedniego czynu lub skazania, ani z powodu współwinny w uczynkach karygodnych, będących

faits, objets du procès où il figurera comme témoin.

Article XV.

Lorsque dans une cause pénale non politique, pendante auprès des tribunaux de l'une des Parties contractantes, la confrontation de l'inculpé avec des complices détenus dans le territoire de l'autre Partie où la production de pièces à conviction ou d'actes judiciaires est jugée nécessaire, la demande en sera faite par voie diplomatique et il y sera donné suite en tant que des considérations spéciales ne s'y opposent. Les détenus et les pièces seront toutefois restitués aussitôt que possible.

Article XVI.

Lorsque dans une affaire pénale non politique un des Gouvernements contractants jugera nécessaire l'audition de témoins se trouvant sur le territoire de l'autre Partie contractante, ou toute autre acte d'instruction, une commission rogatoire, rédigée conformément aux lois du pays requérant, sera envoyée à cet effet par voie diplomatique et il y sera donné suite en observant les lois du pays sur le territoire duquel l'audition des témoins ou l'acte d'instruction devra avoir lieu.

Article XVII.

Si l'une des Parties contractantes juge nécessaire qu'un acte judiciaire soit communiqué à un de ses sujets, qui se trouverait sur le territoire de l'autre Partie, cette communication aura lieu sur la demande du tribunal ou du ministère public, faite par voie diplomatique, et le document constatant la remise sera restitué, muni des légalisations nécessaires, à l'autorité requérante.

przedmiotem śledztwa, w którym staje za świadka.

Artykuł XV.

Gdy w sprawie karnej nie politycznej, toczącej się w Trybunałach jednej ze Stron rokujących, wypadnie skonfrontować obwinionych z aresztowanymi w drugiem Państwie, albo też gdy potrzebne będą środki dowodowe lub akta sądowe, zażądać tego należy drogą dyplomatyczną a o ile względy szczególne nie staną na przeszkodzie, żądanie to będzie zawsze spełnione. Aresztowanych, środki dowodowe i akta odesłać trzeba, jak tylko można najpředzej.

Artykuł XVI.

Gdy w sprawie karnej nie politycznej jeden z Rządów rokujących uzna za potrzebne, aby świadkowie zamieszkali w obszarze drugiej Strony, byli przesłuchani lub aby tam wykonano jaką inną czynność śledczą, winien zażądać tego drogą dyplomatyczną a żądaniu temu będzie uczynione zadosyć z zachowaniem ustaw kraju, w którym świadkowie mają być przesłuchani lub czynność śledczą ma być dokonana

Artykuł XVII.

Gdy jedna ze Stron rokujących uzna za potrzebne, aby jakiś akt sądowy został zakomunikowany jednemu z jej poddanych, przebywającemu w obszarze drugiej Strony, żądanie sądu lub prokuratora, tego się tyczące, a drogą dyplomatyczną objawione, ma być spełnione akt zaś oryginalny, toż potwierdzający i potrzebnymi uwierzytelnieniami opatrzony, będzie odesłany ta samą drogą Władzy żadającej.

Article XVIII.

Les Parties contractantes renoncent réciproquement à toute réclamation ayant pour objet le remboursement des frais occasionnés sur leurs territoires respectifs par la détention et le transport de l'inculpé ou des individus livrés provisoirement pour être confrontés, par la remise des objets indiqués aux articles VIII, XV et XVI, par l'audition de témoins ou par d'autres actes d'instruction ou bien par la communication d'actes judiciaires et de sentences.

Les frais du transport et de l'entretien, à travers les territoires intermédiaires, des individus dont l'extradition aura été accordée, demeurent à la charge du Gouvernement requérant.

Seront de même à la charge du Gouvernement requérant les frais du transit à travers le territoire de l'autre Partie contractante d'un individu dont l'extradition aurait été accordée au Gouvernement requérant par une tierce Puissance.

L'Etat requérant remboursera de même les indemnités accordées aux experts dont l'intervention aura été jugée nécessaire dans une cause pénale.

Article XIX.

Les Parties contractantes s'engagent à se communiquer réciproquement tous les arrêts de condamnation pour crimes ou délits de toute sorte, prononcés par les tribunaux de l'un des Etats contractants contre les sujets de l'autre. Cette communication aura lieu moyennant l'envoi par voie diplomatique d'une copie du jugement devenu définitif.

Article XX.

Tous les actes et documents qui seront communiqués réciproquement en

Artykuł XVIII.

Strony rokujące zrzekają się nawzajem zwrotu kosztów, które w obrębie granic ich krajów pociągnie za sobą przytrzymanie i odesłanie obwinionych, posłanie do konfrontacji, wydanie przedmiotów wzmiankowanych w artykule VIII, XV i XVI, przesłuchanie świadków i wszelka inna czynność sądowa, zakomunikowanie aktów postępowania karnego i wyroków karnych.

Gdy osoby, które mają być wydane, przewieść trzeba przez kraje pośrednie, koszta ich przewozu przez te kraje i wyzywienia tamże ponosi Państwo żądające wydania.

Również Państwo żądające wydania ponosi koszta przewozu osoby, która trzecie Państwo ma mu wydać, gdy będzie wieziona przez kraje drugiej Strony.

Wynagrodzenie dla znawców, których przyzwianie do czynności urzędowej w sprawie karnej uznano za potrzebne, zwracać będzie Państwo, które żądało ich przesłuchania.

Artykuł XIX.

Strony rokujące zobowiązują się przesyłać sobie wyroki karne za zbrodnie i przestępstwa wszelkiego rodzaju, wydane przez sądy jednej Strony a tyczące się poddanych drugiej Strony. Wyroki te przesypane będą, gdy się stana prawomocnymi, w odpisach, drogą dyplomatyczną.

Artykuł XX.

Wszelkie akta i dokumenty, które Rządy przesyłać sobie będą nawzajem

exécution de cette Convention, seront accompagnés d'une traduction allemande ou française, lorsqu'ils ne seront point écrits dans la langue du tribunal requis. Les frais qui seraient occasionnés par ces traductions seront remboursés de part et d'autre.

Article XXI.

La présente Convention sera exécutoire trois mois après l'échange des ratifications et restera en vigueur pendant dix ans à partir de ce jour.

Dans le cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de ladite période, son intention d'en faire cesser les effets, elle demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une où l'autre des Parties contractantes laura dénoncée.

Article XXII.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Vienne aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Vienne en double expédition le 6 mai
24 avril 1881.

(L. S.) **Benjamin de Kállay** m. p.

(L. S.) **G. Pavlovitch** m. p.

(L. S.) **P. Steïtch** m. p.

na zasadzie niniejszego Traktatu, jeżeli nie będą sporzązone w języku Sądu o wykonanie czynności urzędowej proszonego, opatrzone być mają przekładem na język niemiecki lub francuski. Strony będą sobie nawzajem zwracały koszt tych przekładów.

Artykuł XXI.

Umowa niniejsza nabędzie mocą w trzy miesiące po wymianie ratyfikacji i obowiązywać ma przez lat dziesięć, licząc od tegoż dnia.

Gdyby na dwanaście miesięcy przed upływem tego okresu żadna ze Stron rokujących nie oświadczyła, że życzy sobie zawiesić skuteczność tejże Umowy, obowiązywać ona będzie nadal aż do upływu roku od dnia, w którym ja jedna lub druga Strona wypowie.

Artykuł XXII.

Umowa niniejsza będzie ratyfikowana a wymiana ratyfikacji nastąpi w Wiedniu, jak będzie można najrychlej.

W dowód czego pełnomocnicy obu Stron podpisali umowę niniejszą i wy cisnęli na niej swoje pieczęci.

Spisano w Wiedniu w dwóch egzemplarzach dnia 6 maja
24 kwietnia 1881.

(L. S.) **Benjamin Kállay** r. w.

(L. S.) **J. Pawłović** r. w.

(L. S.) **P. Steïtch** r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisee confirmatosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter execuptioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro Caesareo et Regio adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die vigesima septima mensis Maji anno millesimo octingentesimo octogesimo secundo, Regnorum Nostrorum trigesimo quarto.

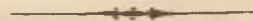
Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes a Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciseus Eques **Riedl a Riedenau** m. p.,
c. et r. consiliarius aulicus et ministerialis.

Traktat powyższy, tyczący się wydawania zbrodniarzów, jako obowiązujący w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, ogłasza się niniejszym.

Wiedeń, dnia 28 czerwca 1882.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

